

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERULET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

csekk száma:

25.342

Megjelenik:

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-079

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Vasúti őrsök.

Az a belügyminiszteri rendelet, amely a közel-múlt hetekben megalkotta a m. kir. csendőrség új szervét, a vasúti csendőrséget, régi és minduntalan érzett hiányt van hivatva kiküszöbölni. A bűnmegelőzés és a büntettes üldözésének azon az útján helyezkedett el ezzel a csendőrség, ahol eddig úgyszólván a területenkívüliség kedvezményében részesült az, aki a bűnnel barátságban állott. Ezt nagyon jól felismerték a bűnözők, jól ki is használták. Ugyan ki is győzte volna a vonatok mind-egyikét járőrökkel (nem azért, mert minden vonaton utazott bűnös, hanem azért, mert utazhatott!) és ki győzte volna még az őrskörletek közbiztonsági teendőit is elvégezni, hiszen sokszor alig jutott ember a legsürgősebb feladatokra. Az a bűnös tehát, aki vonatot érzett maga alatt mozogni, többé-kevésbé biztonságot is érzett maga alatt. Ma itt, holnap ott bűnözött és bujdoskát játszott a nyomozó csendőrökkel. Legveszélytelenebb útja volt ez a bűnöző portyázásaihoz és azt mondhatni: olesó is. Hiszen egy-egy lopás a vonatokon, egy-egy csempészes, a napi kártyázás, — persze hamisan — zugárusítás jövedéki cikkekkel, búsán visszada a vasúti költséget, az izgató is egy-kettőre eltűnt szem elől, aki éppen akarta, az szállhatott szembe a vasúti személyzettel, ha az a köz érdekében kötelező rend betartását kívánta tőle. A csendőrség úgyszólván állandósult létszámviszonyaiból folyt, hogy csak nagy ritkán tudta megadni azt a segítséget az ország életében rendkívül nagyfontosságú közlekedési életvonalnak és fenntartó, kezelőszemélyzetének, ami szükséges lett volna. A panaszok egyre ismétlődtek és egyre sűrűbbek lettek. Amíg az esetenként kiadott intézkedések következtében járőr jelen lehetett és volt, meg is szűnt egycsapásra minden panasz, de amint a szolgálat másfelé szolgáltatta a járőröket, a zavar és rendetlenség újból jelentkezett. Milyen más lett volna a helyzet, ha feladatainkhoz viszonyított létszámunk meg lett volna ahhoz, hogy a panaszok ne ismétlődjenek...

Ennek vége lesz. Igen, mert a módszer, amelylyel a vasúti őrsök szolgálatukat ellátni fogják, a lelkeség, a munkaszeretet, amely a végrehajtó

szolgálatunk egyik legnagyobb értéke, bizonyára véget vet a bűnösök ezen, eddig nyugalmas útjainak. Az eredményben nem kételkedünk és abban csak bizakodunk. Ézzel a rendszeres szolgálattal lezárult a működési terület egész köre teljesen, hézag nincs többé. Ha ez eddig megvolt, annak nem más az oka, mint — a pénz.

Annak ellenére, hogy az országot behálózó hatalmas gazdasági érrendszer, a vasútvonalak ezer és ezer kilométeréhez arányítottan csak kevés vasúti őrs indul neki a bűnelőzés és bűnüldözés munkájának, mégis ezt mondjuk és mégis teljes reménnyel köszöntjük azokat.

A bűnös és az üldöző kemény és szünetnélküli harcában a híradás és felderítés jelentős harcmező. Erre alapítjuk azt a kijelentésünket, hogy a csendőrség eme új szervéről már minden biztonnyal tudnak a — „túloldaliak.“

Már ez a tudat is előny. A közbiztonság őrével valahol csak sejteni is, a bűnöző szempontjából hátrány. Ezt növelni, nem nagy mesterség. Meghozza néhány út Budapesttől—Nagykátáig, vagy Püspökladánytól a határig. Csak a csendőr szeme legyen nyitva és a füle maradjon éles, az arcismerete erősödjék, a helyzet felismerési készsége fokozódjék, a maga emberére rátalál mindig. A hír gyorsabb a vonathoz és a következő vonatra már nem száll fel az, aki pedig jó „vágást“ akart az alvó utason, vagy elemelni akart az átszálló állomáson „tévedésből“ egy-egy csomagot, aki „énekel“, mint hadirokkant és melleleg hamisan kártyázott vagy súgva ajánlott nemzetvagyonfosztó cikkeket, aki gyanútlan, bár fecsegő polgári személyektől, szabadságos vagy egyéb katonáktól titkokat akart kibeszéltetni és mindazok a többiek is lemaradnak a vonatokról, akik az egyénnek vagy a köznek ellenségei.

Az új őrsökkel újabb barátokat is szerzünk illetve közelebb jutunk hozzájuk, a derék magyar vasutasokhoz. Elmondhatjuk őszintén, hogy abban a szünetnélküli, erős munkában, mely a mi osztályrészünk, mindig együtt éreztünk a vasút személyzetével, annak erőfeszítéseit, ha valaki, akkor mi értékelnünk tudjuk. A folytonos talponlét, a megfeszített figyelem, a felelősség súlya és ennek tiszta érzete, vállalása, a fizikai és szellemi erő kifejtés; a biztonság munkásainak elengedhetetlen szükségletei, a magyar vasutasból sem hiányoznak.

Új munkaterületünkön ez a tény oly nagy erőttel, amely a mi igyekezetünk mellett csak a teljes eredményt hozhatja.

Néhány érdekes kúriai döntvény.

Írta: ZSOLDOS BENŐ, ny. ítélőtáblai bíró.

A *Csendőrségi Lapok*nak mindig gondosan szem előtt tartott egyik célja az, hogy olvasóit a büntető igazságszolgáltatás fejlődő irányelveiről, a bírói gyakorlatnak a különböző büncselekmények ismerveire és minősítésére vonatkozó s már a nyomozati eljárás kialakulására is lényegesebb befolyással bíró legújabb álláspontról is tájékoztassa. Ezt a célt kívánják szolgálni most ezek a sorok is, amelyek legfelsőbb bíróságunknak, a m. kir. Kúriának a múlt év folyamán e lapok olvasóit is közelebről érdeklő egyes büntetőjogi kérdésben hozott elvi jelentőségű legújabb döntéseiről óhajtának, habár csak vázlatosan, tisztán a lényegre kiterjedően tájékoztatást nyújtani.

Az első ilyen határozatunk a Btk. 69. §-ának 2. pontjában megjelölt *bűnsegédi bűnrészesség* minősítő elveire vonatkozik. Egy felmerült konkrét esetben ugyanis az alsóbb bíróságok, — t. i. a törvényszék és az ítélőtábla — a lopás büntetében mint *tettetársat* ítélték el azt a vádlottat, aki a büncselekmény elkövetése alkalmával társainak akként segítette elő az előre kitervelt lopás elkövetését, hogy mialatt társai az ellopni szándékolta vagyontárgyakat magukhoz vették, a sértett figyelmét — az észrevevés elhárítása céljából — beszéddel és egyes ravasz fogásokkal lekötötte. A törvény értelmében ugyanis (70. §.) tettesnek kell tekinteni mindazokat, akik a büntetett vagy vétséget együtt vagy közösen követik el és a Kúria gyakorlata szerint a több személy által együtt vagy közösen elkövetett büncselekmény esetében nem zárja ki a tettetársaság fo-

galmát az a körülmény, hogy egyikük csekélyebb tevékenységet fejtett ki a többinél a tett végrehajtásánál. A kir. Kúria azonban a minősítést megváltoztatta és az illető vádlottat mint bűnsegédet mondta ki bűnösnek, mert ez a vádlott azzal a tétellel, hogy a lopás véghezvitelének lehetővé tétele végett a sértett figyelmét lekötötte, — valójában a büntetett elkövetését szándékosan *könnyítette*.

Sok büncselekménynél már a nyomozati cselekmények teljesítése folyamán is jelentős tényezővé válhatik a Btk. 75. §-ának második bekezdésében érintett *gondatlanság* körülményeinek és ismertető jelenségeinek kellő felderítése. A joggyakorlat szerint a büntetendő gondatlanságot a felelősségre vonható egyének olyan szándékos cselekménye vagy mulasztása valósítja meg, amelynek a jogrendbe ütköző következményét az illető egyénnek az élet közönséges tapasztalatai szerint ismernie kellett vagy ismernie lehetett, ezt a lehetőséget azonban figyelmen kívül hagyta, tehát elmulasztotta azt a kötelességet, hogy előre számoljon a cselekményéből vagy mulasztásából másokra származó eredményekkel. Ide vonatkozóan a Kúria a múlt év folyamán több irányadó határozatot hozott, melyeknek lényege — a minősítés szempontjából — a következő:

Intézeti növendékek felügyeletével megbízott egyén terhére megállapította a súlyos gondatlanságot olyan esetben, amikor — nyaraltatás idején — a bűnvádi felelősség alá vont felügyelő annak ellenére, hogy tudomása volt arról, hogy az egyik növendék nem tud úszni s ezt a növendéket látta is a megáradt folyó szélén levetkőzve állani: ezt a felügyeletére bízott gyermeket nem parancsolta ki a

Dolfi.

Írta: KÜRTI TIBOR próbacsendőr (Tével).

Előre megmondom, hogy valami vén, zsidó fűszeresre ne gondoljanak a cím elolvasása után; egy öreg katonalóról lesz szó, „aki“ a pécsvárosi Batthyányi-laktanya istállójában rémítgette az ujoncokat, mignem beteljesedett rajta a végzet.

A történetet egy idősebb bajtársamtól hallottam, úgy adom tovább, ahogy ő mesélte nekem, ha nem igaz, én mosom a kezeimet.

Ezerkilencszázvalahányban Kaposvárról a pécsi Batthyányi-laktanyában elhelyezett vonatosztályhoz vezényeltek, némi lovaglási ismeretek megszerzése végett. Gyalogos voltam világéletemben, így hát izgultam egy kicsit, hogy mi lesz velem, ha majd fel kell ülnöm a lóra. Hallottam már sokat a katona-lovak ravaszágáról és hogy mennyire meglátják az emberben azt, ha nem ért hozzájuk.

Az első napokban még nem került sor a lovaglásra. Igyekeztem is ezt az időt kihasználni. Szívtam magamba a lovaglás tudományához tartozó ismereteket, mint a szivacs a vizet. Rövid vágta, tanúgetés, feltörés, istállóorség stb. forogtak az agyamban felzavart méhkasként.

Az első négy nap alatt, míg ott voltam, három vonatos katonát indítottak útba a helyőrségi kórházba. Mindegyiknek a fején nagy fehér kötés díszelgett, mint valami turbán. Kérdeztem, mi történt velük. Mindegyikre azt felelték: a „Dolfi“.

Megtudtam végül, mi is az a „Dolfi“. Volt a vonatosztály istállójában egy öreg vasderes hátaslő, hát ő volt az. Szeszélyes volt, mint egy vénkisaszszony és veszélyes, mint egy vadkan, de csak ha kiverték az istállóból. Bent az istállóban rendes ló volt, sőt túl rendes. Annyira ment a rendességben, hogy külön istállórendet csinált a saját ízlése szerint. Ez a rend abból állott, hogy az éjjeli istállóőr az istálló végében álló zabosláda tetején gubbaszkodva várta be a reggelt, ő pedig szépen szabadon sétálgatott végig az istálló közepén. Hogyan lehetett ez?! Hát, nagyszerűen értett ahhoz, hogy a fejét kiszabadítsa a kötőfékből. Kileste az alkalmas pillanatot, amikor az istállóőr az istálló végén volt, szépen kifordult az állásából és elindult az istállóőr felé. Mikor a közelébe ért, felállt a hátsó lábaira és az örnek nem lehetett más választása, vagy fejére csap a ló a patáival, vagy fel kellett menekülnie a zabosláda tetejére. Kimenekülnie az ajtón nem lehetett, mert a ló mindig az ajtó és az istállóőr között állt. Ha az ör gyorsan fent termett a zabosláda tetején, akkor tovább nem törődött vele, sétált le-föl az istálló közepén, közben egy-egy oldalpillantással meggyőződve róla, hogy az istállóőr helyén van-e még. Aki szembe helyezkedett vele és meg akarta fogni, az holtbiztosan turbános fejjel indult másnap a kórházba. Egy ember nem volt elég arra, hogy megfogja és megkösse őt. Hát ennyit tudtam meg Dolfiról, épp elég volt nekem.

Ötödik nap este reám került az istállóóri szolgálat. Erős volt a kísértés, hogy valami ürüggyel gyen-

vízből, sőt azt sem figyelte meg, hogy a növendék fürdés céljából csakugyan bemegy-e a vízbe vagy sem, hanem más növendékek ellenőrzése végett eltávozott arról a helyről. Ennek következtetésképpen az ellenőrzés nélkül maradt gyermek a gyorsabb folyású vízbe belefullt. Kétségtelen, hogy a gondatlanság jelentékenyebb foka itt azonnal szembetűnő, de egyébként is a Kuria egy régebbi döntésében már kimondotta, hogy a köteles gondosság kifejtéséhez nem okvetlenül szükséges ugyan a felügyelet nélkül álló gyermeknek állandó szemmel tartása, de a felügyelettel megbízott egyén csakis akkor mentesül a további felelősség alól, ha az előzetes megfigyelés és körültekintés után olyan körülmények közt hagyja a gyermeket, hogy emberi belátás szerint ennek egészségét és testi épségét veszély nem fenyegetheti.

Egy gázolási balesetből kifolyóan büntetőjogilag gondatlannak minősült az a vádlott, aki még kelően be nem szoktatott és ki nem próbált fiatal lovat forgalmas úton hajtott a szilaj ló valamitől megijedve, vágatása közben az úton arra haladónak mekirohant. A Kuria szerint a gondatlanságot nem szünteti meg a vádlott által védekezéssel felhozott s máskülönböző bizonyítást is nyert az a körülmény, hogy a ló megfékezésére mindent megtett, de sikertelenül, mert a fiatal lovat járt úton nem lett volna szabad hajtania addig, amíg nem teljesen ura a ló irányításának.

Egy másik gondatlansági esetben kétségtelen megállapítást nyert annak a vádlottnak a bűnössége, aki erősen ittas állapotban vállalkozott lófogatú kocsijának hajtására s még hozzá megengedte, hogy oldal nélküli kocsijára a szintén alaposan ittas sértett úgy üljön fel, hogy a lábait lelógassa, aztán pedig a kocsijával gyorsan hajtott és hirtelen for-

dult, minek következtében sértett a kocsiból az útestre esett és súlyosabb természetű testi sérüléseket szenvedett. A bírói gyakorlat eddigi álláspontja szerint is ez a vádlott már abból az okból sem mentesülhetett a büntetőjogi felelősség alól, mert hiszen tulajdonképpen már akkor gondatlan volt, amikor megittasodott, jóllehet tudatában volt annak, hogy a fogatát neki még haza is kell hajtania.

Egy további esetben az alsóbb bíróságok gondatlanságot állapítottak meg azzal a kocsisal szemben, aki a vádbeli alkalommal a lovait, — habár csak egészen rövid időre — felügyelet nélkül hagyta s ezalatt is a lovak istrángját levette, a kocsis eltávkozása után pedig egy másik ember az ostorával a kocsis nélkül maradt lovakra csapott, mire ezek nekivadulva, a sértettet elgázolták. — A Kuria nemrég meghozott határozatával nem a kocsisnak, hanem a lovakra csapó embernek a gondatlanságát állapította meg.

A köteles elővigyázatot elmulasztó automobilvezetők gondatlanságának kérdésében két esetben hozott a Kuria elvi jelentőségű határozatot. Az egyik esetben azon az alapon nyert megállapítást az automobilvezető gondatlansága, hogy a társas gépkocsiját esős, nyirkos, sőt kissé ködös időben, gyengevilágítású úttesten akképen vezette, hogy csak a városi lámpája volt felgyújtva, a gépkocsi gyorsaságát pedig nem csökkentette le olyan mértékben, hogy kocsijával a veszély előálltakor nyomban meg is tudjon állani. A másik esetben meg azért minősült a bűnvádi felelősséget megállapító gondatlanságnak az automobilvezető eljárása, mert gépkocsiját annak dacára nem állította meg, hogy a szabad kilátásban korlátozott sértett a kürtjelzést nem hallotta s az úttesten át akart szaladni. Ebben az

gélkedőt jelentek, de felülkerekedett bennem keményfejű zalai őseim vére és elhatároztam, hogy akármilyen lesz is, nem hátrálok meg előle. Első számú őr voltam, így vacsora után rögtön lementem az istállóba. Átható istállószag és meleg, párás levegő csapta meg az arcomat, amint beléptem. Hirtelenében nem is tudtam, hány száz ló lehet a hatalmas istállóban. Később megolvastam, csak hatvan volt.

Az istálló közepén volt az ajtó, jobbra és balra a fal mellett két sorban a lovak állásai. Baloldalt a harmadik állásban egy nagy, csontos, vasderes ló álldogált. Na, ez lesz a Dolfi. Az istálló végén ott sötétlett végső menedékhelyként a zabosláda.

A régi őr kioktatott a tennivalókra s még külön felhívta a figyelmemet: „Vigyázz a Dolfira”. Nevének hallatára a vasderes hátrafordította a fejét és megvetően végig nézett rajtam.

Éjfélig egészen megbarátkoztam a helyzettel. Már néhány szelídebb lóhoz be is mentem, megvergettem a nyakukat, megvakartam a sörényüket. Felfedeztem magamban, hogy én tulajdonkép mindig is szerettem a lovakat. Na lám, még egy óra és letelik a szolgálat.

Odamentem a zabosládához, megnéztem. Magamban nevettem rajta, hogy hogyan gubbaszkodhattak rajta az elődeim. Na, ez velem nem eshetik meg, gondoltam magamban. Biztonság kedvéért azonban mégis hátra néztem. Hű, a mindenit!... Mondhatom, szinte meghűlt bennem a vér. A vasderes fejjel kifelé fordulva állt az állásban és angyali nyugalommal nézett rám. Hát ez elszabadult. Most mit tegyek?

A ló továbbra is nyugodtan állt. Összeszedtem magam, lesz, ami lesz, megpróbálom visszakötni, hátha nem is olyan nagyon bolondos ez a ló. Tettem feléje vagy két lépést, erre ő rámkacsintott és kényelmes lépésekkel kilépett az állásból. Nem tudom, képzelődtem-e, de úgy láttam, hogy gúnyosan nevetett rám. Minden elhatározásom összeomlott. Eszembe jutottak a turbános fejek, egy pillanat alatt fent voltam a zabosláda tetején.

Dolfi lassú, méltóságteljes lépésekkel odajött és megállt a láda előtt. Ártatlan bárány tekintettel nézett rám és szinte mondta a szemével: ő nem akar nekem semmi rosszat, hiszen nagyon rokonszenves vagyok neki, csak közelebről akar megnézni. Ezt mondta a szeme, de a szájaszélét mintha nevetés rángatta volna. Maga az ördög lehet ez a ló.

Nem hittem az angyali szelídségének, hanem maradtam a helyemen és keményen farkasszemet néztem vele. Engem ugyan nem csapsz be, gondoltam.

Vagy öt percig álldogálhatott ott, aztán megfordult és kényelmesen elballagott az istálló másik végé felé. Majdnem az istálló másik végén volt már. Na, — mondtam magamban — itt a kedvező alkalom. Villámgyorsan leugrottam a ládáról és az ajtó felé futottam. Hallottam, hogy megfordul és csattog a patája a kövön, de én már az ajtó előtt voltam. Az ajtó nyitva volt, csak a keresztrúd alatt kellett át-bujnom. Majdnem kint voltam már, amikor egy nagy rántást éreztem és kis híja, hogy vissza nem

utóbbi esetben, amint látjuk, bizonyos mértékben maga a sértett is gondatlan volt akkor, mikor a bal eset idején elég forgalmas úttest másik oldalára átszaladással igyekezett átjutni. Ámde azt már régebben megállapította legfelső bíróságunk, hogy a vádlott gondatlanságát nem zárja ki az a körülmény, hogy maga a sértett is gondatlan volt s az ő gondatlansága nélkül egyébként be sem következett volna a jogsértő eredmény.

Gondatlanságnak minősítette a Kúria egy sebész-orvosnak azt a mulasztását, hogy a műtétnél általa használt tampon-kendőket nem vette számba, sem ezek számbavételével a segéderőként alkalmazott egyént meg nem bízta, aminek következtében az egyik tampon-kendő a sértett testében maradt. De nem állapította meg a gondatlanságot a szóban forgó műtétnél segédkező egyénnel szemben, akinek egyébként a segédkezésben még nem volt jártassága s az orvos a műtétnél csak kényszerhelyzetben alkalmazta segéderőként maga mellett.

Az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló 1921. évi III. tc.-nek több rendelkezését sértő büncselekmények esetében hozott iránytszabó határozatokat a Kúria az elmúlt esztendőben.

A hivatkozott törvény 5. §-ának első bekezdésében meghatározott vétséget tudvalevően az követi el, aki az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatását vagy megsemmisítését, különösen valamely társadalmi osztály kizárólagos uralmának erőszakos úton való létesítését követeli, erre izgat, vagy mást felhív. Jelen esetben a vádbeli cselekmény elkövetésének alapjául egy sajtóterméknek nyilvános gyülekezetben való elszavalása szol-

gált, amelyre máskülönben a rendőrség előzetesen már engedélyt is adott. A Kúria ennek a rendőri engedélynek ellenére is kimondotta vádlottnak a fentebb idézett törvényhely alá eső bűnösségét, megállapítva azt, hogy az ott megjelölt izgatás megvalósításához nem szükséges egyenes felhívás, felszólítás, rábeszélés, kifejezett célkitűzés, hanem elegendő olyan nyilatkozat is, mely a hallgatóság vagy olvasóközönség *lelkületét* a fennálló törvényes rend megváltoztatására irányuló *gondolat* felé tereli s az ebben való bűnösségét nem teszi kizárttá az a körülmény, hogy a rendőrség a vád tárgyát képező sajtótermék nyilvános elszavalását engedélyezte.

Ugyanezen törvényszakasz szerint minősülő másik esetben a Kúriának az volt az álláspontja, hogy ennek a büncselekménynek az elkövetéséhez nem okvetlenül kell a külön izgatási szándék, hanem maguknak az izgató hatású kijelentéseknek tudatos használata is elégséges. Megvalósítja ezt az izgatási büncselekményt például annak pusztá hangoztatása is, hogy a munkásosztály kizárólagos uralmán alapuló oroszországi rendszer kívánatos és megfelelő, vagy másfelől az olyan értelmű nyilatkozat is, amely szerint a kommunistáknál fennálló viszonyok a magyarországinál kedvezőbb állapotot mutatnak.

A szóban forgó államvédelmi törvény 7. §-ában megjelölt vétségnek az a tettese, aki olyan valótlan tényt állít vagy terjeszt, amely alkalmas arra, hogy a magyar állam vagy a magyar nemzet megbecsülését csorbítsa vagy hitelét sértse. Egy ide vonatkozó esetben, melyben a vád az elítélt bűnösségét megállapító azon a kijelentésen alapult, hogy Magyarország alkotmányosság helyett cári önkényuralom alatt áll: kimondotta a Kúria, hogy a nemzetragalmazásnak nem tényálladási eleme a sértésre irá-

estem az istállóba. A piszkos bestia elkapta a zubonyom hátulját a fogaival.

Fölegyenesedtem és megfordultam. Dolfi ott állt a keresztúrdon belül. Most már nem adta az ártatlant: füleit hátracsapta, fogait vicsorította rám és dühösen kaparta patáival a követ. Olyan gonoszság villogott a szemében, hogy megborzongott a hátam tőle, de azért diadalmasan néztem vissza rá. Most már nem félek tőled öreg virsli-jelölt — mondtam neki. A szolgálat további részét az ajtón kívül töltöttem el. Öreg vonatos katona jött leváltani. Megmondtam neki, hogy elszabadult a Dolfi, csináljon vele, amit akar, én megyek és lefekszem, nekem már elég volt belőle. Hogyan kötötték meg, nem tudom, de láttam, hogy négyen is mentek az istálló felé.

Másnap megkezdődött a lovaglás oktatása. Hamarosan otthon éreztem magam a nyeregben és örültem, ha csak lóra ülhettem. Dolfit mindig kerültem, bár figyelemmel kísértem a ténykedéseit. Tiszti hátsó volt és leginkább a zászlós urak szoktak kimenni rajta lovagolni. Valahányszor terepre mentek lovagolni, a ló mindig hamarabb jött meg, mint a többiek, persze, a lovasa nélkül, azt valahol mindig elszórta. Ez volt a Dolfi másik nagy tudománya. Végül már senki sem akart rajta lovagolni.

Észre sem vettem, olyan gyorsan mult az idő, szinte vágatában rohantak a napok egymás után: megjött a nyár.

Háromnapos helyőrségi gyakorlat előtt álltunk. Őrnagy úr, a vonatosztály parancsnoka, parancski-hirdetés után kijelölte, ki melyik lóval vesz részt a

gyakorlaton. Minden lóra jutott lovas, csak éppen Dolfit nem vállalta senki. Őrnagy úr bosszúsan fakadt ki: „Hát magyar emberek maguk! Mégis csak szégyen, hogy egy lóra ne merjen senki sem felülni!” Néma csend volt a sorokban.

Nem tudom, mi lelt akkor hirtelenében. Éreztem, hogy az arcom kivörösödik — alighanem a zalai őseim vére nem hagyott megint békén —, ke-ményen kiléptem a sorból.

— Őrnagy úr, alázatosan jelentem, én elvállalom.

— Na, végre egy ember — mondta az őrnagy úr.

Vacsora után kerítettem egy öreg nádpálcát — volt olyan vastag, mint a hüvelykujjam — fogtam egy fél komiszkenyeret és lementem az istállóba. A Dolfihoz mentem. Láttam a szeme villanását, hogy megismert. Barátkozni próbáltam vele. Megvakartam a fületövét, nem szívesen vette, de látta másik kezemben a kenyeret, hát eltúrte. Odaadtam a kenyeret neki, ezt már örömmel fogadta és amikor elfordultam tőle, hogy otthagyjam, hálából beleharapott a hátamba. Hát ez már csak szemtelenség! Átbújtam a másik állásba, kirántottam a csizmaszárból a nádvesszót és nagyot vágtam a füle közé. Nesze neked, ronda féreg! Már nem félttem tőle, de azért gondosan elkerültem a rúgási hatáskörét.

A gyakorlat alatt nagyon jól viselkedett, gyors volt, mint a szél és nagyon kényelmes volt rajta az ülés. Utolsó nap azonban, megint belebújt az ördög. Úgy látszik, fejébe vette, hogy ő nem ló, hanem bak-

nyuló különös szándék, hanem e tekintetben teljesen elegendő annak a *tudata*, hogy az állított valótlán tény a magyar állam vagy magyar nemzet megbecsülését csorbítani vagy hitelét sérteni alkalmas. Ugyancsak a legfelsőbb bíróságunk legutóbbi álláspontja szerint megvalósítja a nemzetragalmazást az az állítás, hogy a magyar fajhoz tartozók érettségivel és diplomával is csak utcaseprők, villanyoskalauzok és hóhányók lehetnek.

Mindezekben a most felhozott igazgatási esetekben, amint általában a hivatkozott törvényhely szerinti nemzetragalmazást létesítő cselekményeknél, a szándékosság megállapításához egyedül a tényállítás *tudatos* használata szükséges.

Bűnügyi apróságok.

Irta: KRIMINALISTA.

E sorok nem tartanak igényt arra, hogy tudományos bűnügytani értekezésnek tekintsék. Elsősorban szórakoztatni akarnak. Tarka össze-visszaságban, apró-cseprő furcsaságokat, érdekességeket, rendkívüliségeket tárnak az olvasó elé a bűnözés és a bűnüldözés külön világából. A tárgy ilyenképpen közel áll a csendőr hivatásához, tehát az, aki akar, a szórakoztató olvasmányból tanulhat is.

(Folytatás.)

A szervezett bűnözés tökéletes példáját mutatja az a gyujtogatásokkal elkövetett biztosítási csalással foglalkozó bűnszövetkezet, amelyet a londoni rendőrség 1933-ban Londonban tett ártalmatlanná. Az nálunk is előfordul, hogy anyagi bajokba jutott kereskedő vagy magánember áruit, ingóságait be-

kecske és ki akart dönteni egy táviró póznát. Nem tudtam visszatartani, fejfel ugrótt az oszlopnak. Nagyon koppant a feje, elszédült és leült a két hátsó lábára. Ezután csendesen viselkedett egészen addig, míg fel nem értünk a város szélére.

A városon kívül felsorakoztak az összes alakulatok. Elöl a tábornok úr a tisztikarral. A zene belevágott egy indulóba és elindultunk. Az én lovam most meg táncosnőnek képzelte magát. Olyan táncot kezdett, hogy alig tudtam a nyeregben maradni, meguntam és a füleközé húztam egy nagyot, erre kinyújtotta a lábait és vágta ugrótt. Úgy ment, mint a villám. Hiába húztam a szarát, ahogy csak tudtam, hátra fordította a fejét és úgy rohant.

Sorban maradtak el mellettünk az előbb még előttünk lévő alakulatok. Már a tábornok urat is beértük. A nagy sebességtől zúgott a fülem, de azért hallottam, hogy a tábornok úr kérdezte tőlem: „Hová mégy, fiam?” Ha én azt tudnám — gondoltam magamban, de akkor már messze elől jártunk.

Igy vágatott velem keresztül a városon egészen a laktanyáig. Ott a kapu előtt hirtelen megállt, de olyan hirtelen, hogy fején keresztül a kapunak vágódtam. Az eséstől nem lett komolyabb bajom, de Dolfi miatt kihallgatásra rendelték.

En a kihallgatást szerencsésen megúsztam, de Dolfit lefokozták igazlónak. Ott még úgy sem tudták használni, hát eladták valami szalámigyárosnak.

Nyugodjék békében!

biztosítja és azután vagy betörést színlel, vagy felgyújtja üzletét, áruraktárát, lakását, hogy így a biztosítási összeghez juthasson. Londonban ennél több történt. Egy bűnszövetkezet, melynek a Harris-fivérek voltak a fejei, csupán azért alapított nagyszabású kereskedelmi áruraktárakat, hogy azokat nagy összegekre biztosítva, később felgyújtsák s így a biztosítási összegekhez juthassanak. Az egyes tüzesetek után a szövetkezet mindig nagy károkat jelentett be. A kárbejelentésben csupa értékes, drága áru elpusztulása szerepelt. Ezzel szemben a valóságban a raktárak csupa olesó, silány portékával voltak megrakva. A nagy károkat a biztosító intézeteknél azonban mindig bizonyítani tudták. A bűnszövetkezetnek volt ugyanis egy külön részlege, amely kizárólag raktárkönyvek, leltárak, számlítólevelek, nyugták stb. hamisításával foglalkozott. A hamisítványok tökéletesek voltak. Ezek segítségével mindenkor bizonyítani tudták, hogy a tűz keletkezésében olyan értékes cikkek semmisültek meg, amelyek a valóságban sohasem voltak a raktárakban. Volt a szövetkezetnek egy tagja, aki a tüzeknél megsérült árukat potompénzen megvásárolta a biztosítótársaságtól és azután azokat úgy, ahogy helyreállítva, visszaállította a szövetkezet áruraktáraiba. Tűzrevalónak ezek is jók voltak. Ez az ember az ügy bírósági tárgyalásán cinikusan megjegyezte, hogy az ő feladata volt a „tűzvonalból visszatérő katonákat helyreállítani és újból visszaküldeni a tűzvonalba.” A biztosító társaságok egy ideig gyanútlanul fizették a kárösszegeket, de azután, midőn a tüzek száma feltűnően megnövekedett, gyanút fogtak (később az ügy kipattanása után kerekén 200 gyujtogatás képezte nyomozás tárgyát). A biztosító társaságok egy Crocher nevű londoni magándetektívet bíztak meg az ügy felderítésével. A magándetektív két évi alapos figyelő munkával teremtette meg a későbbi hivatalos bűnvádi eljárás alapjait. Bizonyítékot azonban a banda kitűnő, szakszerű vezetése és szervezettsége miatt ekkor is csak úgy sikerült beszerezni, hogy a banda egyik tagja árulóvá vált. A nyomozás befejeztével kitűnt, hogy a biztosítási csalások által okozott kár összege meghaladta a 270.000 angol fontot (közel 7 millió pengő).

A szervezett biztosítási csalásra már nálunk is akad példák, ha nem is ilyen nagyszabású volt. Emlekezetem szerint a miskolci csendőrkerület területén működött 1937. évben egy gyujtogatós szövetkezet, amelyet az illetékes örs a nyomozó alosztály támogatásával tett ártalmatlanná. A szövetkezet tagjai valamennyien egyszerű falusi emberek voltak, akik üzletszerűen foglalkoztak a biztosítási csalással. Egyikük ügynökösödött a környék falvaiban és a „Vöröskakast” éppen úgy kínálhatta, mint más ügynökök a varróképet, a kerékpárt, vagy a rádiót. Megfelelő haszonrészesedés ellenében a szövetkezet az üzletfeleinek a biztosítási üzlet megkövetésétől, a háznak felgyújtásán át, a biztosítási összeg megszerzéséig mindent elintézett. Az ügyfélnek nem volt más dolga, mint az előre megbeszélte időben nem észrevenni, hogy a házat felgyújtják, vigyázni, hogy maga is bent ne égjen, végül a biztosítási összeget felvenni és abból a szövetkezetre eső haszonrészesedést kifizetni.

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága a budaörsi repülőtérrel az árvíz sújtotta vidékekre repült.

A következő esetet inkább az érdekessége miatt írom le, bár a gyilkosság különleges indító oka tanulságot is nyújt.

Moszkvában élt egy Alexej Kokschin nevű magasrangú orosz állami tisztviselő feleségével és Tatjana nevű 14 éves kislányával. Midőn a bolsevik forradalom kitört, a család nyomtalanul eltűnt Moszkvából. A család ismerősei úgy vélték, hogy valószínűleg Amerikába menekülhettek, ahol az aszszonynak rokonai és ismerősei élnek.

Évek múlva az amerikai Ford-gyár egyik mérnöke, gyára megbízásából Szovjetországba utazott és Moszkvában dolgozott a Ford-gyár érdekében. A mérnök lakást bérelt ki magának. A lakásban egy alkalommal titkos falirekeszre bukkant, amelyből egy napló került elő. A napló a mérnök legnagyobb csodálkozására angol nyelven volt írva. A tartalmából a mérnök megtudta a napló vezetőnevét és családi körülményeit. A mérnök véletlenül Alexej Kokschin lakásába került. A napló a kis 14 éves Tatjana-é volt. Az utolsó bejegyzés a naplóba azt tartalmazta, hogy a család Amerikába, Bostonba készül menekülni. Ezzel a napló meg is szakadt. A mérnök nemsokára ezután szabadságra utazott Amerikába. Elhatározta, hogy felkeresi a Kokschin-családot. Ez magándetektív iroda igénybevétele mellett sikerült is neki. Alexej Kokschin a családjával nagyon szűkös viszonyok között élt Bostonban. Tatjana, aki időközben már 30 éves lett, az egyik színházban, mint táncosnő volt alkalmazva. Keresetéből tartotta el a szüleit. Alexej Kokschin halálos beteg volt és néhány nap múlva meg is halt. A mérnök beleszeretett Tatjanába. A szerelem kölesönös volt s így eljegyezték egymást. Tatjana azonban nem akart visszatérni Oroszországba, ahol minden a forradalomra és a meneküléssel kapcsolatos szomorú időkire emlékeztette volna. Úgy egyeztek meg, hogy a mérnök maga tér vissza Moszkvába, azután visszahelyeztetni magát Amerikába és megtartják az esküvőt. Néhány nap múlva Tatjánát a lakásán holtan találták. Ismeretlen tettes megfojtotta. A rendőrség először a válegényt vette gyanúba, de ez a gyanú hamarosan eloszlott. Ezután a rendőrség az elhalt és családja ismeretségi körét igyekezett felderíteni. Az ismerősök közül több gyanúok merült

fel egy Gelemen nevű 47 éves orosz emigráns ellen, aki a gyilkosság elkövetését később be is ismerte.

Elmondta, hogy a gyilkosságot bosszúból követte el. Tatjana őt, mint nő, egyáltalán nem érdekelte. De az ő édesapja halálosan szerelmes volt Tatjana anyjába. Az asszony már-már rászánta magát arra, hogy elváljék az urától és az öreg Gelemenhez megy férjhez, de ekkor Tatjana közbelépett és ezt megakadályozta. Az öreg Gelemen annyira szívére vette ezt a dolgot, hogy búskomorrá vált és nemsokára meghalt. Az ifjabb Gelemen értesült Tatjana eljegyzéséről s mivel atyja haláláért őt okozta, nem tűrhette, hogy boldog legyen, tehát megölte.

Csendőrök az árvíznél.

Dr. Bakó János jegyző felvételei. (Tiszaszentmárton.)

Damaskust, Szíria francia népszövetségi mandátum fővárosát Bagdaddal 800 km-es, teljesen kopár sivatagon keresztül vezető út köti össze. Nem is olyan régen csak nagyon alaposan felszerelt karavánok szánhatták rá magukat erre az útra. Ez, a karavánok számára több napos út, az utasok réme volt. A sivatagban rabló arab törzsek leselkedtek és rajtaütöttek a karavánon. Ma ezt az utat hetenként kétszer közlekedő gépkocsioszlopok járják be. A gépkocsik az utat kb. 24 óra alatt teszik meg. Az arabok a gépkocsioszlopok megtámadásától és kifosztásától sem riadnak vissza, ezért ezeknek a modern karavánoknak a biztonságáról a szíriai és iraki sivatagi rendőrség gondoskodik. A sivatagi rendőrség a sivatagi út mentén több erődöt épített. Az erődökben állomásoznak azok a rendőrségi egységek, melyek állandó figyellel és portyázással az út biztonsága felett őrködnek. A híradásról egymásközött rádióberendezés gondoskodik. A sivatagi rendőrség korszerű lévén, már csak elvétve látni tevé hátán ülő rendőrt. A sivatagi rendőrség gépkocsikra szerelt géppuskákkal portyázik és villámgyorsan beavatkozik, ha a támogatására valahol szükség van. A rabló arab törzsek azonban kemény ellenfelek s így sokszor véres harcokra kerül sor.

Kanada híres rendőrsége, a királyi kanadai lovasrendőrség (Royal Canadian Mounted Police), sok tekintetben hasonlít, mind a szervezet, mind a szolgálat szempontjából a mi csendőrségünkhöz. A lovasrendőrség őrökre tagolva látja el szolgálatát.

Hatalmas kiterjedésű működési területét portyázással tartja felügyelet alatt. Itt azután már gyökeres eltérések mutatkoznak a mi viszonyainktól. A lovasrendőrségre nehéz feladatot ró a rend és biztonság fenntartása ezen az óriási és amellet gyérenlakott területen. Összehasonlítási lehetőségül szolgáljanak a következő adatok: egész Európa területe 10.090.000 km², lakosságának száma 526 millió, népsűrűsége 52 lélek km²-kint. Kanada területe ezzel szemben 9.542.195 km², tehát alig valamivel kisebb, mint egész Európa, de mindössze 10.376.786 lakosa van, ami 1 lélek-népsűrűségnek felel meg. Az ország északi része félvadon. Tavak, mocsarak, óriási kiterjedésű őserdők, az év túlnyomó részében hatalmas hómezők, ahol elszórtan eszkimók, félvad indiánok, fehér vadászok, törvetők, farmerek élnek. Egy-egy farm néha többnapos járásra fekszik a másiktól. A gyéren lakott és sok rejtőzési lehetőséget nyújtó terület odavonzza azokat a bűnöző elemeket, akiknek a déli területeken viselt dolgai miatt ég a talaj a lábuk alatt. Ezek az elemek veszélyeztetik azután az utasokat, kisebb telepeket és elszigetelten élő farmereket stb. Ilyen viszonyok között a kanadai lovasrendőrség egy-egy kétlovasból álló járőrének őrjárata néha bizony két-három hónapig is eltart, midőn a járőr sokszor az egész idő alatt a sarkifény világítása mellett portyázik. A nyomozások, nyomonüldözések is sokszor hetek, sőt hónapokat vesznek igénybe. Figyelembevétel a zord éghajlatot, továbbá azt, hogy az indiánok, eszkimók és fehér bűnözők mindig készek a támadásra, a kanadai lovasrendőrség szolgálata veszélyes, megerőltető. Kitűnően kiképzett, katonai

erényekben bővelkedő, edzett, rugalmas testű, talpig férfiakat követel meg.

A kanadai lovasrendőrség az utóbbi időkben hatalmas lépésekkel haladt előre a korszerűsítés útján. A testület szolgálatába állították a repülőgépet. A többhetes vagy többhónapos őrjáratok ma már csak elvétve fordulnak elő. A hatalmas terület általános felügyelete — mondjuk nagyvonásokban való portyázás — a légi járőrök feladata. A repülőgépek rádióval, géppuskával, távcsövekkel vannak felszerelve. A légi járőr rendszerint a pilótából és két megfigyelő rendőrből áll, akik egyike a rádiót kezeli. Ezek a légi járőrök állandóan és tervszerűen átrepülnek és figyelik a végnélküli őserdőket, moesarakat, tavakat, hómezőket. Átlag 300 km távolságra egymástól repülőterek vannak berendezve, de ezen felül sok helyen vannak megjelölt szükségesszállóhelyek is. A repülőterek mindegyikén egy-egy lovas-őrs állomásozik. Gépkocsijaik is vannak. Az őrsök végzik a légi felügyelés eredményei alapján a végrehajtott részletmunkát. Átveszik a légi felügyelés eredményét és azután ennek megfelelően vezényelnek lovas, vagy gépkocsis járőröket oda, ahova szükségesnek mutatkozik. Az őrsöknek, sőt a járőröknek is vannak rádiókészülékeik. Ezek biztosítják a gyors és folyamatos hírszolgálatot. A rendőrségi repülőgépek a közbiztonsági szolgálat terén elért jelentős eredményeken felül emberbaráti tevékenységet is kifejtnek. Sok embernek mentették már meg az életét azáltal, hogy az őrsök rádiójelentésére beteghez orvost vittek valamelyik telepre vagy farmra. Amióta a rendőrségi légi és földi erő, valamint a híradó szolgálat tervszerűen együttműködnek, csökkentek az eddig majdnem mindennaposnak mondható veszélyes és nagy anyagi károkkal járó erdőtüzek is.

A kanadai lovasrendőrség korszerűsítése következtében az ország északi részének közbiztonsági viszonyai sokat javultak. Utasokra, egyedül álló farmokra való rablótámadások ma már csak elvétve fordulnak elő. A büncselekmények tettesei mindig rövid idő alatt kézrekerülnek és elnyerik méltó büntetésüket. A bünt nyomkövető megtorlásnak híre megy és ez elrettentően hat. Az eredményes nyomozószolgálat mindig a legjobb, leghatásosabb megelőzés volt és az is marad. Eredménytelenség a bűnözőkre felbátorítólag hat és a bűnözés emelkedése természetes következmény.

Olyan eset is előfordult már, hogy a rendőrségi repülőgép földi járőrök harcába beavatkozott és egy régóta keresett veszélyes rablóbandát a levegőből géppuskatűzzel szórt szét.

A szakértők munkáját már érintettem egy ízben ennek a cikknek a keretében. Erre most újból visszatérek. A korszerű szakértők nélkül a mai, tudományosnak nevezhető nyomozás el sem képzelhető. Erre pedig szükség van, mert a túloldalon, a bűnözők is minden korszerű vívmányt igyekeznek kihasználni és a maguk szolgálatába állítani. Ime néhány szemelvény a szakértők munkájából:

Egy alkalommal betörés színhelyén nem találunk ujjnyomokat, mert a betörő kesztyűben dolgozott. Egyéb gyanúkok alapján a nyomozóközegek mégis eljutottak a betörő személyéhez. A betörő azonban tagadt. A házkutatásnál a betöréssel

kapcsolatos bűnjel nem került elő. Az egyik szemfüles bűnügyi tisztviselőnek szeme azonban megakadt egy pár kesztyűn. A kesztyűhöz üvegszilánkok tapadtak. A tisztviselőnek eszébe jutott, hogy a betörő a helyszínen betört egy kirakati üvegtáblát. A kesztyűt a hozzátapadó üvegszilánkokkal együtt tehát gondosan őrizetbevette és ezt, valamint a betört kirakati üvegtábla darabjait szakértői vizsgálatra bocsátotta. A szakértői vizsgálat az üvegdarabok, illetve szilánkok fénytörési adataiból ki tudta mutatni a kétféle üveg azonosságát.

Még a pókháló is árulójárává válhat a tettesnek. Például a helyszínen pókhálórészecskék tapadnak a tettes ruhájához és ezt a gyanúsított ruhájának alapos átvizsgálásakor (amit sohasem szabad elmulasztani) felfedezzük. A pókhálót gondosan őrizetbe kell venni, tiszta papírosba vagy dobozba csomagolni és a szakértőhöz juttatni. A szakértői vizsgálat részére itt több lehetőség kínálkozik. Így: a pókhálóhoz mindig tapadnak olyan porrészecskék, amelyek jellemzőek arra a környezetre, ahol a pók a hálóját szötte (pld. farészecskék, liszt, szénpor, stb.). Ebből már következtetni lehet. A pókháló alapos vizsgálatával a pókokkal foglalkozó állattantudós sokszor meg tudja azt is állapítani, hogy a hálót milyenfajta pók szötte. Ez is támpontokat szolgáltat, mert egyes pókfajoknak megvan a maguk kedvenc tartózkodási helye. Betörés színlelésével elkövetett biztosítási csalásoknál gyakran előfordul, hogy a tettes látszólag valamelyik ablakon, vagy ajtón hatolt be. Ha a büncselekmény elkövetési ideje a nyomozástól számított 24 órán belül van és az ajtón vagy ablakon olyan pókhálót találunk, amelyet behatolás esetén a tettesnek testével széjjel kellett volna rombolnia, akkor biztosra vehetjük, hogy színlelt betöréssel, beállított helyszínnel állunk szemben.

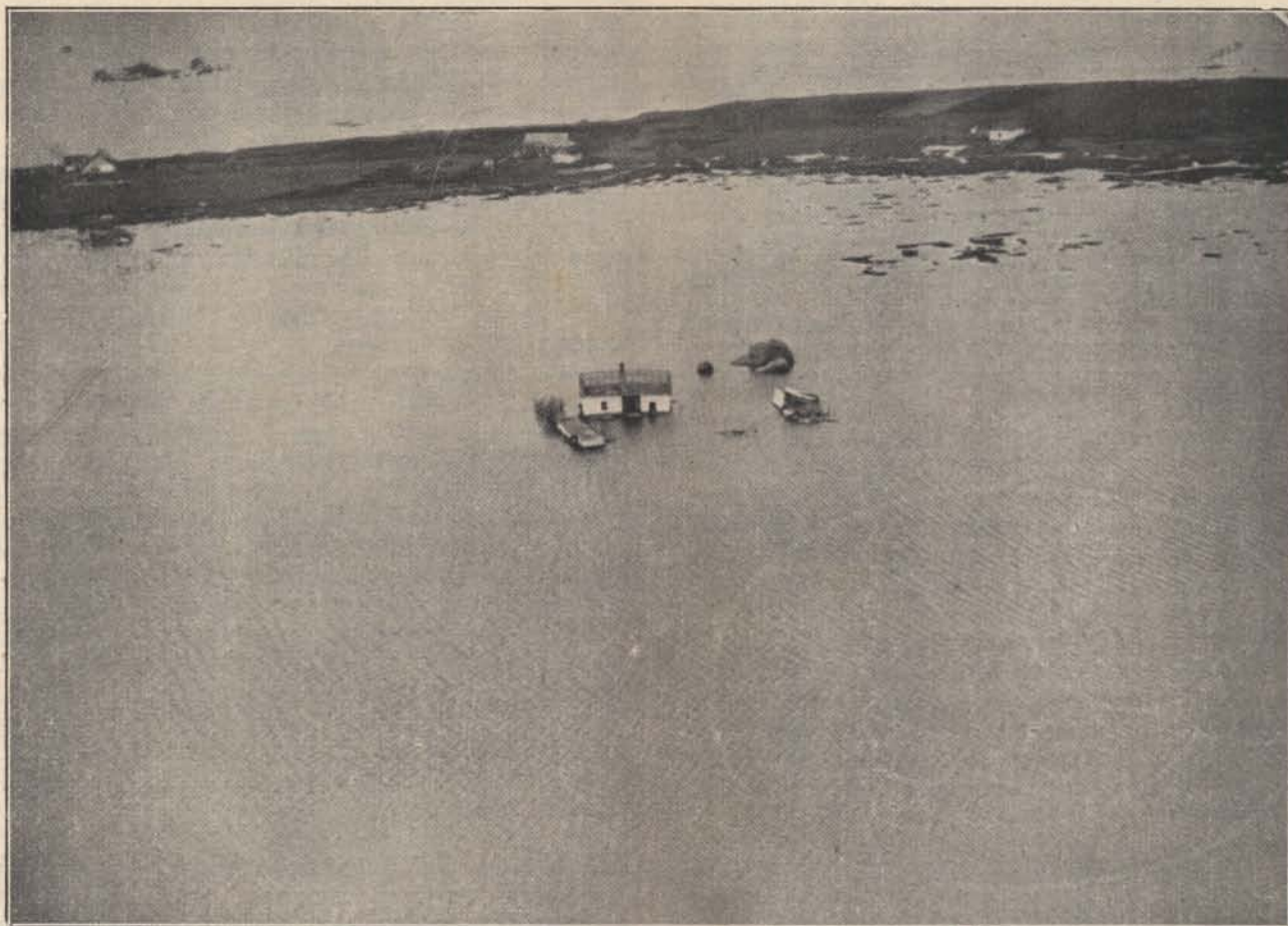
Egy alkalommal gyümölesléüzembe törtek be. A nyomozás eljutott egy gyanúsítható személyhez, aki azonban tagadta, hogy ebben az üzletben valaha is megfordult volna. Cipőtalpának vizsgálatakor kiderült, hogy a talphoz parányi mennyiségű olyan festékanyag tapad, amelyet kizárólag a gyümöleslé előállításánál használnak. Máskor táviróhuzalokat loptak az országút mentén álló támszerkezetekről. Nálunk is elég gyakori ez a büncselekmény. A réztáviróhuzalokat a tettes késsel vágta el. Ezt a huzalvégekből meg lehetett állapítani. Az egyéb okok alapján gyanúsítható személy zsebkésének vizsgálatkor a szakértő apró rézrészecskéket tudott kimutatni. A gyanúsítottnak olyan polgári foglalkozása volt, amelynél nem dolgozott fémekkel és így tagadásával szemben a zsebkéséből kimutatott rézrészecskék bizonyítékot szolgáltatottak. Másik táviróhuzaltolvajnak a kezén és ruházatán rézoxidot lehetett kimutatni.

Az itt elmondottakból természetesen sohasem lett volna bizonyíték, ha a nyomozóközeg a kesztyű, a pókháló, a zsebkés, a kézhez és ruházathoz tapadó por jelentőségét fel nem ismeri és elmulasztja azokat szakértői vizsgálatra bocsátani.

(Folytatjuk.)

Ki tudta?

A híradás műszaki eszközei: távbeszélő, táviró, géptáviró, rádió, fénytávbeszélő, távjelző.

Víz, víz... mindenütt.

(Magyar Filmiroda felv.)

Próbacsendőr az őrsön.

Irta: ÁRKOSI GYULA alhadnagy (Budapest).

Életünknek egyik legemlékezetesebb pillanata az volt, amikor a járőrtársiskolából első őrsünkre bevonultunk. Szorongó szívvel léptük át a laktanya küszöbét és mentünk be az előttünk addig ismeretlen, titokzatos csendőrlaktanyába. Nagy kő esett le a szívünkről, amikor bevonulásunkat jelentettük és azt tapasztaltuk, hogy fogadtatásunk minden katonai előírászerűsége mellett is meleg, bajtársias, testvéries volt. Nagy teher nehezedett ellenben annak a próbacsendőrnek a lelkére, akit az őrsparancsnok, vagy az őrsbeli bajtársak nem ilyenformán fogadtak. Azt hiszem közel járok az igazsághoz, ha azt állítom, hogy nagyon sok próbacsendőrnek éppen az első őrsére való bevonulása alkalmával dőlt el a sorsa. Így volt ez régen, így van ez most is. Éppen ilyen emlékezetes lesz az első őrs annak a sokszáz próbacsendőrnek is, akiknek az őrsökre való bevonulása mostanában elég gyakori. Ügyszólván minden őrsre jut egy-kettő, némelyikre több is. Nem céltalan tehát azzal a kérdéssel foglalkozni, hogy fogadjuk az őrsre bevonuló próbacsendőrt, hogyan segítsük át az első nehézségeken és miként legyünk segítségére abban, hogy az iskolában szerzett elméleti tudását a gyakorlati szolgálat megismerésével minél előbb kiegészíthesse és mentül előbb jó csendőr, jó járőrtárs váljék belőle.

Mielőtt ennek boncolgatásába kezdenék, szükségesnek tartom megemlíteni, hogy az állam súlyos anyagi áldozatokat hoz azért, hogy a kellő létszám meglegyen. Különösen nagy a jelentősége ennek a próbacsendőröknek, akikre mindaddig, amíg az őrsökre kikerülnek, tetemes kiadás van anélkül, hogy a szolgálatra igénybevehetőek lennének. Ha pedig tudjuk, hogy ilyen nagy előlegezett kiadás van, minden módon arra kell törekedjünk, hogy ez az előleg megtérüljön. Ennek pedig az az egyedüli módja, hogy a próbacsendőrből csendőrt kell nevelni. Igyekeznünk kell tehát arra, hogy a próbacsendőrrel megszeretessük a csendőri pályát, amelyet egyébként ő is életcéljának tekint. A felvételre kerülő próbacsendőrnek olyan előzetes képességi és erkölcsi vizsgálatokon kell átesnie, amelynek alapján minden tekintetben alkalmas és érdemes emberek kerülnek a testületbe. A járőrtársiskola is nehéz feladat elé állítja a próbacsendőrt s ha azt sikeresen kiállja, levizsgálják és kikerül az őrsre, fel kell tételezni, hogy meg van, azaz megszerzett minden alapot ahhoz, hogy minden tekintetben jó csendőr váljék belőle. Az őrsparancsnokon és az őrsbeli bajtársakon múlik tehát, hogy fiatal bajtársunk szívvel-lélekkel csendőrré nevelődik-e, vagy igyekezik mielőbb szabadulni, leszerelni, ha mindjárt fegyelmetlenség, vagy büntetés árán is.

Ezek után lássuk, mi is a teendő. Egy fontos körülményt itt mindjárt jegyezzünk meg magunknak: azt, hogy az őrsre bevonuló próbacsendőr már teljes katonai kiképzésben részesült. Kiképzett jó katona. Legtöbbjük tisztes rendfokozatot ért el katonai szolgálata alatt. Mindegyik hozzászokott úgy az engedelmességhez, mint a parancsnokláshoz. Emberek kiképzésével, nevelésével is foglalkozott már. Van tapasztalata az emberekkel való bánásmódban. Katonai szolgálata alatt, mint őrzető vagy tizedes,

esetleg szakaszvezető hozzá szokott ahhoz, hogy több embernek parancsoljon. Hogy úgy mondjam, olyan úr volt, amilyen a csendőrségnél sokáig nem lesz. A változott helyzethez való hozzáidomulás olyan a számukra, mint valami fájdalmas műtét. Ezen ugyan bizonyos fokig átsegíti őket a járőrtársiskola, mégis marad valami nyom lelkében, aminek az áthidalása nagy tapintatot és emberismeretet követel. Előjárói s egyúttal bajtársi szeretettel kell megértetni vele, hogy új élet kezdődik számára, amely nagyban eltér eddigi helyzetétől, amit azonban természetesnek kell vennie, miután a csendőri hivatás, — melyet életcéljának választott, — csak folytatása eddigi katonás életének, de más körülmények között. Tehát az őrsre bevonuló próbacsendőrt fogadja az őrsparancsnok előjáróhoz méltó katonás komolysággal. Figyelje jelentkezését s ha látja, hogy kissé félszeg, zavart a viselkedése, ezt ne a kiképzés hiányának, hanem annak tudja be, hogy a legjobb katona is zavarba jöhet akkor, amikor életének egyik ilyen fontos szakaszához érkezett. Néhány bajtársias kérdés családi körülményeiről, személyi viszonyairól, az iskolában töltött időről, az őrsre történt utazásáról stb., minden esetben igen jó hatással lesz fiatal bajtársunkra és visszanyeri önbizalmát, természetességét. Az őrsparancsnok ezután vezesse be a legénységi szobába és mutassa be a többi bajtársnak. Ez a bemutatás, — hogy úgy mondjam — családtag-avatás, mindenkorra felejthetetlen lesz. Feltétlenül olyan perc, amelynek szép, vagy nem szép emléke hatással lesz az új bajtárs csendőrré alakulásában! Jelölje ki az őrsparancsnok az új bajtárs ágyát, szekrényét s hagyja meg a szobában levőknek, hogy legyenek segítségére ruházatának, fegyverzetének, szerelvényének és egyéb tárgyainak laktanya- és szobarendszerű elhelyezésénél. Az őrsbeli bajtársak pedig fogadják szeretetükbe a fiatal bajtársat és igyekezzenek az első perctől kezdve éreztetni vele, hogy bajtársak, testvérek közé került, akik örömmel várták jövetelét, mint olyanét, aki mostantól kezdve közéjük tartozik, velük örül, velük osztozik a fáradalmakban, felelősségben és dicsőségben is. Bizalmas, családi viszony kell, hogy keletkezzék az egész őrs között az első perctől kezdve anélkül, hogy ez a viszony a katonai rend és fegyelem rovására essék. Majd ismertessük meg a laktanyát, amely ezentúl az ő lakása is. Mutogassunk meg mindent, röviden tájékoztassuk, mi miért van, mi a rendeltetése az egyes tárgyaknak, berendezéseknek, térképeknek, távolsági kimutatásoknak, előjárók és feljebbvalók névlajstromának, őrskönyvtárnak stb. Ismertessük meg az őrs belső életével, napirenddel, egyszóval mindennel, ami az őrsön van. Jelöljük meg a helyét az asztalnál, ahol étkezni fog. Az első együttes étkezés legyen jobb, külsőségeiben kissé ünnepebb s ha ebédnél ott vannak a nők is, az adja az együttlét ünnepi voltát, magas értékét s ezt az új bajtárs mindig kitüntetésszámba veszi. Ha ebédközben a legidősebb néhány meleg szóval köszönti is a bevonultat, megtettünk mindent, ami a fogadás őszinte, családias külsőségeihez tartozik.

A napok múlásával az étkezés ideje a legjobb alkalom arra, hogy megismertessük bajtársunkat a közigazgatás céljával és jelentőségével s megkezdjük a közigazgatás érdekében való hasznos munkálkodásra és a takarékos életre való nevelést. Ta-

nítsuk meg az örsfőzőnővel való bánásmódra és érintkezésre is. Az első becslést, melyen fiatal bajtársunk is részt vesz, használjuk fel arra, hogy a közigazgatás minden becslés alá kerülő vagyonával részletesen megismertessük. A közigazgatás kevés létszámú tagjait aránylag igen olcsón jó és bőséges élelemmel tudja ellátni, mert minden tag szívvvel, lélekkel munkálkodik a közigazgatás vagyonának gyarapítása érdekében, ami egyúttal mindeniknek saját érdeke is. A becslésnél a kapzsiság vagy önzés legcsekélyebb látszatát is gondosan kerüljük, hogy ne érezze, mintha igazságtalanság történnék az ő rovására és több vagyonrészt kell fizessen, mint amennyit a megbecsült vagyon reá eső része ér. A közigazgatás érdekében való munkabeosztásnál ügyelni kell arra, hogy ne legyen az a látszat, mintha minden munkát vele akarnánk ezentúl végeztetni, egyszóval ne úgy tekintsük őt, mint aki jó lesz arra, hogy ezentúl fát vágjon, udvart seperjen, krumplit hámozzon, hanem azt lássa, hogy együttes erővel, mindenki kivétel nélkül egyformán veszi ki a részét a munkából. (Mert annak így is kell történnie s ahol nem így lenne, ott mindenki hibás!)

Az első ruházat, szerelvény és fegyverzet megismerése igen jó alkalom annak oktatására, hogy miért kell a ruházatot stb. kímélni, mindig tisztán és rendbetartani. Mit milyen szerrel és hogyan kell tisztítani. Itt kell rámutatni arra, hogy a tömegrendszer keretén belül minden ruha a sajátja és minél jobban kíméli és gondozza azokat, annál tovább maradnak használható állapotban s ezáltal tömegvagyon gyarapodik. A leglényegtelenebbnek látszó dolog mellett sem mehetünk el úgy, hogy arról idejében ne tájékoztassuk új bajtársunkat, aki mindenre kíváncsi és mindent örömmel és szívesen hallgat és tanul. Így pl. első alkalommal, amikor a napi rendszerinti foglalkozáson részt vesz, nem szabad azzal kezdeni, hogy tudását keressük, firtatjuk. Célszerűbb e helyett megmagyarázni azt, hogy az örsön nem úgy van, mint az iskolában. Az együttes iskolázásra igen kevés idő akad, azt hamarosan látni is fogja. Éppen ezért mindenkinek önmagát kell iskoláztatni, öntevékenyen kell saját magát továbbképeznie és az eddig tanultakat folyton ismételve, újabb tudásokkal gyarapítani ismereteit. Ha ezt nem tenné, soha sem lesz képes megfelelni a reá háruló feladatoknak, mert mindig újabb törvények, szabályok, rendeletek szinte kényszerítik erre a csendőrt. Egyszóval az önképzésre való nevelést itt kell kezdeni. Nem elég pl. az író-, számoló-, rajzfüzetet a feladatokkal egyszerűen csak átadni neki, hogy csinálja meg. Meg kell mondani azt is, hogy a kapott feladatokat legjobb tudással és akarattal úgy oldja meg, hogy az mindig tudásbeli előhaladásának egyik tükré lesz. Nemcsak az örsparancsnok, hanem a többi előjáró is nagyrészt abból alkot helyes képet magának szorgalmáról és önképzéséről. A feladatok megoldásában készséggel legyünk segítségére s lássuk el kisebb útbaigazításokkal és tanácsokkal ebben is. Mutassunk meg olyan író-, számoló- és rajzfüzetet, amelyet már több előjárónk látott. Az abban tett dícsérő, serkentő, vagy kifogásoló megjegyzések helyes gondolkodásra készítetik.

Szemlén való viselkedésre is oktassuk ki jó előre, hogy itt se érhesse különösebb meglepetés. A szemle még annak is bizonyos fokú izgalmat okoz,

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága Petneky Imre szv. alhadnagy a Magyar Ezüst Erdemkeresztet, Vértess György tiszthelyettesnek a Magyar Ezüst Erdemérmert adományozta.

aki számtalan szemlén vett már részt. Hát még annak, aki eddig nem is hallott róla?

Magánéletében, szórakozásaiban éppen úgy nevelésre és vezetésre szorul, mint szolgálati vonatkozásban. Ezért szeretettel segítsük át mindenben, ami életében csak előfordulhat. Tudtára kell adni, hogy más kötelezettségek háruznak ezentúl reá minden tekintetben, mert a csendőr más a falu életében a nagy közönség szeme előtt, mint az iskolában. Egészen más, mint a katonaságnál. A csendőr egyénileg éppen úgy, mint a csendőrök együttese, az örs, állandóan a falu szeme előtt van, ott él és cselekszik. A testület kiváló hírnevére kell ügyelnie minden csendőrnek s ezentúl neki is, életét, cselekedeteit tehát soha el nem választhatja a testulettől, mert a közönség se teszi azt, vagyis sokkal magasabb értékű embernek látja és a testület képviselőjeként tiszteli őt bárhol látja, hallja! Ne felejtse, hogy e képviselők egyúttal az állam kiküldönített, igen nagy hatalommal felruházott emberei, akik másként kell élnem, mint mások!

A szórakozásra kevés idő jut egy olyan próbacsendőrnek, aki hivatását átérzi és komolyan veszi, mégis nem szabad teljesen elzárni minden szórakozás elől, mert ez rossz hatással volna. Katona korából megszokta a „kimenőt“, ami — bár cél nélkül is, de vérebe ment. Erről lassan, fokozatosan le kell szoktatni, de úgy, hogy észre se vegye. Célszerű ezért, ha valamelyik idősebb bajtársa társaságában megy el akár egy filmszínházba, akár más szórakozóhelyre. Rá kell szoktatni, hogy bajtársai körében találja meg a szórakozás örömeit és ne vágyakozzék idegenek közé. Hamar megérti, sőt biztosan tudja is, hogy falun egyetlen szórakozóhely legtöbbször a korecsma, ahol azonban a csendőrnek semmi keresnivalója nincs, mert az még soha nem vezetett jóra. A korecsmáros ugyan örül a csendőrnek, a lehető legelőzékenyebb vele szemben, de ezt azért teszi, mert elnézést remél itt, ott s ebből előbb-utóbb kellemetlenség származik. De a korecsmában egyébként is csak italos emberek tartózkodnak, akik hamar találnak okot arra, hogy a csendőrré megjegyzést tegyenek.

A zsoldfizetés mindig ünnep az örsön. Legyen az különösen akkor, amikor a próbacsendőr az első zsoldját kapja. Az örsparancsnok használja fel ezt az alkalmat arra, hogy néhány bajtársias szóval zsoldjának takarékos és észszerű felhasználására oktassa. Itt kell rávezetni arra, hogy ha jó csendőr akar lenni, okosan kell zsoldjával bánnia, hogy az egész hónapban elég legyen, sőt valamit még félre

is tegyen. Csak addig érzi független, szabad embernek magát, amíg pénzzel rendelkezik. Mihelyt üres a zsebe, üres lesz a feje is, vagyis az anyagi gondok megnehezítik a tanulást, a szolgálatot, egész életét.

Aprólékos, jelentéktelennek látszó dolgok ezek, de mind alkalmasak arra, hogy a próbacsendőr nevelését helyes, vagy helytelen irányba tereljék.

A jószándékú, új bajtárs szívesen veszi ezeket az apró ismereteket, amelyek ezután életében mind szerepet játszanak. Hálás szívvel fogad mindent, amiből bajtársai szeretetét és jóindulatát látja. Az örsbeli idősebb bajtársak pedig érezni fogják, milyen szép és nemes feladat a fiatalabb bajtárs nevelése, oktatása. Amelyik próbacsendőrt ilyen módon fogadnak az örsön, az bizonyára nem arra gondol, hogy jó volna onnan szabadulni, hanem minden törekvése az lesz, hogy ezt a szeretetet, előlegezett bizalmat minél jobban kiérdemlje. Jó csendőr és jó bajtárs lesz ő is.

Ezután következik az első szolgálat. Az első járőrvezető. Hej, de nagy dolog ez a fiatal próbacsendőr életében. Az első szolgálatban szerzett benyomások végig kísérik egész életében. Ekkor ismerkedik meg gyakorlatilag a csendőrség fogalmával, feladataival, rendeltetésével. A járőr viselkedése, magatartása, a lakossággal való érintkezés, tereptárgyak fogalma, célja, az első panaszos, az első kikérdezés, nyomozás, igazoltatás, elővezetés és a szolgálati ténykedések ezer és ezer változata. Ennél az első szolgálatnál gondoljunk vissza saját első szolgálatunkra. Milyen másképpen volt minden, mint ahogy azt elképzeltük. Éppen így van azzal fiatal bajtársunk is. Láttak csendőrt azelőtt is, talán valami dolguk is akadt a csendőrrel. De mit tudtak eddig a csendőr életéből? Semmit. Azt tudták, hogy ha baj van a faluban, verekedés, lopás, tüzeset vagy más cselekmény, vagy szerencsétlenség történt, megjelent a csendőr. Rendet csinált, kikérdezett, némelykor „kísért“ valakit. Félelemmel vegyes tisztelettel mondták, jönnek a csendőrök, elmentek a csendőrök. Azt azonban nem láthatta és nem tudhatta egyikük sem, hogy minden szépsége mellett milyen nehéz, fárasztó és küzdelmes az az út, amelyet a csendőr követ. Itt, az első szolgálatnál látja csak fiatal bajtársunk, hogy szép, de nehéz pályát választott. Vegyünk példának egy egyszerű őrsjáratportyázást, ami talán a leggyakoribb szolgálat. Mi minden történik azonban egy ilyen szolgálat alatt is, amely alkalmas arra, hogy már az első gyakorlati szolgálati ismereteket megszerezze. Elindul a járőr. A községi koresma előtt egy szekér áll az útszélen. A gazda a koresmában éppen akkor issza meg a pohár borát. A járőrvezető legelőször a kocsit nézi körül. Megtalálja rajta a tulajdonos névtábláját. Nyomban tudja, kié a kocsis. Kihívhatja a tulajdonost vagy a kocsist a koresmából. A fiatal próbacsendőr izgalommal figyel. Azt várja, hogy a járőrvezető rettentő szigorral reákiabál a kocsisra. E helyett azt látja, hogy a járőrvezető a legnagyobb nyugalommal és biztonsággal kérdezi a kocsistól, hogy miért hagyta a kocsit felügyelet nélkül? Nem kiabál, nem jelenti ki nyomban, hogy bekíséri, hanem nyugodt hangon magyarázza, hogy abból, hogy a kocsit felügyelet nélkül ott hagyta az úton, könnyen baleset vagy szerencsétlenség történhet. A lovak valamitől megijedhetnek, elszaladhatnak a kocsival együtt, va-

lakit elgázolhatnak, más járműnek nekimehetnek stb. stb. Majd komoly hangon feljegyzi az illető személyadatait s utána figyelmezteti, hogy ha még egyszer megtörténik, hogy kocsiját felügyelet nélkül hagyja, nem marad következmény nélkül, fel fogja jelenteni. A járőr tovább megy. A próbacsendőr kíváncsian kérdezi járőrvezetőjét, hogy miért írta fel az illetőt, ha nem jelentik fel. Ő eddig úgy tudta, hogy akit a csendőr felír, azt meg is büntetik. Különösen, ha tényleg hibás is, mint jelen esetben a kocsis, aki a közlekedési kódex rendelkezéseit is megszegte, mert ő ezt már megtanulta az iskolában. A járőrvezető ilyenkor magyarázza meg részletesen eljárásának okát. Mutasson rá, hogy a kocsis névtáblája rendben volt, az úton a forgalmat nem akadályozta, mert éppen olyan időben volt, amikor alig járt más jármű azon az úton. Egyetlen hiba az, hogy a kocsis beszaladt egy pillanatra a koresmába és az alatt a kocsit felügyelet nélkül hagyta. Ezzel ugyan elkövette a kihágást, de mert az embert ismeri, aki még ilyen kihágásért soha figyelmeztetve sem volt, továbbá senkire semmi kár vagy hátrány nem származott, az utasítás rendelkezéseinek tett eleget azal, hogy csak komolyan figyelmeztette, de nem jelentette fel. Azonban az adatait és a kihágás elkövetésének helyét, idejét és körülményeit feljegyezte azért, hogy azt bevonulásuk után a többi bajtársának is megmondja, akik ezt szintén feljegyzik maguknak azért, hogy ha bármelyik ismét ilyen kihágáson éri az említett kocsist, akkor már fel is jelentse, felemlítve a jelentésben azt is, hogy az illető már volt figyelmeztetve ilyen kihágásért. Erre szükség van azért, hogy lássa a lakosság, hogy a csendőr nem a kárát, hanem a javát akarja s aki a csendőr figyelmeztetését megszívleli, soha nem kerülhet bajba. Ha a járőrvezető ilyen részletesen és bajtársias beszélgetéssel foglalkozik a fiatal járőrtárs gyakorlati oktatásával, már ennél az egy példánál is nagyon hasznos munkát végzett. De megy a járőr tovább. Betérnek a község házára. Ott találják a bírót. A járőrvezető bemutatja a bírónak járőrtársát. Aztán érdeklődik a községben történekről úgy, hogy a beszélgetést a járőrtárs is hallja. Ekkor tanulja meg az előjáráság tagjaival való érintkezés módját és célját. Nincs semmi ujság. A járőr tovább portyáz. Az út a mezőkön visz keresztül. Szembe jön egy ember, kutyája nyakán kolonc. Köszön, a járőr viszonozza. Tovább menve, a járőrvezető megkérdezi a próbacsendőrt, vajjon miért kell kolonc a kutyára? Minden valószínűség szerint azt feleli, hogy a járőrtársiskolában már tanulta, el is mondja, hogy ha a kutya nem így volna, üldözhetné, megfoghatná a kisebb vadakat s ez már kihágás, amiért a kutya tulajdonosát fel kellene jelenteni. Már jóideje megy a járőr. Talán fáradtak is. A próbacsendőr megkockáztatja a kérdést, mikor és hol vacsorázunk, pihenünk. A járőrvezető megmagyarázza, hogy a járőr a vacsorát elfogyaszthatja a szabadban is, pihenőt azonban csak ott tarthat, ahova az már a szolgálat megkezdése előtt előíratott. Ez a járőr nagypihenője. Vacsorázás céljából azonban tarthatnak egy úgynevezett kispihenőt, amikor nem szabad leszerelni, a vacsorát azonban elfogyaszthatják. Mostani szolgálatuk célja azonban az, hogy az esetleg készülő bűncselekményeket megjelenésükkel megakadályozzák. Ezért a pihenés ideje is úgy van meghatározva, hogy az vagy éjfél előtt befejezést nyerjen, vagy pedig

csak éjjel után kezdődjék meg, mert a tapasztalat arra tanította hosszú éveken át a csendőrséget, hogy a legtöbb lopást az éjjeli órákban követik el. Ezért szükséges, hogy a csendőr ebben az időben fokozottabb éberséget tanúsítson. A próbacsendőr ekkor önkéntelenül megkérdezi, hogy lehet az, hogy előre megszabják azt a helyet, ahol a járőr pihen, a pihenő idő is kötve van az éjjel előtti befejezéshez, vagy az éjjelutáni kezdéshez. Hogy lehet ezt úgy beosztani, hogy mindez összevágjon s mégis minden dolgát rendszeresen végezze a járőr. Erre aztán a járőrvezető emlékeztetőbe idézi az őrön látott távolsági kimutatást s megmagyarázza, hogy abból a járőrnek minden lépését előre ki lehet számítani és minden tervszerűen történik. Ha nem így volna, akkor a járőrök teljesen szabadjukra volnának engedve s tetszésük szerint portyáznának vagy pihennének, minden ellenőrzés alól ki volnának vonva. Ez sem a csendőr, sem a szolgálatnak nem volna előnyére. Míg erről beszélgetnek, éppen az egyik község széléhez érkeztek. Járőrvezető megmagyarázza járőrtársának, hogy most először a községet keresztül-kasul leportyázzák, ellenőrzik az éjjeli őrköt, köremai zárórák beartását, tájékoznak a községben történtek felől és csak azután térnek a községhez levő pihenő szobájukba pihenni. Kiosztja a szerepüket. Éjjel van, sötét van, fokozottabb figyelésre és főleg hallásra van szükség. Lassan, zajtalanul kell lépkedni. Egymás mellett haladnak tovább is, de ő az utat és a baloldali gyalogjárót fogja figyelni, míg a próbacsendőr az utat és a jobboldali gyalogjárót figyelje. Bármilyen lépkedés vagy más zajt észlel, csendben jelentse. Így semmi sem kerülheti el figyelmüket. Így leportyázva a községet, ha semmi dolguk nem akad, a pihenő ideje is elérkezett, a pihenő szobára térnek és megkezdik a pihenőt. A járőrvezető bejegyzí a szolgálati lapba a pihenés megkezdésének idejét, zsebóráját felhúzza, az ébresztő csengőt is beállítja s mindennek az okát is megmagyarázza. Aztán lepihennek.

A szolgálat további folyamán is hasonló módon kell foglalkozni fiatal bajtársunkkal. Ezer és ezer kérdés merülhet fel ilyenkor, amelyre mind szeretettel és bajtársias készséggel felelgetni, magyarázgatni és oktatni kell a fiatal próbacsendőrt. Olyan benyomásokat, tapasztalatokat szerez, amelyek mély nyomokat hagynak fogékony lelkében. Az ilyen szolgálatok alkalmával kell jó járőrtársat nevelni. Szép és nemes foglalkozás. Annyi a feladat, hogy kimeríthetetlen. Bő alkalom adódik ilyenkor arra, hogy a jó járőrvezető jó nevelő is legyen. Ismétlésekbe bocsátkoznék, ha e cikkem keretében minden tennivalóra reá mutatnék. E helyett arra kérem járőrvezető bajtársaimat, ne sajnálják a fáradságot, vegyék elő és lapozzák fel a *Csendőrségi Lapok* 1933 július 1-i számának 346. oldalán közölt „A járőrtárs bevezetése a gyakorlati szolgálatba” című cikket. Nem lesz hiába való fáradság!

Az elmondottak a járőrtársiskolát végzett és végleg őrre beosztott fiatal bajtársaink nevelésére adnak útmutatást. Részben alkalmazható azonban az iskolát még nem végzett, karhatalmi próbacsendőrök nevelésére is. Utóbbiaknál azonban szemelőtt kell tartani, hogy az utasításokat, törvényeket még nem ismerhetik, tehát ehhez alkalmazzuk a velük való foglalkozást is.

Röviden foglalkoztam ezzel a kérdéssel, ami nem azért van, mintha ez a téma kimerült volna. Nem! Sőt, biztosra veszem, hogy egész könyvet lehetne írni róla sokoldalúságánál és fontosságánál fogva is. Céлом azonban csak az, hogy ennek a kérdésnek fontosságára felhívjam bajtársaim figyelmét és közös erővel segítsük fiatalabb bajtársainkat nehéz, de szép hivatásuk kezdetén és igyekezzünk arra, hogy minél tökéletesebb képzettségű és minél derekabb utódokat neveljünk, akikre büszkék lehessünk és akik majdan ugyancsak büszkén gondolnak vissza reánk. Soha sem felejtik el a tőlünk látottakat és tanultakat s személyes példaadásunk — aszerint, hogy jó vagy rossz példával jártunk elől — mindig szemük előtt fog lebegni. Én is büszke vagyok ma is arra az első őrparancsnokomra és bajtársaimra, akik ezelőtt 30 évvel az első őrömön olyan bajtársi melegséggel fogadtak és úgy érzem, elsősorban nekik köszönhetem, hogy az első és legnehezebb lépéseken átsegítve, példaadásukkal megjelölték az utat számomra s lehetővé tették, hogy ez az út még ma sem ért véget.

EMCÉKEZZÜNK!

Csibi Zsigmond boicai őrbeli 2. oszt. őrmester a románokkal harcolva Zöldesnél, 1919 április 16-án elesett.

Kulisits János temesszigeti őrbeli csendőr csónakon való portyázás közben, mivel a hirtelen feltámadt Kosova-szél a csónakot felfordította, 1894 április 17-én a Dunába veszett.

Belanka András béli őrbeli alőrmestert és járőrtársát, Budai János próbacsendőrt, a bokszegebéli vasútállomáson román katonák 1919 április 17-én elfogták és Monoró határában kivégezték.

**Bodnár Lajos 2. oszt. őrmestert, a bélegregyi őrparancsnokát és Szilágyi János alőrmestert román katonák 1919 április 17-én Bél mellett sebesülten elfogták, majd Bélmárkaszéken halálra kínozva eleve-
nen eltemették.**

**Lovas Gyula csanakhegyi őrbeli csendőr 1914/15. telén a petrozsény-környéki havasokban razzia alkalmával megbetegedett és 1915 április 18-án Gyulafé-
hérvárott meghalt.**

**Pongrácz Aladár századost, a zilahi szakasz parancsnokát, Ferencz András járásőrmester bánffyhu-
nyadi, Tóth Ferenc járásőrmester hidalmási járás-
és őrparancsnokokat és Jakabos Pál 1. oszt. őrmes-
ter mezőörményesi őrparancsnokot vörös terroris-
ták Püspökladányban 1919 április 20-án kivégezték.**

Körmendi Elek 2. oszt. őrmester, a szatmárcsekei őrparancsnoka és Borbély Károly szatmárcsekei őrbeli alőrmester a laktanyát támadó vörös katonák elleni harcban 1919 április 20-án elesett.

**Uzsvai László németmokra őrbeli alőrmestert a csendőröket megtámadó ruthén kommunista nép-
tömegből 1919 április 21-én Herincsén agyonlőtték.**

**Resch Mihály őrmester, élesdi járás- és őrpa-
rancsnok 1904 április 24-én lázadó tömeggel vívott
harcban Élesden elesett.**

Bodor József nyárádszere-dai örsbeli csendőrt 1919 április 24-én Máriapócsról való visszavonulás közben román katonák Pócspe-triben elfogták és kivégezték.

Pethő Lajos ratosnyai örsbeli próbacsendőrről 1915 április 25-én Ratosnya és Palotailva közt járőrszolgálat közben a Marosba fulladt.

Mózer János dobozi örsbeli csendőrt a románok 1919 április 25-én Dobozon kivégezték.

Schwalb Ernő brassói kerületbeli alörmester Szerbiában szerzett ragályos betegségében 1918 április 26-án Prijepoljében meghalt.

Bertalan Sándor létkai örsbeli alörmestert a románok Kabán 1919 április 26-án agyonlőtték.

Kelemen Károly budapesti 3. lovas tanalosztálybeli törzsrörmester-patkókovácsot 1929 április 26-án Cegléden vasalás közben a ló agyonrúgta.

Krankilla István emödi örsbeli csendőr verekedők megfélemezése alkalmával 1904 április 4-én Emődön szenvedett sebesülésében április 28-án Miskolcon meghalt.

Pálfi Károly járásörmester, munkácsi járás- és örsparancsnokot kommunista munkások Várpalánka határában 1919 április 28-án megölték.

Molnár János szomotori örsbeli csendőrt 1914 április 29-én Szomotorban verekedő gulyások, akik ellen szolgálatilag fellépett, megölték.

Juhász András 2. oszt. örmester, a velejtői örs parancsnoka, 1919 április 29-én a csehekkel vívott harcban Velejtén elesett.

Betörők, vásári tolvajok, orgazdák nyomában.

Ismerteti: BALÁZS ANDRÁS tiszthelyettes, (Királyhelmeec).

1939 november 13-án Királyhelmeecen országos vásár volt. A vásár békésen lezajlott, aminek örülünk, mert másnapra be voltunk rendelve céllövészetre, Sátoraljaújhelyre.

A lövészet javában folyt, amikor megérkezett a lőtérre egy sátoraljaújhelyi örsbeli csendőr és jelentette, hogy távbeszélő értesítés szerint aznap, 14-én virradóra Braum Menyhért királyhelmeeci lakos üzletét feltörték, a kézipénztárt felfeszítették s abból pénzt, az üzletből pedig sok ruhaneműt elloptak. Amint lehetett, azonnal visszaindultunk Királyhelmece, ahová 21 óra tájban érkezünk meg. Az autóbuszról leszállva, szakaszparancsnokkal azonnal a helyszínre mentünk. A helyszínt változatlanul őrizték, bár mintegy 12—14 alkalmazottat az üzletben találtunk, akik a betörést tárgyalták s találgatták, hogy ki lehetett a tettes és mit vihetett el. A hatalmas üzletben nagymennyiségű áru volt felhalmozva. Az üzlet két részből állt. A földszintjén fűszer, vas, kötöttáru, porcellán, a pincehelyiségben rengeteg kész férfiöltöny és játékaru volt felhalmozva. Az áru számbavétele a kár pontos megállapítása végett ennél fogva lehetetlen volt.

A helyszínt csak általánosságban tekintettük meg, mert este volt s attól tartottunk, hogy a gyenge

világításban valami használható nyomot megsemmisíthetünk. Láttuk, hogy a kézipénztár valóban fel van feszítve s a feszítővas, egy reszelő, mellette hever az asztalon. A kötöttárukat őrző egyik üvegajtót lefeszítették. Azon az osztályon alkalmazott kiszolgálólány megmutatta, hogy kb. milyen mennyiségű szvetter, kombiné és ehhez hasonló más tárgy hiányzik. A pénztárfiókból a tettes — a sértett bemondása szerint — 100 pengő készpénzt, egy másik fiókból 50—60 pengő értékű bélyeget, postai levelezőlapot, 25—30 pengő értékű bélyegpénzt, a pincehelyiségből férfiöltönyöket, mackóruhákat és férfikabátokat vitt el. A hozzávetőleges kárt 700—800 pengőben állapította meg. A pénztárasztalon cigarettahamu volt, ami arra vallott, hogy a tettes nagy lelkinyugalommal dolgozott, mert közben cigarettázott is. A vasosztályon alkalmazott segéd-től megtudtuk, hogy a reszelő a sértett tulajdona. A reszelők azonban olyan helyen voltak elraktározva, amiről csak a tulajdonos és a segédek tudtak. Nem szóltunk semmit, de szakaszparancsnokkal összenézve arra gondoltunk, hogy a tettes a vasosztályon alkalmazott valamelyik segéd lehet. A helyszín általános megtekintését tovább végezve, láttuk, hogy a tettes az udvaron levő és a pincehelyiségbe vezető üvegajtó egyik tábláját törte be. Az ajtó zárva volt, feszítési nyomokat nem észleltünk. Felvetődött a kérdés, miképpen juthatott be a tettes a szűk nyílású ablakfiókon? Bizonyára kistermetű ember lehetett. Érdeklődésünkre az egyik segéd elmondta, hogy az említett ajtó belső kulcslyukában azon az éjszakán benne felejtette a kulcsot, amit reggel is az ajtóban talált. Arra gondoltunk tehát, hogy az üveg szem kitorése után a tettes belülről az ajtót kinyitotta, majd távozása után, újból kívülről benyulva, becsukta. Erősödött a gyanunk, hogy a tettes csakis az alkalmazottak között lehet. A pénztár felfeszítésére használt reszelőn és a nyitva hagyott ajtón kívül emellett szólt az is, hogy a betörés éjjelen a sértett Budapestre utazott, amiről csak az alkalmazottak tudtak. Az elutazás 23 óra tájban történt. Az alkalmazottakra irányuló gyanut megerősítette az is, hogy az üzlet csak a kerten át volt megközelíthető s az udvar egyik lakrészében 3 alkalmazott aludt. Ezen az udvaron egy ugató kutya volt láncra kötve, de az alkalmazottak ugatást nem hallottak. Gyanunkat el nem árulva, az üzletet bezárattuk s a laktanyába térünk. Tekintettel arra, hogy a postán állandó szolgálat van, az esetet még aznap este jelentettem távbeszélőn a kassai nyomozó alosztályparancsnokságnak s kértem helyszínelő és nyomozó kirendelését. Ezután megszerkesztettem az örsöknek, rendőrhatalóságoknak szóló megkereséseimet és a hírközpontnak szóló jelentésemet. Másnap megejtettük az alapos helyszíni szemlét. Használható ujjnyomokat találtunk, melyekről azonban kisült, hogy az egyik női alkalmazotté, aki nem jöhet figyelembe. A kerten át felfedeztünk egy 160—165 cm magas embertől származható lábnyomot, amely a kert végében elvezető útra tért rá, de itt elvesztettük, mert az úton igen sokan jártak. A lábnyomok azonosításra nem voltak alkalmasak.

Az alapos kikérdezések és alibi igazoltatások igen elhalványították az alkalmazottak ellen irányuló gyanút is. Így teljesen támpont nélkül maradtunk.

A szakaszparancsnok irányítása mellett a járőrökkel megbeszéltük a lehetőségeket s abban állapodtunk meg, hogy a nyomozást két irányban folytatjuk. Ugyanis egy másik feltevésünk az volt, hogy esetleg azon cigányok egyike követte el a betörést, akiket a vásár napján — mint közismert vásári tolvajokat — a községi fogdába zárattunk és csak a vásár után bocsátottuk szabadon. Két járőrt bízunk meg annak megállapításával, hogy hol töltötték ezek a cigányok a szabadon bocsátásuk utáni éjszakát. A többi járőrrel az őrsállomás székhelyén és a közeli vasútállomásokon folytattuk a nyomozást, hogy nem szállott-e fel gyanus csomaggal gyanus egyén a korai vonatra s hogy az őrsállomáson milyen idegenek fordultak meg a vásár estéjén. Megtudtuk, hogy november 13-án 19 óra tájban egy középtermetű, vékony ismeretlen fiatalember járkált a Fő-utcán. Tovább puhatolva, azt is megtudtuk róla, hogy nemrég került ki fogházból. A vásáron egy ungvári cigányasszonnyal járt-kelt, akinek a nevét nem tudták megmondani. Az egyik B. egyénem vállalkozott arra, hogy még azon az éjszakán Ungvárra utazik és megállapítja az illető nő kilétét és lakását. Az utazásra 5 pengőt adtam neki. Egy nap alatt megfordult s kiváló munkát végzett, mert hozta a címet. Egy járőrt azonnal a nőért küldtem, egyben meghagytam a járőrnek, hogy házkutatást is tartson. A kutatás eredménnyel nem járt, de a nőt Királyhelmece kísérte. Ettől megtudtuk, hogy az a fiatalember, akivel a vásáron együtt volt, a vásár előtti éjjel nála aludt és úgy jöttek a vásárra együtt. Az illetőt Palinak hívják és állítólag Nyiregyházára való. Egy járőrt azonnal Nyiregyházára indítottam, hogy tudja meg az ottani fogházban, hogy Pali nevű és a már rendelkezésre álló személyleírású fiatalember nem ott volt-e bezárva? Ez meglepő eredménnyel járt, mert a járőr itt teljes személyadatokat kapott és a személyleírás határozottan a keresett Palira illett. Az illetőt Bali Pálnak* hívták és a fogházból 1939 június 14-én szabadult, ahol 30 napi fogházbüntetését töltötte. Előzőleg különböző lopások és csalások miatt 2 és félévet is ült már Vácon. A járőr azonnal Bali Nyiregyházán lakó szülei lakására ment. Nevezettet nem találta otthon, de szüleitől megtudta, hogy már 2—3 hónapja esavarog s csak ritkán szokott hazamenni. Rossz magaviselete miatt otthon nem tűrték. Szülei elárulták, hogy Besenyődön van egy Zsófi nevű nője, esetleg annál feltalálható. A járőr Besenyődre utazott, ahol felkereste a vásári tolvajhíreben álló Zsófit, aki egy Vér Miklós nevű vásári tolvajjal élt vadházasságban. Bali Pált itt sem találták, nem is akartak róla tudni. Vér Miklós engedékenyebbnek látszott. Ezt a járőr addig kérdezgette, míg végre beismerte, hogy volt náluk Bali Pál, de már 1 hónappal azelőtt. Közbe félrehívta a járőrvezetőt és megkérdezte, hogy miért keresik Bali Pált, hátha tud segíteni. Rövid beszélgetés után megsugta, hogy menjenek Nagylónya mellé, a Nagylapos tanyára, ott lakik vadházastársának a bátyja: Szakál István, aki nagy orgazda híreben áll. Az elmúlt napokban Bali Pál odavitt egy nagy zsák új és finom ruhát. Ezt vadházastársától tudja. Nagy örömmel és reménykedéssel ment a járőr a Nagylapos tanyára. Szerette volna, ha a vo-

nat pillanatok alatt odaér, pedig a távolság kb. 100 km. Végre mégis megérkezett. A gyorsan foganatosított házkutatás teljes eredménnyel járt, mert a járőr a keresett ruhanemű nagyrészét megtalálta. Megtalálta részben a bélyegeket, a levelezőlapokat pedig teljes számban. Ettől kezdve már szépen szövődtek a nyomozás szálai. Szakál István és felesége beismerték, hogy a ruhaneműt Bali Páltól vették meg 60 pengőért november 14-én, 8 óra tájban. Bali Pál holtartózkodásáról azonban nem tudnak. A ruhák másik részét egy közismert vásári tolvaj, Fecér György vásárolta meg, ugyancsak náluk és magával vitte ismeretlen helyre. Ő is 60 pengőt fizetett a ruhákért. A járőr Királyhelmece kísérte az orgazdákat a ruhákkal együtt, melyeket a sértett sajátjának ismert fel. Bali Pál és Fecér György elfogása és nyomozása iránt azonnal intézkedtem. Már a jelentés megszerkesztéséhez fogtunk, amikor december 1-én a déli órákban megszólalt a távbeszélő s a balkányi őrs közölte, hogy Bali Pált egy betöréses lopáson tettenérve elfogták, menjünk érte. Egy járőrt a polgári ruhás nyomozóval Baliért küldtem. Mikor a balkányi őrsre megérkeztek, a nyomozó Szabó néven bemutatkozott Bali Pálnak, aki erre azt felelte: „Tudom, hogy Trencsényi törzsrőrmester úrhoz van szerencsém és nem Szabóhoz“. Ez a nyomozót, és a járőrt is meglepte. Megkérdezték, hogy honnan ismeri Trencsényit, mire Bali mosolyogva megjegyezte: „Ahogy az uraknak ment a drót, hogy én hol járok, ugyanúgy jött nekem, hogy Trencsényi törzsrőrmester úr hol keres“. Hogy azonban kik tájékoztatták őt a nyomozó hollétéről, nem árulta el.

Bali Pál töredelmesen beismerte a betörést és be is mutatta. A sértett udvarába még kapuzárás előtt besurrant, elbújt a fűszárákba s amikor minden elcsendesedett, egy zsákkal benyomta az ajtó üvegcsémét és azon át bebújt az üzletbe. Igen csodálkozott, hogy miként derítettük ki az esetet, amikor végig kesztyűben dolgozott és áruló nyomot nem hagyott. Előadta, hogyan tartott előzetes terepszemlét a helyszínen. A délutáni órákban ment be az üzletbe és zseblámpát vett, számíttva arra, hogy szüksége lesz rá. Az üzletben jól megnézett mindent, a kézipénztárt is, továbbá a betöréshez felhasználható reszelők raktári helyét is. Azután lement a pincehelyiségbe és azt is szemrevételezte, hogy melyik ajtón át fog és hogyan az üzletbe hatolni. Erre legalkalmasabbnak tartotta az udvari ajtót. Miután mindent megnézett, végig ment az udvaron és ott is mindent megnézett, többek között azt is, hová fog elrejtőzni addig, míg tettét végrehajtja. Azután kiment az utcára. Ez a művelet az üzletben nem tűnt fel az alkalmazottaknak, mert egy ilyen vásár alkalmával százával fordulnak meg vásárlók az üzletben. Rövid faggatás után egyébként Bali még elmondta, hogy nemcsak ez a betörés terheli a lelkét, hanem sok vásári tolvajlás is, amit Ungváron, Beregszászon, Nagydóbronyban, Mándokon, Csapon, Rakamazon, Kisvárdán és Mátészalkán követett el 11 társával. Megnevezte az orgazdákat is. Még két hétbe telt, míg összeszedtük a tolvajokat, orgazdákat és a még meglévő bűnjeleket. Hatalmas, nem várt eredmény volt ez. De még tovább is folytatódott. Távbeszélő jelentésekre a nyomozó alosztály parancsnokság kiküldte az őrsre Menyhárt István tiszt-helyettest, aki a Felvidékre kiterjedő egész csomó-

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

kiderítetlen betörés adatait hozta magával, hogy Balitól esetleg útbaigazítást kapjon azokra nézve.

Nem is csalódott, mert Bali — mint hivatásos betörő — igen jól ismerte a hasonszőrű és foglalkozási egyéneket, azokkal sokat érintkezett és sokat megtudott tőlük. Bali adatai alapján 22 betörés, rablás és templomfosztogatás derült még ki. Kézrekerültek a tettesek is egypár kivételével. Ezek a Nyomozókulesot vastagítják, míg a járőrök rájuk nem bukkannak az igazoltatások során.

Szépen gördülő, eredményes nyomozás volt ez. Ha az okát és a tanulságot kutatjuk, azokat abban találjuk meg, hogy az örs mert és tudott is több irányban elindulni. A helyszín és a körülmények alkalmasak voltak arra, hogy alkalmazottra tereljék a gyanút. Az örs mégsem erőszakolta ezt a feltevést, mihelyt annak lehetősége csökkent. Igen helyesen több feltevést állított fel s mindenikkel egyformán foglalkozott, mert nem tudhatta, hogy melyik bizonyul helyesnek. Ezzel az vitéz Ridegh-Olehvár-féle „Bűnügyi nyomozástan“ 91—92. oldalán mondottakat követte — teljes sikerrel.

Bűnözők és élősködők fogásai.

Irtá: NAGY JÓZSEF VII. tiszthelyettes (Ungvár).

Bár közmondás az, hogy más kárán tanul az ember, a legtöbben csak a maguk kárától lesznek okosabbak. Azért sok a bűncselekmény, mert nem elég óvatosak az emberek. A könnyelműség és hiszékenység vonzza a bűnözőket, sőt a bűnre hajlókat is. Örök igazság az, hogy alkalom szüli a tolvajt.

Tudjuk jól, hogy mennyi munkát és bosszúságot okoznak például az örsöknek az ellopott kerékpárbejelentések. Mégis mi a helyzet? A járőrök úton-útfélen fához, kerítéshez, falhoz támasztott, könnyelműen őrizetlenül hagyott kerékpárokat látnak. Ha ilyenkor megkeresik a gazdát és figyelmeztetik az óvatosságra, maguknak is jó szolgálatot tesznek, mert hiszen köztudomású, hogy milyen nehéz s bizony gyakran eredménytelen a kerékpárlopás nyomozása.

Kis eseteket írok itt le, melyekből tanulhatnak fiatalabb bajtársaim. Ha pedig szolgálataik során figyelnek is ilyen esetekre s a lakosság figyelmét időnként és alkalmilag felhívják ezekre, akkor valóban megelőző-szolgálatot végeznek. Megvédik a falu egyszerű, becsületes népét és jóhiszemű polgárokat nemcsak elkerülhető bűncselekményektől, hanem lelkiismeretlen kiszipolyozóktól is.

Gyakran lehet látni, különösen az utóbbi időben, hogy a falvakban, szekéren vagy háton szállítva, kolbászt árusítanak. Vevő is akad bőven, mert az így árusított kolbász sokkal olesóbb, mint a helybeli mészárosnál. Ennek az a magyarázata, hogy az ilyen kolbászárus a községeket és városokat járva, összevásárolja a betegség miatt levágott vagy levágandó sertést, szarvasmarhát, birkát és lovat. Ezek húsát együvé dolgozva készíti a kolbászt. Ezért tudja olesón árusítani. 1938. évben a Dunántúlon folytattam ily ügyben nyomozást. Megállapítottam, hogy a kolbásztárusító hentes 3 darab

7—8 mázsás beteg szarvasmarhát darabonként 20 pengőért vett meg és ezek húsát dolgozta fel ugyan- csak beteg sertés húsával vegyítve, kolbásznak. Természetesen megkapta megérdemelt büntetését.

Ha megkérdezel, kedves bajtársam, egy falusi munkásembert, hogy miért a zsidótól vásárol és miért nem a szövetkezettől, egész biztosan azt fogja felelni, hogy a zsidó jószívű ember és egész évben ad kölesönbe árucikket. Hozzáteszi még azt is, hogy fizetni terményben kell s azt is csak aratás után. Itt rejlik a szegényember kiuzsorázásának titka. A zsidók kínálva adják a hitelt a szegény munkásnak vagy gazdálkodónak. Kikötés csak az, hogy terményben fizessenek betakarítás után. Ha a szegény ember pénzben akarja kifizetni tartozását, azt nem fogadják el, mert az aratás utáni időre a termények árát leszorítják. 1939. évben is betakarítás után az én falumban 3—4 pengőért vették a tengeri mázsáját és már december hó folyamán ugyanabban a községben 15 pengő volt az ára.

Sokan szipolyozzák úgy is a falu szegény emberét, hogy a szegény ember megszorultságát kihasználva, csak teljesen gazmentes terményt vásárolnak meg tőle. Ezután a malomban kimondott hulladékbúzáat vásárolnak és azt a tiszta termény közé vegyítik. Amikor pedig eljön a tavasz és a nyár, ugyancsak annak a megszorult gazdának visszaadják a már vegyített terményt jóval drágább árért.

Felbecsülhetetlen az a károsodás is, amit a zúgkereskedők és egyes lelkiismeretlen tehetősebb emberek szereznek a rászorulóknak azáltal, hogy tavasszal rossz minőségű búzáat adnak kölesön olyan kikötéssel, hogy majd aratás után kell megadni és a kamatot búzában kell fizetni. Ez a kamat a valóságban sokkal nagyobb, mint a pénz után felszámítható legnagyobb összeg. Sok esetben 10—13 kg búzáat kell kamat fejében adni 100 kg után.

Hozzá kell számítani azt is, hogy aratás után csakis jóminőségű búzáat fogad el a kölesönző. Ha pedig a kölesönző fűszer- vagy vegyeskereskedő, akkor a búza kölesönadásakor még azt is kiköti, hogy egész évben nála köteles vásárolni a kölesönt felvevő.

Sok kereskedő árul kukorica-, árpa- vagy rozsdarát. A vásárló falusi gazdaközönség pedig azt a darát vásárolja a legszívesebben, amelyikben sok liszt van. Az élelmes kereskedő tudja ezt és úgy segít a bajon, hogy megveszi a legolesóbb és természetesen a legsilányabb darának való terményt. Vesz hozzá a malmokban nagyon olesón kapható sőpredék- (láb-) lisztet, ezt hozzávegyíti és kész az elsőrangúnak vélt dara. A szegény vásárló pedig boldog, hogy milyen jó minőségű darát kapott. Előfordul néha, hogy a láb-, illetve sőpredékiszt kicsit barna. Ilyenkor kész a felelet: daráláskor a kő felmelegedett és megégette egy kissé.

Különösen kisközségekben gyakran tapasztalható, hogy borsot, fahéjat, szegfűszeget és ehhez ha-

sonló fűszert csak becsomagolva és örölvé lehet kapni. Ennek az a magyarázata, hogy szemes állapotban nem lehet hamisítani. Örölt állapotban pedig 10–30%-ig idegen anyaggal pótolható.

Sok repace-, lóhere- és lucernamag látszólag egészséges, a valóságban azonban 50–60%-a csiraképtelen. A lelketlen kereskedő igyekszik az ily terményt jó olcsón megvásárolni. Utána eladja távoli helyeken ismeretlen egyénnek jó minőségüként. Ott szintén megveszi a rossz minőségűt, azt pedig odahaza adja el. Ha már most valaki panaszkodik, hogy a termény nem volt jó, mert nem kelt ki a mag, kész a felelet, hogy a mag jó volt, de rossz volt az idő vetéskor, nem jól munkálta meg a földet stb. és azért nem kelt ki. Szegény károsult pedig mit tehet egyebet, hallgat.

Egyesek a mérlegsúlyokat úgy hamisítják, hogy a rézsúlyok talpára rézlemez forrasztanak, a vassúlyok talpára pedig vaslemez. Így a beütött hitelesítés mindig jó s a csalást csakis úgy lehet leleplezni, ha a súlyokat jobban szemügyre vesszük és szűkség esetén a postán vagy községházán mérlegesen lemérjük.

Gyakran nagy károk okozója az a körülmény, hogy ragályos állatbetegségek esetén a tulajdonosok odaadják beteg, sőt elhullott állataikat a cigányoknak vályog kivételére ellenében. A cigányok az elhullott állat egy részét összevagdalmazzák apróra és a megszáradt apró húsdarabokat szétszórják a legelőkön. Így terjesztik a ragályos betegséget. Teszik ezt azért, hogy minél több húshoz jussanak.

Ugyancsak ragályos betegségben elhullott szárnyas darált húzával etetik meg a tyúkot, libát, kacsát azért, hogy ingyen húshoz jussanak. Hogy a ragályos betegségben elhullott állatok húsától miért nem betegszik meg a cigány, annak az a magyarázata, hogy a cigány a húst legalább egy óra hosszat állandó forrásban levő vízben főzi, utána ezt a levet kiönti és csak ezután készíti elő evésre a húst.

Kedvelt szokásuk a cigányoknak az is, hogy főtt szemes kukorica közé beléndekmagot tesznek és azt dobják oda a szárnyasoknak. Mások viszont horogra fűzött kukoricával fogják el a baromfit.

Találtam több olyan cigányra is, aki kutyáját tanította be baromfigóásra.

Falusi koresmákban is gyakran lehet kapni manapság titokban — hogy a finánc vagy a csendőr meg ne tudja — úgynevezett saját töltésű cigarettát. Ennek rendszerint 50 százaléka falevél.

Faluhelyen és tanyákon gyakran a szabadban, a fák ágain hálnak a tyúkok. A tulajdonos még örül is, hogy onnan nem tudják ellopni a baromfit, mert a kakas zajt csap, ha a fára mászik valaki. Az ügyes tolvaj úgy segít a bajon, hogy egy hosszú rúd végére keresztbe faággat szegez és a fa alá állva, a rúd végére szegezett faággal a tyúk lábát óvatosan lökdösi, míg azt a tyúk olyan ágnak gondolva, melyet a szél mozgat, lábaival megfogja. A tolvaj pedig lassan leereszti a rudat, a tarsa pedig kicsavarja a tyúk nyakát. Így sok esetben megtörtént, hogy a házigazda a ház tornácán aludt és nem vette észre a lopást.

Minden halad a korrallal. Így vannak a tyúktolvajok is. Az ellopott tyúkokat már a lopás éjjelén megkopasztják, tollát elégetik és a következő reggel a közeli városban, házról-házra járva, adják el. Hogy tehát a baromfilopásokat megnehezítsük, az éjjeli őreket és a népet figyelmeztetnünk kell arra nézve, hogy figyeljék, kinél van éjjelente világosság, vagy kinek az udvarában vagy házában észlelhető mozgás, habár be is van sötétítve a szoba.

Malmokban, magtárakban és szemes terményekkel dolgozó egyéb üzemekben gyakran láthatunk olyan alkalmazottakat, akik úgy a reggelit, mint az ebédet és vacsorát, sőt sokszor még a 10 órait vagy uzsonnát is behordatják maguknak. És ha csupán piritóst visznek is, mindig ételhordókba teszik. Ez arra jó, hogy az üresen maradt ételhordókat megtöltik liszttel, búzával, darával, korpával vagy egyéb szemes terménnyel.

Több esetben talákoztam már olyan vasúti lopásokkal, amelyeknél a tettesek nyílt pályán választották meg a helyet, ahol terebélyes fa alatt vagy mellett futottak el a vonatok. A vonatok érkezése előtt felmáztak a fára és fahorgokkal, meggörbített dorongokkal szenet, fát, burgonyát és mindenféle elmozdítható terményt és tárgyat separtek le a nyílt vasúti kocsik rakományából.

Nagyszámú munkást alkalmazó gyárakban és üzemekben fontos az alkalmazottak rendszeres házi ellenőrzése. Ahol ez hiányzik vagy felületes, az alkalmazottak egy része akárhányszor természetes járandóságnak tekinti a szabad lopást. Egyik malmomban több munkás naponta 1 zsákot a derekára kötve és egyet a sportsapkájába rejtve lopott ki a malom területéről. Egy porcelángyárban, ahol szigorú volt a motozás és ellenőrzés, napról-napra tűntek el kicsi értékes porcellántárgyak. Sok hiábavaló nyomozás után derült ki, hogy a munkások fogfájást színélve arcukat bekötötték és a szájukba fogva vitték ki az értékes kis tárgyakat. Az eset leleplezése után megszűnt ugyan egy időre a lopás, de később nagyobb mennyiségű és nagyobb tárgyak tűntek el állandóan. Megállapítottuk, hogy a tettesek az ellopott porcellán- és üvegtárgyakat napközben a gyárkerítésen kívül lévő gazba spárgára kötve leengedték, éjjel pedig elszállították.

Különösen a Kárpátalján tapasztaltam azok között, akik a piacon szekereiken árusítják a hasábos tűzifát, hogy a fahasábokat trágyalébe áztatják, hogy ezáltal olyan színt kapjon, mintha már régi vágású fa volna. Elsőrangú szárazfa gyanánt adják azután ezt el jó drága áron. Ha pedig valamelyik szemfüles vevőnek szembeütünk, hogy a fa — annak ellenére, hogy száraznak látszik — nincs megrepedezve, az a felelet, hogy a fa árnyékos helyen volt összerakva és azért nem repedezett meg.

Tapasztalatból tudom, hogy lelkiismeretlen vásári kereskedők, hentesek és mészárosok a vásárba vezető útvonalat néha tele szórják üveg, rozsdás szeg, éles vasdarab vagy száraz sulyommal, hogy a

hasított körmű jószág, esetleg a lovak lábát is megsebezze. Teszik ezt azért, hogy a lesántult állatokat olcsóbban tudják megvenni. Másik rejtett cél pedig az, hogy ha az állat véletlenül vérmérgezést kap, úgy később a szavatossággal vásárolt állat árát az eladótól visszaköveteljék. Ők persze megfelelő módon hasznosítják az ily körülmények között elhullott állatot.

Vásári alkuszok akárhányszor azzal a kikötéssel veszik meg a sertést, hogy 20–30 pengőt nem fizetnek ki, csak akkor, ha a sertésnek 1–2 hétig nem lesz semmi baja. 5–6 nap múlva levágják a sertést vagy eladják ismeretlen egyének és két cinkostárral írásbeli nyilatkozatot íratnak alá, melyben azok igazolják, hogy a sertést betegsége miatt le kellett vágni, vagy azonnali levágás végett el kellett adni. A 20–30 pengő tartozást pedig nemhogy kifizetnék, hanem még ők követelnek 20–30 pengőt a szegény becsapott eladótól. Természetesen nemcsak sertés-, hanem szarvasmarha- és lóárusítóval is megteszik ezt.

Közelebbről folytatom a leírtakhoz hasonló tapasztalataim ismertetését s igen célszerűnek tartanám, ha nagy tapasztalattal rendelkező bajtársaim közül mások is megtennék ezt.

(Folytatjuk.)

Fickó.

Írta: MASA JÓZSEF csendőr (Báta).

Szeme nem látszott a szörpamacok között. Fényes fekete orrocskája s kárminpiros nyelvcséke virított csak a fekete krampusz-fejben. De ha jobban megnézte az ember, észrevehette, hogy a szőrfüggöny mögött két tündöklő fekete bogárka csillog s ebben annyi a hűség, okosság és öntudat, hogy valósággal zavarba ejti a kétlábon járó halandót.

Sokszor találkoztunk vele, amikor a nap tűzében égő, vagy a fergeteges viharban álló pusztát portyáztuk. Ott állott, mint katona az őrhelyén s végezte a szolgálatát. Tréfát nem ismert. Következetes erélyvel fékezte meg a megbolondult jószágot, a gulya rakoncátlan fiatalágát, fegyelmezte a csürhét s bámulatba ejtő bátorságával szembeszállt még a puszták királyával, a kormosszemű nagyúrral is és becsületre tanította. Mindezt pedig nem volt más a bére, mint az öreg Kadar Péter bicskája hegyéről olykor lehulló száraz kenyérhéj s ehhez hasonló sovány falat. De ez elég volt neki, mert a gazda emberként kezelte, a gulya dolgairól elbeszélgetett vele s néha meg is dicsérte emberséges igyekezetéért. Ez mindent pótolta. Fickó fülhegyezve, oldalt fordított fejjel leste ilyenkor a gazda lassan mozgó száját és messze néző szemét és megértette minden szavát, csak éppen hogy válaszolni nem tudott.

Bennünket is jól ismert Fickó. Tudta, hogy hozzá hasonlóan mi is szolgálatban vagyunk s ehhez képest fogadott, mint kollégákat. Örömeben vakkantott néhányat, farkesóválva körülszaglászott s azután tovább végezte nagy méltósággal a dolgát. Többet nem törődött velünk.

Kadar Pétert rövidesen az apaállatok mellé állította a sorsa. Fickó is beügetett mellette a községi bikaistállóba. Mindegy volt neki, futotta a jóigye-

kezetből sokkal keményebb szolgálatra is. Ez az új pedig az volt. A komor, hatalmas bikák között valószínűleg eltűnt, mint medve alatt a vackor. Annál szigorúbb volt, hogy tekintélyre tegyen szert és móresre taníthassa a kiszámíthatatlan bikatársadalmat. A kutra járás és a hosszú fasorban való jártatás alatt nem tűrt semmiféle kilengést. Amelyik bika nem fért a bőrén, elkapta éles fogával a hátsó lábát és összeteremtézte a legválogatottabb puli káromkodással. Meg is jött hamar a becsülete. Már egymaga is kihajtotta a gazdája parancsára Basát a kútra. Basa hatalmas fejű, tompaszarvú, ringósjárású bika volt, alattomos és veszedelmes.

Egy délután helyi ügyeleti szolgálatban voltam. Hosszúra nyúlt már az árnyék, lejáróban volt az időm, amikor bevonulóban a közeli bikaistálló felől segélykiáltás és szaggatott bikabögés ütötte meg a fületem. Pillanatok alatt az istállónál teremtem, ahol döbbenetes kép fogadott. Kadar Péter holtraváltan terült el az istállóajtó mellett, hosszában a fal tövében, a megdühödött Basa pedig tömpe szarvával öklözte. Ha nem pont azon a helyen fekszik Kadar Péter, a lelke elszállt volna már. Így a fal némileg védte. Fickó kétségbeesve vívta kemény harcát gazdája életéért, de úgy látszik, valami hiba csúszott a számításába, mert Basa abban a pillanatban úgy rúgta fejbe, hogy gumilabda módjára repült a trágyarakásra. Hangtalanul, villámgyorsan rohant vissza és kapaszkodott bele újból villogó fogaival Basa hátsó lábába. Basa elbögte magát fájdalomában és dülva-fülva fordult Fickónak. Mindez pillanatok alatt játszódott le, úgy, hogy közbelépni sem tudtam. Ahhoz azonban idejében érkeztem, hogy tanúja lehessen Fickó hős életmentésének.

Alighogy magához tért Kadar Péter a karjaim közt, odaszólt Fickónak: „Hagyjad már, ne bántsd!” már mint Basát, mert Fickó most már felülkerekedett s a kert sarkába szorított bikát szünet nélkül támadta.

Így találkoztam a faluban Fickóval, de nem sokat hederített most reám. Nagy aggodalommal figyelte a halál torkából megtért gazdáját és vinyogva, farkesóválva szaglászgatta körül.

Ahol egymaga él a magyar ember Isten fenéges ege alatt, magára hagyva temérdek állat temérdek gondjával, ott nem hiányzik a puli sem. Vele osztja meg a pásztornép a gondját-baját s a puli hűséggel és becsülettel állja az örökös szolgálatot. Állattal nem cimborázik, neki ember a társa és barátja. Azzal van titkos szerződésben a nyáj, esorda, csürhe dolga felől.

Sokszor elgondolkozom, hogy honnan szorulhattott ebbe az öklömmnyi állatkába ekkora erő, kötelességtudás, magabizás, hűség, hősiesség elszántság és okosság. S a válasz mindig csak egy: azzal az emberfajtával való együttélésből, mely fajtát kutyaősei már a turáni pusztákon szolgálták s melynek nyájait a Verecke-hágón át segítették beterelni ebbe a gyönyörű hazába.

Izig-vérig magyar fajta a puli, a pusztát és falut lakó társaival: a fehér, bodrosszörű, nagy komondorral és a fehér, simaszörű kuvasszal együtt. Hűségben, bátorságban és okosságban nincsen párja ezeknek a világon.

Hol az orvvadász fegyvere?

Az 1939 december 1-i Csendőrségi Lapok hasábjain cikket közöltünk az orvvadász veszedelemről, abban kimutattuk, hogy milyen óriási kárt okoz az orvvadászat a nemzetgazdaságban. Sem a kérdés maga egészében, sem a károkozás nagysága nem volt előttünk ismeretlen. Ha mégis szükségét láttuk azt közölni, annak egyetlen magyarázata az a törekvésünk, hogy emlékeztessünk. Az alább kezdett cikksorozattal is ez a célunk, de most az emlékeztetés közelebbi területére indulunk és bajtársak tapasztalataiból megmutatjuk az orvvadászok egyes „fogásai”-t, cselvetéseit, ravaszságait abban a munkában, hogy cselekményeiket és annak eszközét, a fegyverüket, miként igyekeznek elrejtteni. Tervszerűen, óvatosan dolgoznak a közbiztonság és közbiztonság ezen ellenségei, akikkel szemben a csendőr küzdelme nem egyszerű nyomozás... Elmondhatjuk, hogy bár mindenki előtt világos ezek kártevő működése, eddig csupán a csendőri munka tartja féken az ország minden vidékén azokat. A megtorló intézkedések ugyanis — mint tudjuk — igen enyhék, ezek az orvvadászokra vetemedett embert ugyan nem tartották soha vissza bűnétől. Örömmel értesülünk ezért a tervről, hogy az orvvadászokat rablásá kívánják minősíteni, amivel együttjár a súlyosabb büntetés s ez talán a helyzet jelentős javulását is eredményezni fogja.

Közreadjuk bajtársaink tapasztalatait abban a meggyőződésben, hogy eddigi eredményeink azok révén gyarapodni fognak. A leírásokat múltévi 24. számunkban hirdetett pályázatunkra beérkezett anyagból vettük.

(Befejező közlemény.)

XVI.

Beküldte: SZELES JÁNOS őrmester (Diósviszló).

1939 augusztus hó 3-án B. egyénem arról értesítet, hogy Tóth Antal egy vadászpuskát tart birtokában, azzal vadászni szokott és azt lakásában rejtgeti.

A puska előkerítésére 1939 augusztus 4-én nevezett lakásában házkutatást tartottam. A házkutatás azonban nem volt eredményes. A puskát nem találtam meg.

Nevezett pedig tagadta, hogy volna a birtokában puska.

A puska utáni eredménytelen házkutatás után B. egyénemet értesítettem, hogy a puskát nem találtam és egyben további adatok szerzésére utasítottam. Ennek az eredménye nem is maradt el, mert 1939 október 10-én B. egyénem arról értesített, hogy Tóth a puskáját Novák Ferenc koresmárosnak a szőlőhegyben levő présházánál rejtgeti.

1939 október 11-én elmentem Novák koresmáros présházához. Ott a tulajdonos is jelen volt. Éppen szüreteltek.

Megkérdeztem Novák koresmárostól, hogy melyik az ő présháza és, hogy Tóth vincellérjének mely helyiségek állanak rendelkezésére. Novák koresmáros azt a felvilágosítást adta, hogy két présháza van egymás mellett és azok közül az egyik présházához tartozó istálló helyiséget használhatja Tóth és csak oda tud bemenni. Más helyiség rendelkezésére nem áll.

Akkor közöltem Novákkal, hogy az a gyanum, hogy ott Tóth egy vadászpuskát rejtget és ennek előkerítésére házkutatást fogok tartani, mert a jelen volt Tóth akkor is tagadta, hogy vadász vagy más engedély nélkül tartott fegyvere volna.

Novák, a présház tulajdonosa, a házkutatás megtartását nem ellenezte, sőt még a többi bezárt helyiségek átkutatását is indítványozta és annak fogana-
tosítására azokat felnyitotta.

A formáságok után a Tóth által használt istállóhelyiség átkutatásához fogtam, illetve annak fogana-
tosítására járőrtársamat utasítottam, egyrészt azért, mert biztos voltam, hogy találunk puskát, másrészt azért, hogy gyakorolhassa magát a kutatásban.

Az istállóban tartott kutatás eredménye azonban csak 6 drb 16-os vadászpuskatöltény, 13 drb vadászpuskatöltény gyutacs és 6 drb levente (Fég) puskatöltény volt, amit járőrtársam a jászol felett a saroglyáig terjedő falvédő deszkázat mögé rejtve talált meg. A puskát azonban megtalálni nem sikerült. A sikertelenség láttára most már magam fogtam hozzá a kutatáshoz. Azonban a puskát az istállóban én sem találtam meg. Akkor arra gondoltam, hogy talán a padláson van. A padlás átkutatása sem vezetett eredményre. Utána külső kutatást tartottam, mely szintén eredménytelen maradt. Most már a kétszeri kudarcot fűtve újból és még alaposabban kezdtem gondolkodni, hogy még mit nem néztem meg. Mert a B. egyénem kétszeri állításából és a megtalált töltényekből arra kellett következtetnem, hogy puskának valóban kell lenni. Újból hozzáfogtam a présház átvizsgálásához. Még pedig kívülről kezdtem részletesen.

Akkor tűnt fel, hogy a lejtős helyre épült présház hátsó erese alig egy méter magasan van a földhöz. Az eresz alá bujva vizsgálni kezdtem az eresz alját. Nem találtam semmit. A kutatás után még sem tudtam a helyet otthagyni és tovább nézegettem látszólag tétlenül. Akkor tűnt fel, hogy a símára meszelt vályogból készült falból egy helyen, egy vályogtéglaszélességben a mézsréteg meg van törve és a vályogtéglá egy kissé kijebb áll a többi-től. Nem következtettem belőle semmire, inkább ösztönösen megfogtam és *kivettem a vályogtéglát* a helyéről. Amikor a téglát kivettem és a helyére benéztem, egy szíjat láttam meg. Akkor már a jóleső öröm fogott el, mert tudtam, hogy megtaláltam, amit kerestem. A falban belül, akkora hely volt, hogy a puska éppen belefért, de azt sem belülről, sem kívülről látni nem lehetett.

Amikor Tóthot erre vonatkozólag megkérdeztem, akkor ért a legnagyobb meglepetés, mert Tóth azt mondta, hogy a puska nem az övé és nem is tudta, hogy az ott van. Most úgy jártunk, hogy puskát találtunk, de egyelőre nincs gazdája. További faggatásaimra előadta, hogy a puska valószínűleg Bogda János hegyőré, aki szintén ott szokott tartózkodni. A hegyőr előkerítése után az beismerte, hogy a puska az ő tulajdona, de azt Tóth használta és rejtette el, mert azt Tóth meg akarta tőle venni, de még nem tudtak megalkudni.

Még bajtársaim okulására, annyit szeretnék az elmondottakhoz hozzáfűzni, hogy Tóth később elmondotta, hogy az első házkutatáskor is ott volt a lakásán a puska és a *tyúkólban* volt elrejtve, melynek erre a célra készült *kettősfalú oldala van*.

A kőolaj.

Ismerteti: CSERFAY ÖDÖN g. őrnagy.

A mai háború a föld javainak, terményeinek, röviden nyersanyagának megszerzésére irányul. Ezek között a legfontosabb a kőolaj. Később rátérek ennek okára, előbb ismertetem azt, amit arról tudni illik.

Az olajat a föld mélyéből hozzák felszínre kisebb-nagyobb mélységből.

Hogy miképpen keletkezett a föld mélyében, azt a tudományos vizsgálatok már megállapították s aszerint a kőolaj régen elhalt élőlények zsírából, nagy nyomás alatt keletkezett folyadék. A megállapítások lényege a következő: A tengerekben, szabad szemmel nem látható, megszámlálhatatlan apró lény él. Ezek csak a tengerek felső rétegeiben élhetnek, ahová még a levegő oxigénje behatolhat; ha pedig elhálnak, lassan süllyedve a tengerfenékre, az iszapba hullnak vissza. Az olyan tengerekben, ahol a tenger vize nincsen nagy hullámszárnak kitéve, a tenger mozgása nem olyan nagy, hogy a felső réteget az alsóval tökéletesen összekeverhetné, ennél fogva ott az iszapban oxigénhiány áll be, tehát nincsenek olyan iszaplakó élőlények, amelyek a tengerfenékre hullott elhalt szerves lényeket megemészték. Ilyen tengerfenéken szerves-iszap képződik elhalt állatok hullájával keverve. Ez a fekete iszap évezredekken keresztül halmozódott fel; azután egy földkéregeltolódás jött, eltűnt a tenger és a fekete iszapot hol vékonyabb, hol vastagabb földréteg takarta be, ami természetesen óriási nyomást is gyakorolt erre. A föld belsejében állandóan mozgások, változások vannak, a különféle vegyi hatások befolyása alatt a fekete iszap kőolajjá alakult át. Rendszerint sós vízzel együtt lassan elhelyezkedett a kőzetek között. Alul kerül a víz, utána az olaj és felette az olajból képződött gázok. Ezért van az, hogy fúrásoknál az olajkutakból nagy mennyiségű földgáz is tör elő.

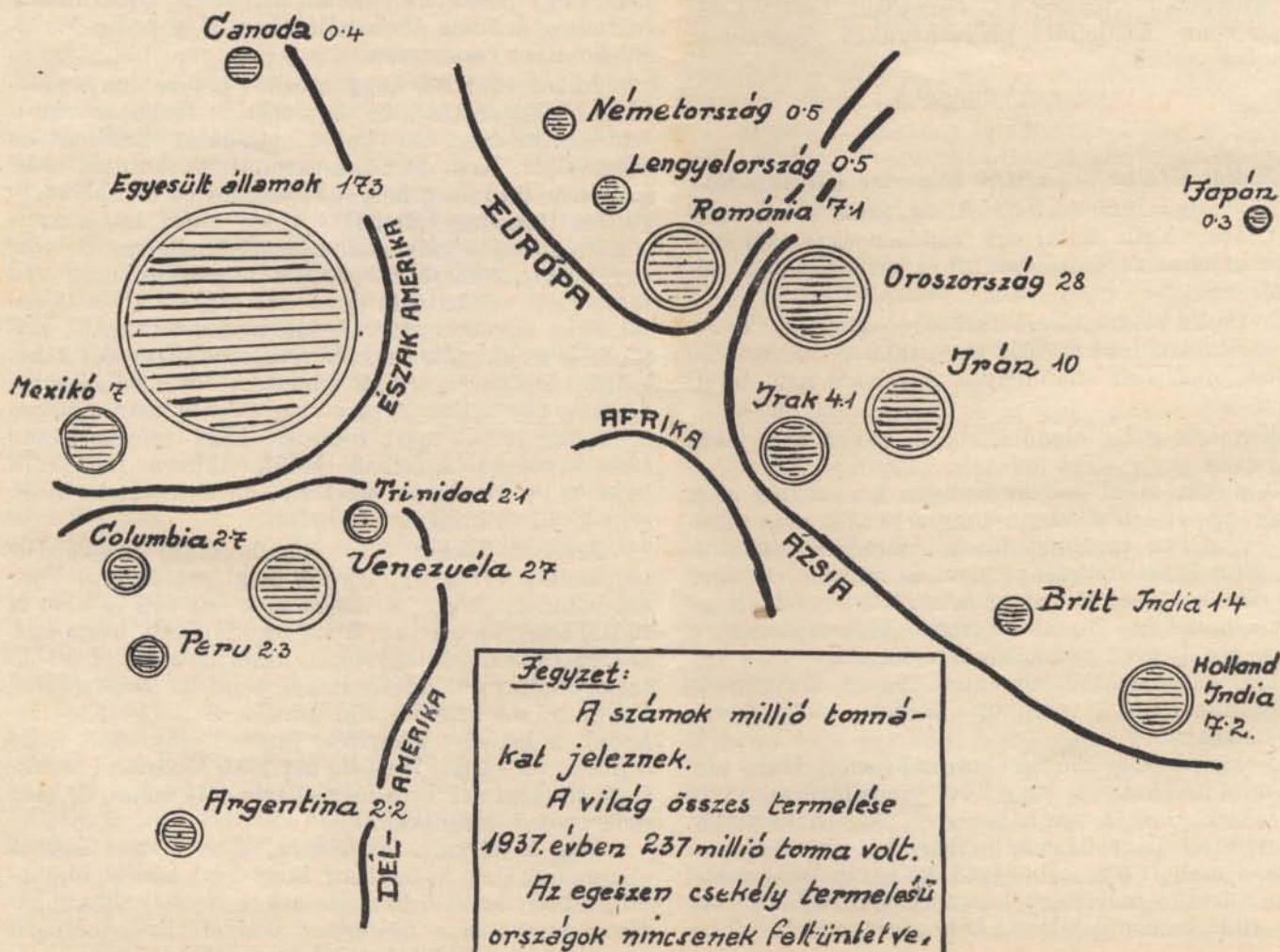
A kőolaj különböző mélységből tör elő. Az olaj után régen csak ásó-kapával kutattak, ma persze már a tudomány és technika minden eszközét igénybeveszik, pénzt, időt, fáradságot nem sajnálva, mert búsánan megtérül a befektetés.

Az első olajkutak termékeit fahordókban szekereken szállították a finomítókhoz. Később, amint több és több lett a termelvény, a szekerek egy részét rövid távolságra a csövek váltották fel. Az első nagyobb csőhálózatot 1870—1880. évek között rakták le 90 km. hosszúságban, a csövek átmérője 10 cm. volt. Ettől kezdve a fejlődés szédületes, ma már 200.000 km-nél hosszabb csőhálózatban folyik a nyersolaj a kutaktól a finomítóig. Ennek a csőhálózatnak olajjal való megtöltéséhez nem kevesebb, mint fél millió tonna olaj kell.

Az első fúrástól (1859. Amerika) a mai napig a világon kb. 1.200.000 kutat fúrtak. Természetesen ezek közül ma már igen sok nem működik. A napi olajtermelés is különböző. Van olyan kút, amelyik pár métermérszát eredményez, de igen soknak a napi termelése sok száz tonna. Mexikóban 1906-ban fúrtak egy olyan kutat, amelyik 15 év alatt hét és fél millió tonna olajjal gazdagította boldog tulajdonosát. Ez olyan nagy mennyiség, ami megközelíti a mai Romániának majdnem egy egész évi termelését, pedig Románia világviszonylatban ma a negyedik helyet foglalja el.

A világon termelt millió és millió tonna olaj szállítása már kezdetben is gondot okozott. Eleinte lófogató szekereken hordókban szállítják, később csővezetékben folyik az olaj a kutaktól a finomítóig. Nagy tartályok épültek a tengeri kikötőkben, amik csővezetékekkel vannak összekötve a finomítóval vagy a kúttal. Innen, ezekből a tartályokból indul hajókon egyik világrészről a másikba, hol mint nyersolaj, vagy pedig ennek finomítványa.

A tengeren való szállítást ne gondoljuk valami könnyű kérdésnek. Kezdetben igen sok hajó veszett el a tengeren, mert az olaj él, állandóan párolog, s a legnagyobb óvatosság mellett is, a robbanás minden pillanatban bekövetkezhet. Az olajszállító hajók különleges berendezéssel vannak felsze-

relve; az olaj rekeszekben van szétosztva, a rekeszek között víz-, sőt még aszbesztszigetelés is van beiktatva. A hajó gépezete hátul van beépítve, dohányzás ismeretlen fogalom a hajón, úgyszintén a gyufa is. A hajó személyzetének cipőin nincsen szegezés, vaskalapács vagy vas ütőszerszám helyett ólom- vagy fakalapács van.

Napról-napra olvassuk a hírek között a tartályhajók pusztulását, robbanását. Ilyenkor az olajszállító hajókra gondolunk.

A nyers kőolajban a különféle termékek egész sorozata van összehalmozva, ezért a nyers olajat finomítani, illetve szétválasztani kell. Ezt a műveletet finomításnak, lepárlásnak nevezik. Újabban a lepárlás helyett más módszert alkalmaznak, neve „krakkolás”, aminek előnye, hogy két és félser annyit nyernek az anyagból, mint különben.

Fel sorolom a nyers kőolajból nyerhető fontosabb termékeket a kitermelés sorrendjében s ebből világos lesz, hogy mily nagy érték az olaj és mért dűl a harc birtoklásáért.

1. Éter: oldó- és kábítószernek használják.
2. Benzin: egyik legfontosabb termék.
3. Ligroin: világítószer, terpentinpótló anyag, géprészek tisztítására használják.
4. A közönséges petróleum.
5. Fűtőolaj, gázolaj: Diesel-motorok hajtására használják, a benzinnel együtt fontos termék.
6. Kenőolajok.
7. Vazelin: technikai és gyógyászati célokra.
8. Paraffin: gyertyagyártás főkelléke.
9. Aszfalt.
10. Petróleum-kocsz: az ívlámpák gyártásánál használják.

De ez nem minden, még számtalan közbeeső termék van, amik úgy az iparban, mint más téren nélkülözhetetlen cikkek.

Az olajkutaknak van még egy másik terméke, a földgáz, amely milliárdokat ér. A felszálló gázt különféle szűrőkön tisztítják, azután csöveken viszik ezer és ezer kilométeres távolságokra (az amerikai) háztartásokba, ipartelepekre, bányákhoz, vasutakra stb. fűtés és világítási célokra.

A most felsorolt termékek két legfontosabbja a benzin és a fűtőolaj. Ezekért versengenek az utolsó évtizedekben a nemzetek.

Amerika, Oroszország ezekkel a földi javakkal bőven rendelkeznek. Angliát a gyarmatok és dominiumok látják el, de itt már a hazaszállítás ad gondot. Franciaország, Németország, Japán és Olaszország kizárólag behozatalra szorul. Ezeknél nemcsak a szállítás, de a beszerzési források felkutatása és megtartása nagy és állandó gond.

Benzin és fűtőolaj nélkül ma az államok sem békében, főleg pedig háborúban nem élhetnek.

Ennek jellemzésére az elmúlt világháború utolsó felvonását hozom emlékezetbe. A francia hadsereg legfőbb hadbiztos a 1917 december havában Clemenceauk jelentést tesz, hogy a hadsereg benzin- és nyersolajkészlete katasztrofálisan lecsökkent; utánpótlás nincsen, egy hónap alatt leállnak a gépkocsik, repülőgépek, gépesített tüzérség, stb. Franciaország elveszett, Clemenceau ekkor küldötte híres táviratát Wilsonnak, melyben őszintén feltárja országának tragikus helyzetét. Ha Amerika a kérést nem teljesíti, Franciaország kénytelen a leggyalázatosabb békét megkötni. A francia helyzetnek ez az őszinte feltárása Wilson elnököt arra indította, hogy 1918 tavaszán kb. 200.000 tonna olajjal megindultak Franciaország felé a tartályhajók, s az új támadás megkezdésekor a szükséges olaj rendelkezésre állott. Németország utolsó anyagát felhasználta, hadseregének mozgékonyasága megbénult, s a négy éves világháborút a nyersolaj megnyerte.

Vázlaton az olajtermelő országokat tüntettem fel világrészek szerint. Benzin és olaj nélkül a mai közlekedés, ipar, kereskedelem s maga az egész élet már el sem képzelhető, nem túlzás, ha azt mondjuk: kell ez, mint a levegő. Akinek birtokában van, azé az élet, a hatalom.

Tudjátok-e, mi a pesszimista? Az olyan ember, aki azt hiszi, hogy minden ember olyan kellemetlen, mint amilyen ő maga s ezért gyűlöli őket.

G. B. SHAW

CSENDŐR LEKSZIKON.

17. Kérdés. *Az ős feljelentett egy egyént vadászati kihágás miatt azért, mert a gyümölcsöskertjében hurkokat rakott ki nyulfogás végett, egy másikat pedig, mert 200 holdnál nagyobb saját vadászterületén és a szomszédos vadászterületeken hajtókkal és kutyákkal nyulakat fogott. Vadászjegye egyiknek sem volt. A főszolgabíró mindkét feljelentést visszavonta, hogy szerezzen be az ős magánindítványt. Az első esetben nem lehetett magánindítványt beszerezni, ezért a főszolgabíró az eljárást beszüntette; a második esetben csak azért sikerült magánindítványt beszerezni, mert a gyanúsított nemcsak a saját vadászterületén, hanem a szomszédos területen is fogott nyulakat. Ha csak a saját területén fogott volna, itt sem lehetett volna magánindítványt beszerezni. Miért nem minősült a gyanúsítottak cselekménye vadászati kihágássá?*

Válasz. A vadászati törvény kétféle vadászterületet ismer: magánvadászterületet és községi vadászterületet. A magánvadászterület háromféle lehet:

a) Önálló magánvadászterület, ha egy tagban vagy összefüggésben álló részekben legalább 200 holdra terjed (Vt. 2. §. 1. bek. 1. pont);

b) Körülzárt magánvadászterület, ha 200 holdnál kisebb ugyan, de kertileg művelik és kerítéssel vagy árkolattal el van zárva, belső telket, szőlőt vagy állandó szigetet képez (Vt. 2. §. 1. bek. 2. pont);

c) Egyesített magánvadászterület, ha az egy tagban legalább 50 holdat kitevő földbirtokok tulajdonosai összefüggésben levő földjeikre nézve a vadászati jog gyakorlására egyesülnek, amennyiben az egyesített területek a 200 holdat kiteszik.

Az itt említett magánvadászterületeken a tulajdonos, vagy az, akinek a tulajdonos megengedi, a vadászatot a vadászati törvény korlátai között szabadon gyakorolhatja. Vagyis a saját belső telken, bekerített kertjében, szőlőjében, gyümölcsösében, 200 holdnál nagyobb földbirtokán mindenki szabadon vadászhatik, feltéve, hogy megtartja a vadászati törvény rendelkezéseit (pl. nem vadászik tiltott időben vagy olyan vadra, amelynek elejtése tilos stb.).

Ha az ilyen magánvadászterület tulajdonosa vadászati kihágást követ el, ellene csak akkor lehet eljárást indítani, ha a kihágás hivatalból üldözendő. Magánindítványra üldözendő vadászati kihágás miatt a magánvadászterület tulajdonosát nem lehet feljelenteni, mert tulajdonképpen neki kellene önmaga ellen magánindítványt tennie, ez pedig nem lehetséges. Ha azonban községi területen engedély nélkül nem jogosult követi el a vadászati kihágást és a vadászati jog a községet illeti (nincs bérbeadva), a magánindítványt (nyilatkozatot) a község nevében a községi bíró és a községi jegyző írja alá. A nyolc vadászati kihágás közül hármat hivatalból, ötöt pedig magánindítványra üldöz a törvény.

Hivatalból üldözendő:

1. A tiltott időben vadászás (29. §.);
2. Vadak fainak elfogása, madarak fészékének elrombolása, tojásainak elszedése.
3. Hasznos vadnak tiltott időben lövése, vétele, eladása és azzal fűzött orgazdaság.

Magánindítványra üldözendő:

1. Az egyszerű orrvadászat (26. §.).
2. A minősített orrvadászat (27. §.).
3. A vadászatra jogosított megtámadása és a vadászat gyakorlásának akadályozása (28. §.).
4. Vadászbérek kivétele idegen vadászterületre.
5. Nyájörző ebeknek kolonocál el nem látása.

Ez maradt a jég munkája után...
(Kálmán Gy. cső, felv. Martonvásár.)

Joga van-e a vadászterület tulajdonosának a vadat hurokkal elfogni?

A Vt. 15. §-a szerint szabad időben is tilos minden szőr-més vagy szárnyas *hasznos* vadat törökkel, hálókkel, hurkokkal elfogni vagy megölni. Ez a tilalom azonban először is csak hasznos vadakra vonatkozik, másodsor pedig: a vadászati törvény nem tartalmaz büntető rendelkezést azokra, akik ezt a tilalmat megszegik.

Hasznos vad általában minden vad, amely a Vt. 13. §-ában nincsen ragadozó vagy kártékony vadként említve. A nyúl is hasznos vad tehát és ezért hurokkal nem szabad fogni, de ha a vadászterület tulajdonosa vagy haszonbérelője a saját vadászterületén hurokkal fog nyulat, őt emiatt nem lehet megbüntetni, mert — mint említettük — a törvény e tilalmára nincsen büntető rendelkezés. A csendőr azért a tudomására jutott ilyen eseteket bejelentheti a főszolgabírónak, mert az utóbbinak, mint közigazgatási hatóságnak jogában áll a vadászterület tulajdonosát vagy haszonbérelőjét figyelmeztetni, hogy a vadfogásnak e tiltott módjával hagyjon fel.

Természetesen még kevésbé lehet megbüntetni azt, aki a saját vadászterületén hajtókkal és ebekkel fog nyulat, mert ezt a törvény kifejezetten megengedi akkor, amikor azt mondja, hogy saját területén a vadászatot — a vadászati törvény korlátai között — mindenki szabadon gyakorolhatja. A kérdésben foglalt esetben is csak azért lehetett a második gyanúsított ellen eljárás indítani, mert nemcsak a saját vadászterületén, hanem a szomszédos területen is fogott nyulat és az utóbbi terület tulajdonosa magánindítványt tett (tehát a gyanúsított idegen vadászterületen a jogosított engedélye nélkül vadászott, mely cselekményével a Vt. 26. §-ába ütköző kihágást követte el).

Ezzel azonban az ügy csak a vadászati törvény szempontjából van elintézve, de nincs elintézve jövedéki szempontból. Az 5007/1924. P. M. számú rendelet szerint ugyanis mindenkinek, aki akár a saját vadászterületén, akár pedig idegen vadászterületen vadászni kíván: 1. *vadászjegyet* kell váltania s ha a vadászatot lőfegyverrel gyakorolja, akkor 2. *fegyverigazolványt* is. A magánvadászterület tulajdonosának is vadászjegyenek kell tehát lennie, ha vadászni kíván, vagyis az ember a saját belső telkén (pl. az udvarán), vagy a kertjében sem vadászhat vadászjegy nélkül. A vadászjegy nélkül folytatott vadászás azonban már nem vadászati, hanem *jövedéki kihágás*, amelyet, mint ilyet nem a rendőri büntetőbíró (a főszolgabíró), hanem a pénzügyigazgatóság bírál el. Téves volt tehát az örs eljárása, hogy a vadászjegy nélküli vadászt a főszolgabírónak jelentette fel, mert erről tényleírást kellett volna felvennie és az illetékes pénzügyőri szakasznak megküldenie. A főszolgabíró a kért esetben azért szüntette meg az eljárást, mert a feljelentett cselekmény nem volt *rendőri kihágás*, a vadászjegy hiányának elbírálása pedig nem tartozott bírói hatáskörébe, ami azonban nem zárja ki, hogy a feljelentést a *jövedéki kihágás* elbírálása végett az illetékes pénzügyigazgatósághoz továbbítsa. A pénzügyigazgatóság ilyenkor utólag tényleírást vétel fel, de nem a csendőrrrel, hanem az illetékes pénzügyőri szakasszal.

Megjegyezzük azonban, hogy vadnak saját vadászterületen hurokkal elfogása akkor sem jövedéki kihágás, ha vadászjegy nélkül történik. A Vt. 16. §. 1. bekezdése szerint ugyanis a vadászat csak lőfegyverrel, lóháton vagy vadászebek hasz-

nálatával gyakorolható. Vadnak más módon elfogása nem vadászat, hanem vadpusztítás, ehhez pedig nem kell vadászjegy. Az ellen tehát, aki a saját kertjében, illetőleg a saját vadászterületén hurokkal (vagy pusztá kézzel) vadat fog, jövedéki kihágás miatt sem lehet feljelentést tenni.

18. Kérdés. *Katonai ellenőrzési szemlén egy polgári személy (tartalékos gyalogos), ittas állapotban jelent meg. Az ellenőrzési szemlét tartó zászlós parancsát, hogy a szemle helyiségéből távozzék, nem teljesítette. Az őt ellátóitani akaró járőrnek ellenszegült és a csendőrséggel szemben becsületsértő kifejezéseket használt. Milyen büncselekmény miatt kellett a gyanúsítottat feljelenteni?*

Válasz. A m. kir. honvédség bűnvádi perrendtartásáról szóló 1912:XXXIII. t.-c. 13. §. 3. pontja szerint a honvédség nemténylegesen egyénei az ellenőrzési szemle (utószemle) alatt elkövetett minden katonai büncselekmény miatt honvéd büntetőbíráskodás alatt állanak. Ugyanezek a személyek az ellenőrzési szemle (utószemle) alatt elkövetett olyan cselekmények miatt, amelyek nem igényelnek büntetőbírói megtorlást, a Szolg. Szab. I. rész 640. pont, D. alpont (3) bek. c) szövege értelmében katonai fegyelmi szabályoknak vannak alávetve.

A tartalékos gyalogos tehát azáltal, hogy a szemlét tartó zászlós parancsát nem teljesítette, a Kbtbk. (1930:II. t.-c.) 66. §-ába ütköző függelemesértés vétségét, azzal pedig, hogy a járőrnek nem engedelmességet és azt becsületsértő kifejezések használatával szidalmazta, a Kbtbk. 92. §-ába ütköző, katonai ör elleni vétséget követte el.

A járőrnek a gyanúsítottat a Szut. 507. pont c) és d) alpontjai alapján el kell fognia és a legközelebbi honvéd állomásparancsnokságnak kell átadnia.

Büntető cselekményt elkövetett ittas egyéneket elfogásuk alkalmával az ittasságuk fokára nézve orvossal meg kell vizsgáltatni, mert ez később, az általuk elkövetett büncselekmény elbírálása alkalmával, fontos lehet.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Gyilkosság kiderítése.

Beküldte: ILLE SÁNDOR tiszthelyettes (Ujkécske).

Joó Veréb József* kiskunhalasi lakos gazdálkodót 1931 október 9-én reggel 5 óra tájban, a határban lévő tanyája borospincéjében holtan találták. A pincében abban az időben 52 hl. must forrott és így kézenfekvő volt az a feltevés, hogy a gazdát a pincében felgyülemlett gázok ölték meg. A kiskunhalasi örs nyomozó járőre és az orvosszakértő is ezen a véleményen voltak és így, büncselekmény gyanúját nem látván fennforogni, az örs senki ellen sem tett feljelentést.

1933 augusztus elején a kalocsai kir. ügyészség névtelen levelet kapott. A levélíró szerint Joó Veréb Józsefet a felesége és annak szeretője, Veres Imre tették el láb alól olyképpen, hogy Joó Veréb István még élt, midőn rábukkantak, de otthagyták a pincé-

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

ben, rázárták az ajtót s így fulladt meg. A névtelen levélíró még azt is említette a levélben, hogy Veres Imre béres volt Joóéknál és Joónéval a gyilkosság előtt és azóta is szerelmi viszonyt folytat. A királyi ügyészség a névtelen levelet azzal a felhívással adta le a kiskunhalasi örsnek, hogy tartalmát tegye nyomozás tárgyává és az eredményt jelentse.

A kiskunhalasi örs a székesfehérvári nyomozó alosztályparancsnokságtól Veres Imre kikérdezését kérte, mert Veres akkoriban Székesfehérváron teljesített katonai szolgálatot. Az örs a nyomozó alosztályhoz felterjesztett jelentésében a Vereshez intézendő kérdéseket, pontokba foglalva, alaposan kidolgozta.

A nyomozó alosztály járőre Verest kikérdezte, Veres mindent tagadott és kitérő válaszokat adott. A járőr erre a laktanyaügyeleti tiszt engedélyével átkutatta Veres ágját és ládáját. A ládában 12 darab levelet talált. A leveleket részben özvegy Joóné, részben Veres Imre anyja írta. A levelekben több helyen volt félreérthetetlen célzás a gyilkosságra.

A járőr a leveleket felmutatta Veres Imrének, aki a tagadással felhagyott és beismert mindent.

Elmondta, hogy 1931 április havában szegődött el cselédnek Joóékhoz. Munkaadója feleségével már körülbelül 3 hónap múltával szerelmi viszonyt kezdett. Szeptember elejétől kezdve Joóné több ízben rá akarta venni őt, hogy az urát tegye el láb alól. Egy alkalommal vadászpuskát és töltényeket adott át neki, hogy az urát lőjje agyon és azután tegye mellé a puskát. Így az öngyilkosság látszatát fogják kelteni. Erre ő nem mert vállalkozni. Ezt követőleg az asszony több ízben kérte őt, hogy szerezzen neki valahonnan beléndekmagot. Az asszony a magokból készíthető főzetet borba szándékozott az urának beadni. Úgy okoskodott, hogy az ura a méregtől megbolondul, beviteti az elmeagyintézetbe és így megszabadul tőle. Az asszony kérésére ő több ízben hozott az anyjától beléndekmagot. Joóné a beléndeket mindig megitta borban az urával, aki meg is betegedett, zavarodottság tünetei is mutatkoztak rajta, úgy hogy egyszer orvoshoz is kellett vinni. Az orvos kisebbfokú elmeháborodást látott fennforogni és ezért azt javasolta, hogy Joó Veréb Józsefet néhány napra, megfigyelésre, helyezték el kórházban. Joóné ezt nem tette.

Október 8-án Joóné ismét nagyobb mennyiségű beléndekfőzetet kevert az ura borába. Ettől Joó el-kábult és elaludt. Az asszony ekkor őt behívta a szobába és ott a következő tervet főzték ki. Az asszony az éj folyamán felkelti az urát és azzal az ürüggyel, hogy valaki jár a pincében, oda kicsalja és midőn az ura letekint a pincébe, a lépcsőről lelöki. A mustgázoktól a pincében megfullad és mindenki azt fogja gondolni, hogy halálát saját vigyázatlansága okozta.

Az asszony a tervét végre is hajtotta. Lelőkte az urát a pincébe, majd rácsukta az ajtót. Ekkor ő is odaugrott és nekifeszítette a vállát kívülről az ajtónak, nehogy Joó — ha nem vesztette volna el eszméletét — kitörhessen. Eközben az ajtón keresztül hallotta, hogy Joó felmászik a pince padlására.

Ki tudja?

Mi a hadsereg rendfokozat nélküli egyéneinek elnevezése?

A magyar irodalom

értékeit

olvassa

Esak a jó könyv ér pénzt!

*Kérdezze meg
tőlünk ezek címeit!*

Írja meg,

milyen tárgyú könyveket szeretne olvasni;

történelmi-, társadalmi regényeket, útleírásokat, regényes életrajzokat, szindarabokat, elbeszéléseket, természettudományi-, művészeti-, társadalmi-, stb. kérdésekkel foglalkozó munkákat, verseket?

Ha kívánja, örömmel segíünk azok beszerzésénél.

*Válogassa olvasnivalóit!
A jó könyv jó barát!*

Gyors elhatározással kinyitotta a pinceajtót és bekiáltott a gazdájának, hogy mit keres a padláson, jöjjön ki. Joó a padlásajtón keresztül el is indult lefelé, erre ő elkapta a lábát és fejlelre lökte a pincébe. Joó a pince padlóján eszméletlenül terült el, mire ő az ajtót becsukta. Kb. 5 óra tájban az asszonnal benéztek a pincébe. Látták, hogy Joóban már nincsen élet. Az ajtót Joóné nyitva hagyta, felkeltette a többi cselédeket és azt mondván, hogy az urát sehoh sem találja, keresésére indultak. Meg is találták a pincében holtan. Ezután fellármázták a szomszédokat.

A gyilkosságot ugyanígy beismerte az asszony is. Az elkövetés módját tanuk előtt mindketten bemutatták.

Bár a beismerő vallomásukat a főtárgyaláson visszavonták, a bíróság őket 15—15 évi fegyházra ítélte. Veres anyja is kapott 6 havi börtönt a beléndekszállításért.

Az eredménytelenségéből, hibákból sokszor többet lehet tanulni, mint a sikeres nyomozásból. A sikeres második nyomozás itt sem nyújt különösebb tanulságot. Annál inkább érdemes megvizsgálni, hogy az első nyomozás miért volt eredménytelen.

A gyanúsítottak kikérdezésével a pótnyomozást foganatosító járőr pontosan megállapította, hogy az első nyomozó járőr milyen helyzetet talált a helyszínen. Ez a következő volt:

Az elhalt egyik papucs a pince előtt az udvaron kb. 120 cm-re, a másik pedig lent a pince közepén hevert. Az elhalt kalapja a pince padlásának nádtetőzetében volt fennakadva. A pincében, a lejárattal mellett, jobbkéz felől álló burgonyahalom tetején vértócsa volt. Az elhalt ugyanis a leeséskor bezúzta a fejét. Az elhalt ruházata tele volt nádpelhellyel.

Mindebből azonban a nyomozó járőr semmit sem vett észre, semmit sem következtetett, holott ezeknek az adatoknak felkutatásából, vizsgálatából, mérlegeléséből és a belőlük vont következtetésekből a történeteket pontosan rekonstruálni lehetett volna. A helyszín nyitott könyvhöz hasonlítható, de olvasni kell tudni belőle. Nem számíthat azonban egyáltalán eredményre az, aki magát a könyvet sem veszi észre, a belőle való olvasást pedig meg sem kísérli. A színlelés, beállítás kezdetleges, otromba munka volt, rengeteg hibával (a papucsok, a kalap helyzete, a vértócsa el nem takarítása, a nádpelyhes ruha) és a gyanúsítottaknak a nyomozó járőrt mégis sikerült teljes egészében a falhoz állítani. Hogyan történhetett ez meg? Hol volt a hiba? A járőr nem lépett elfogulatlanul a helyszínre. Az motoszkált a fejében, hogy egyszerű esettel áll szemben, a sértett saját hibájából, a mustgázoktól bele fulladt a pincéjébe. Ezt egyszerűen ténynek vette, ennek a hatása alatt állt, nem tudott szabadulni tőle. A megoldás készen kínálkozott. Más ok, más megoldási lehetőség nem is jutott az eszébe és így az alapos helyszíni szemle megtartását nem is látta szükségesnek. A járőr a fától nem tudta meglátni az erdőt.

A színlelő, koholó, beállító bűnözőnek éppen ez a célja. Igyekszik olyan helyzetet teremteni, hogy a helyszínelőnek a legkézenfekvőbb megoldást mintegy felkínálja, szájába rágja, hogy annak ne is jus-

son eszébe töprengeni, más lehetőségekre gondolni. Ebből az a tanulság, hogy a helyszínre mindig elfogulatlanul, előre megalkotott vélemény nélkül kell lépni. Ott azután a helyszín alapos megszemlélésével, kikérdezésekkel teremtsen a csendőr alapot magának az összes lehetőségek elképzelésére. Ezeket tegye feltevés tárgyává és azután egyenként ellenőrizze, vagyis nyomozza őket le. A helyszínre mindig gyanakodva lépjen. Járjon mindig az az eszébe, hogy hátha nem úgy van, mint amilyennek az első pillantásra látszik, hátha félre akarják vezetni. Aki így jár el, azt nem lehet falhoz állítani.

HIREK

ERDÉLYI SÁNDOR ny. g. százados.

1940 március 20-án, életének 80-ik évében, meghalt Nádudvaron Erdélyi Sándor ny. g. százados.

Testületünk egyik öreg, oszlopos tagja dőlt ki vele a nyugdíjas bajtársak sorából. A testület első éveiben 1884. szeptemberében már csendőr s ettől kezdve sikerekben gazdag 40 éven át vette ki részét a testület küzdelmeiből.

1861 márc. 11-én született Nagykanizsán. 1884. évben katonai szolgálatból átlépett a csendőrséghez, ahol 1907-ben számvivő tiszthelyettesé, 1909-ben számvivő hadnaggyá, 1914-ben számvivő főhadnaggyá és 1919-ben gazdasági századossá léptették elő. 1924-ben ment nyugalomnyiba. Azóta Nádudvaron lakott. kertjében foglalkozva élete utolsó évéig. Március 23-án temették Nádudvaron a hozzátartozók, bajtársak és tisztelők nagy részvételével. Özvegye és 4 gyermeke gyászolja, a testület pedig kegyelettel őrizi az öreg bajtárs emlékét.

OLVASÓINKHOZ. Mai számunkban kivonatban közöljük az 1932. évi 22. számunkban már közölt „A z írógépről és gépirásról” c. cikkünket. Cé-lünk ezzel, hogy bajtársainknak segítségére legyünk az írógépelés helyes és minél tökéletesebb meg-tanulásában.

Dicséret. A kassai VIII. csendőrkerület parancsnoka a szombathelyi nyomozó alosztály állományába tartozó Mezei József őrmestert, aki elrejtett fegyverek és lőszer-ek felkutatásában 3 héten át tartó, fáradságot nem ismerő szolgálatát

igen nehéz viszonyok között, igen eredményesen végezte, *okiratilag* megdicsérte.

Gépkocsi baleset. A budapesti csendőr műszaki alosztály parancsnokság értesítése szerint, április 5-én 12 óra 30 percor **Tóth György** törzsrőmester v. által vezetett egyik társasgépkocsi Budapesten, a Szent Imre herceg-úton egy honvédségi tehergépkocsival összeütközött. A csendőrségi gépkocsi ablaküvege megrepedt. A teherautó szállítmányának kára jelentékeny.

Öngyilkossági kísérlet. A huszti osztályparancsnokság gazdasági hivatalába beosztott **Fodó István szv.** tiszthelyettes, aki a budapesti 10. sz. honvéd és közrendészeti kórházban idégösszeroppanás miatt gyógykezelés alatt állt, 1940 március 17-én virradóra, öngyilkossági szándékából a zsebkecsével hasba-szúrta magát. Sérülése súlyos.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok.
A budapesti I. kerületben: Kelemen József csendőr és Sági Sándor prb. csendőr együtt 7 P 84 f., Tóth József őrmester és Kriska László prb. csendőr együtt 8 P 76 f., Tóth Antal őrmester és Kakas Imre csendőr együtt 4 P 96 f., Székely Ferenc tiszthelyettes 4 P 86 f., Farkas Sándor II. és Somogyi Pál csendőrök együtt 10 P 10 f., Horváth István III. tiszthelyettes és Dani Sámuel csendőr együtt 7 P 42 f., Kovács András tiszthelyettes és Kiss András csendőr együtt 4 P 96 f., Horváth István II. őrmester és Orsovai József csendőr együtt 4 P 96 f., Cs. Kovács János és Mészáros Lajos őrmesterek együtt 29 P 56 f., Lakatos Dániel tiszthelyettes és Kékényesi Mátyás csendőr együtt kétszer 5-5 P; **a székesfehérvári II. kerületben:** Orbán Mihály alhadnagy, Szabó János törzsrőmester, Mészáros János csendőr és Botfai Ferenc prb. csendőr egyenkint 1 P 25 f., Fejes József őrmester és Bozóki Pál csendőr egyenkint 2 P 50 f., Molnár Ferenc őrmester és Sipos Imre csendőr egyenkint 7 P 33 f., Kocsis Boldizsár tiszthelyettes és Ikervári Sándor törzsrőmester egyenkint 1 P 60 f., Ács József törzsrőmester 11 P 82 f., Bajzák Kálmán prb. csendőr 11 P 81 f.; **a szombathelyi kerületben:** Szabó Sándor csendőr 50 f., Horváth József csendőr és Erdélyi Lajos prb. csendőr egyenkint 1 P, Sándor Ernő törzsrőmester és Remete Károly csendőr egyenkint 9 P 94 f., Horváth József csendőr 2 P 99 f., Erdélyi Lajos prb. csendőr 2 P 98 f., Ferenc Máté csendőr és Fölmayer Mihály prb. csendőr egyenkint 4 P 97 f., Nagy Bertalan és Szemes Antal csendőrök egyenkint 9 P 95 f., Bécsi Sándor csendőr és Lajos Gyula prb. csendőr egyenkint 10 P, Malomsoki Vince tiszthelyettes és Koczor Gyula csendőr egyenkint 12 P 40 f.; — **a pécsi IV. kerületben:** Oszlánczi József és Toronyi István

csendőrök együtt 14 P 92 f., Fölöp Károly tiszthelyettes és Tóke Imre őrmester együtt 24 P 88 f.; — **a szegedi V. kerületben:** Kerekes András és Fekete Lajos csendőrök együtt 4 P 12 f., Molnár György I. törzsrőmester és Kókai István őrmester együtt 3 P 69 f., Körömdi Pál tiszthelyettes, Székely Antal törzsrőmester és Czári Sándor csendőr együtt 24 P 85 f., Szántó Sándor törzsrőmester és Mátrahegyi Pál csendőr együtt 28 P 94 f., Balogh István őrmester és Lengyel István csendőr együtt 14 P 74 f., Lakat László alhadnagy és Csatos István őrmester együtt 24 P 45 f., Gálfi Lajos törzsrőmester és Tóth Lajos csendőr együtt 29 P 84 f., **Palotai Lajos tiszthelyettes 618 P 88 f.**, Szalka János őrmester és Bácsalmási Ferenc csendőr együtt 3 P 84 f., Kötöles Zsigmond tiszthelyettes és Hornyák Jeremiás prb. csendőr együtt 10 P 44 f., Madaras Sándor törzsrőmester és Békési Pál őrmester együtt 4 P 75 f., Bognár Mihály tiszthelyettes és Balogh Béla csendőr együtt 9 P 74 f., Kiss Ferenc őrmester és Cs. Kovács János tiszthelyettes együtt 86 f., R. Kiss Sándor törzsrőmester és Papp Imre II. csendőr együtt 5 P, Demeter Imre tiszthelyettes és Bakos Sándor csendőr együtt 5 P; — **a debreceni VI. kerületben:** Borbély Viktor tiszthelyettes 9 P 27 f., Ráti János csendőr 9 P 28 f., Komáromi Sándor törzsrőmester és Nagy József csendőr egyenkint 50 f., Zsadányi László törzsrőmester és Danyi Ernő prb. csendőr egyenkint 48 f., Daru Antal törzsrőmester és Gerzsenyi Béla prb. csendőr egyenkint 47 f., Papp György törzsrőmester és Vigh József csendőr egyenkint 28 f., Balázs Gábor és Csikós Imre csendőrök egyenkint 37 f., Papp György törzsrőmester 25 P 20 f., Bottlik Sándor prb. csendőr 25 P 21 f., Szél András és Lengyel József törzsrőmesterek egyenkint 21 P 72 f., Jeszenszki István törzsrőmester és Keszei Miklós őrmester egyenkint 2 P 50 f., — **a miskolci VII. kerületben:** Homonnai András tiszthelyettes 50 f., Deák Antal tiszthelyettes, Balogh Mihály törzsrőmester, Kassai János és Braun András prb. csendőrök együtt 55 f., Bagi László őrmester és Ujj István csendőr együtt 2 P 04 f., Varga Márton törzsrőmester és vitéz Juhász Ferenc prb. csendőr együtt 15 P, Madarász Kálmán törzsrőmester és Gulyás Bertalan prb. csendőr együtt 5 P; — **a kassai VIII. kerületben:** Gaál László törzsrőmester és Kiss József csendőr egyenkint 1 P 23 f. tettenérői és feljelentési jutalékokban részesültek. A jutalékok valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A felajánlott összegeket a honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Csendőrségi Közlöny 8. szám. Szabályrendeletek. Bútorbér felvételi módjának szabályozása. „Cs.—1. Szervezeti és szolgálati utasítás a m. kir. csendőrség számára“ című szolgálati könyv helyesbítése. Teveször színű takarók rendszeresítése.

Fényképezzen anyaggal!

Sport **Maurer István**
 felszerelések szaküzlete
 Bpest, vi. Teréz-kt 4. Tel.: 118-194

ASZTALOS és KÁRPITOS BUTOROK NAGY VÁLASZ-
 TÉKBAN RÉSZLETRE IS KAPHATÓK. SAJÁT MŰHELYEK.
Paór Vincze,
 BUDAPEST, Király-utca 77. sz.

**FÉNYKÉPEZŐ
 GÉPEK**
 ÉS KELLÉKEK
SAKÁLGÉZA
 SZAKÜZLETÉBEN
 V. DOROTTYA UTCA 11.

FEINER GYULA
 Márkus órák
 arany, ezüst ajándéktárgyak megbízható
 kivitelben. Kedvező fiz. feltételek, szaksze-
 rű javítások. ● Keres-tény magva-üzlet.
 ÓRASÉKSZERESZ
SZOMBATHELY
 GRÓF SZÉCHENYI-UTCA 6

BOROSS JÁNOS
 AUTÓKAROSSZÉRIA ÜZEME

ALAPÍTVÁ: 1918. EVBEN. TAVBESZÉLŐ: 18-82-18.
 BUDAPEST, IX. ERKEL-UTCA 17/B. (Kálvin-térnél.)
 LUXUS ÉS ÁRUSZÁLLÍTÓ KAROSSZÉRIÁK,
ÜZLETI REKLÁMKOCSIK ÉPÍTÉSE és JAVÍTÁSA

A CSENDŐRSÉGI GYÓGYHÁZAK MEGNYITÁSA. A balatonfüredi és hévízszentandrászi csendőrségi gyógyház május 2-án megnyílik. A beutalásokra nézve a folyó évi március 1. és 15-i Cs. K.-ben közzétett erre vonatkozó rendeletek irányadók. A Cserba terhére csupán a májusi és szeptemberi gyógyidőszakokra lehet beutalást kérni. Eziránti kérvényeket legkésőbb április 3-ig a HM. úrnak (20. osztály) kell előterjeszteni.

Helyesbítés. Lapunk április 1-i számának 228. oldalán megjelent XV. közlemény írója nem „Farkas”, hanem Takács Ferenc tisztihelyettes.

Tüzeset. Budaörs község határában, a Farkashegyi vitorlázó repülőtéren április 6-án a MOVE repülőosztály hangárja, Halász Károly vezető asztalos által készített és kezelt hűsüstőlőtől kigyulladt. A hangár 10 darab motor nélküli repülőgéppel és egyéb szereléssel, továbbá egy lakással és szállásul használt épület, a benne lévő bútortattal teljesen leégett. Összes kár az eddigi becslések szerint 80—100.000 P.

Rendkívüli filmbemutató. Az Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület április hó 19-én a budapesti német katonai attaché által rendelkezésre bocsátott, egy, a német-lengyel háborúból készített eredeti és egy a hadihajók gyakorlatáról készített filmet mutat be, melyre az O. T. K. tagjait és családtagjait az elnökség meghívja. Az előadások 17 és 19 órákor kezdődnek és díjtalanok. Mindkét előadásra számított jegyeket bocsátanak ki, melyek a mozipénztárnál a pénztári órák alatt már válthatók. Az előadásra jegy nélkül senkit sem bocsáthatnak be.

A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap támogatásával szerkesztett repülésügyi folyóirat, a Magyar Szárnyak áprilisi száma most jelent meg. A lap vezetőhelyén közli vitéz nagybányai Horthy István és gróf Edelsheim-Gyulai Ily eljegyzéséről szóló beszámolót. Az áprilisi szám tartalmából kiemelkedik vitéz dr. Grosschmid István repülőalezredes „Tengerészrepülők” című cikke. Bisits Tibor repülőőrnagy a napjainkban folyó légiháborúkról ír, míg Jakabos Rezső repülőfőhadnagy a szovjetrepülőkről és vitéz Rákosi György az amerikai repülőkről értekezik. Ezenkívül rengeteg elbeszélés, riport és 60 eredeti felvétel tarkítja még az új számot. A folyóirat műszaki, gépismertetési és ifjú repülői rovatai érdemelnek még figyelmet. Az új szám közli János István:

Kerékpár, rádió, gramofon, csillár, részletre is

IFJ. VARGA JÓZSEF-NÉL

GYŐR, Árpád-u. 50. sz. • Javítás Köleszítés

BERTALANNÉ

KERESZTÉNYBÚTORSZALON

Hálóok, ebédlők, kombinált szobák, konyhák, előszobák, kárpitos különlegességek. FIZETÉSI KEDVEZMÉNYEK! A BAROSS SZÖVETSÉG TAGJA

Budapest, Rákóczi-út 82. L. em. Telefon: 140-999. Díjtalan Árajánlat

Kisörssy Aladár

VARTA accumulatorok autóhoz, rádióhoz.
PERTRIX szárazelemek I. r. a. k. a. t. a.
BOSCH autóvilamos berendezések javítása.

BUDAPEST, IX., Lónyay-utca 7.

KECSKÉS ZSIGMOND

ÚRI ÉS EGYENRUHA SZABÓ Készít újat és javításokat

BUDAPEST, VIII., FETETICH-U. 2. a legolcsóbb árban.

FIÓK: FIUMEI-ÚT 12/A.

Titkos parancs című repülőregényét is. A Magyar Szárnyak mindenütt kapható. Ára 60 fillér. Mutatványszámot a kiadóhivatal (VIII., Üllői-út 12.) ingyen küld.

„Fogalmazzunk magyarul” címmel a hivatalos nyelv magyartalanságainak kiküszöbölése végett nyelvhelyességi szójegyzéket állított össze *Zolnay Ödön dr.* ny. min. tanácsos. E szójegyzék nem könyv alakjában, hanem egy 3 részre hajtható színes kartonlapon, — minden magyarázat nélkül — betűrendben sorolja fel a gyakrabban előforduló helytelen kifejezéseket és mellettük hasábosan a helyes kifejezéseket, tehát szemléltető és könnyen kezelhető. A szójegyzéket a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvművelő bizottsága átvizsgálta. A szójegyzék a gyakorlatban igen használhatónak bizonyult. Új, magyaros írásmodor kifejlesztése végett nemzeti érdek, hogy ez a szójegyzék minden íróasztalra eljusson, szabályait országszerte általánosan alkalmazzák, hogy a közélet nyelve megtisztuljon a nyelvet elcsúfító és sokszor értelemzavaró szófüzésektől és közelebb jusson a nép romlatlan, magyaros nyelvéhez. A szójegyzék ára 50 fillér, megrendelhető és kapható a szerzőnél. A vételárát a m. kir. postatakarékpénztár útján a 15.493. sz. csekkszámára is meg lehet küldeni. A szerző címe: Budapest, II., Ostrom-utca 8/b.

Kérelem. *Cziglár Mátyás* ny. tisztihelyettes, cecei (Fejérmegye) lakos kéri azokat a bajtársakat, akik 1920 november 20—30-ika között Ostffyasszonyfán mint próbaesendőrök voltak és bútortatának a vasúti kocsikból való kirakásánál és Ostffyasszonyfára való költözködésénél neki segítettek, igen fontos ügyben közölgék vele címüket.

Kukuly Karácsonyt, aki Biharmegye Csuha községében született és esendőr volt, keresi Sróff Mihály kőművesmester, Técső, Máramarosmegye, Malomdomb-út 689. Aki tud róla, közölje a megadott címre.

SZEMÉLYI HIREK.

Új őrsparancsnokok. A debreceni VI. kerületben *Kun Jenő* tisztihelyettes őrsparancsnokká, *Szél Miklós* tisztihelyettes ideiglenes őrsparancsnokká, a kassai VIII. kerületben *Pinczés Lajos* tisztihelyettes őrsparancsnokká, *Kéri Mihály* törzsőrmester v. ideiglenes őrsparancsnokká kinevezetett.

BUTORT

csak **ROYALNÁL** végy
Baross-utca 34.
Részletre is! Budapest

A JÓNÉMET KÖNYV

Knapp Gusztáv könyvesboltjában,

BUDAPEST, IV., ESKÜ-ÚT 6.

Speclálítás KATONAI ÉS POLITIKAI KÖNYVEKBEN.

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szíjazatok, nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

GÁCS EDÉNYBOLT

INTÉZETEK, KÓRHÁZAK, KÁVÉHÁZAK, ÉTKÉZDEK, VENDEGLŐK, CUKRASZÁK, HÁZTARTÁSOK LEGELŐNYÖSEBB BESZERZÉSI FORRÁSA.

BUDAPEST, VIII., ÓR-UTCA 4. TELEFON: 336-644

Házasságot kötöttek. A budapesti I. kerületben: *Böröcz György* őrmester Treznyák Róza Franciskával Csepén; a székesfehérvári II. kerületben: *Sziklai Lajos* csendőri Molnár Rózsával Kőcsön, *Nagy Sándor VII.* tiszthelyettes Győre Etelka-Annával Kenderesen, a szombathelyi III. kerületben: *Pető János* törzsőrmester Bokor Jolánnal Répeelakon; a kassai VIII. kerületben: *Varga Bertalan* törzsőrmester Sarkadi Erzsébettel Tiszaladányban, *Lakatos Miklós I.* törzsőrmester Iván Erzsébettel Zajtán, *Osgyáni Barnabás* őrmester Jaczenkó Jolánnal Boldogkőváralján.

Született. A budapesti I. kerületben: *Márton Pál* törzsőrmester feleségének Iлона leánya, *Bánhidai Pál* törzsőrmester feleségének Pál-Imre fia; a székesfehérvári II. kerületben: *Solymos Dezső* tiszthelyettes feleségének Dezső-Károly fia, *Kondor András* törzsőrmester feleségének Teréz-Katalin leánya; a szombathelyi III. kerületben: *Fonnyadt János* tiszthelyettes feleségének János-József fia, *Nagy Sándor I.* törzsőrmester feleségének Tibor-Zoltán fia, *Szombath Gyula* őrmester feleségének Márta-Jolán leánya; a pécsi IV. kerületben: *Polgár György* tiszthelyettes feleségének Attila-Miklós fia, *Szalai Sándor IV.* tiszthelyettes feleségének Sándor fia; a szegedi V. kerületben: *Dr. Rácz Jenő* százados-hadbíró feleségének Mária-Ilona leánya, *Gulyás András II.* törzsőrmester feleségének József-Zoltán-Árpád fia, *Ur Mihály* törzsőrmester feleségének Sándor fia és Juliánna leánya (ikrek), *Benkő Vince* tiszthelyettes feleségének László fia, *Pap Tamás* őrmester feleségének György fia; a debreceni VI. kerületben: *Fejes Imre* törzsőrmester feleségének Béla-Sándor fia, *Farkas Károly* törzsőrmester feleségének Erzsébet leánya; a miskolci VII. kerületben: *Bodnár József* őrmester feleségének József fia, *Bagoly János* tiszthelyettes feleségének Valéria-Mária-Róza leánya, *Szende Albert* tiszthelyettes feleségének Ferenc-Albert fia; a kassai VIII. kerületben: *Sütő Károly* tiszthelyettes feleségének Éva-Klára leánya, *Bényei Vendel* tiszthelyettes feleségének Zoltán-Mihály fia, *Nagy Imre* tiszthelyettes feleségének Erzsébet-Mária leánya, *Kiss József I.* törzsőrmester feleségének József-László fia, *Tóth Imre II.* törzsőrmester feleségének Juliánna-Ibolya leánya.

Halálozás. *Márton Pál* törzsőrmester Iлона leánya Budapesten, *Solymos Dezső* tiszthelyettes *Dezső-Károly* fia Lébényben, *Fülöp József I.* tiszthelyettes *József* fia Székesfehérváron, *Laki István* tiszthelyettes *Endre-Béla* fia Császárbán, *Kanász István* alhadnagy felesége Makón, *Horváth Pál* ny. törzsőrmester Makón, Gyarmati Imre tiszthelyettes Budapesten meghalt.

BENŐ GYULA

BUDAPEST,

IV. Kossuth Lajos-u. 14-16 félem.

TELEFON: 187-047.

Angol úri és egyenruhaszabó. I. oszt. angol diplomás, lovaglónadrág speciális készítője. Ezen hirdetésre hivatkozók 15% kedvezményben részesülnek.

IFJ. KELE LÁSZLÓ író-számológép javítóüzeme,

„FORTUNA” írógépek magyarországi vezérképviselője. • Budapest, VI., Hajós-u. 26/b. Távbeszélő: 117-314. • „A csendőrség tagjainak és alakulatainak 10% engedmény.”

Del-ka

Magyarország legnagyobb cipő-harisnya szaküzlete

Budapesten és Magyarországon minden nagyobb városban

Szerkesztői üzenetek.

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átciszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan, vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímzett és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogukat fenntartjuk, azokat tehát belegegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda a velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevével, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk, akkor sem, ha a beküldő válasz bélyeget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a **Csendőrlélexikon** rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

„ELKA” lakberendezési vállalat,
KASSA, FŐ-UTCA 94. JO MINŐSÉGŰ BÚTOROK SZOLID ÁRAK MELLETT RÉSZLETRE IS.
Raktáron állandóan 30 berendezett szoba.

A Felvidék legnagyobb és legalcsóbb cipő és harisnya beszerzési forrása

CIKTA

KASSA, Fő-utca 33.

Lábpótlási osztály, harisnyajavítás, cipőjavítás

PAOR IMRE

autógumi körvulkanizáló üzem
Budapest, II., Fő-utca 45-47. sz.
TÁVBESZÉLŐ: 152-151. SZÁM.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, a nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlégénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni, kérjük, hogy ezt a borítólapon 3. és 4. oldalán nyomtatott levelezőlapra tegyék.

Szinyph. A Szut. 588. pont 2. bekezdése, valamint a 26. melléklet 2. oldalának 6. bekezdése szerint a fogalmazványokra adott észrevételeket a szárnyparancsnoknak kell aláírnia. Ha tehát a szárnyparancsnok otthon van, ezt nem bízhatja a helyettesére. Minthogy azonban a 604. pont szerint a helyettes tennivalóit a szárnyparancsnok határozza meg, ugyancsak ő rendelkezik arra is, hogy a helyettes a fogalmazványok átvizsgálásában milyen részt vegyen. Nézetünk szerint jó, ha a szárnyparancsnok-helyettes minden lényegesebb fogalmazványt és észrevételt átolvasson. De megbízhatja őt a szárnyparancsnok azzal is, hogy lényegesebb fogalmazványokat a szakaszparancsnok helyett ő vizsgáljon át és az észrevételt is ő fogalmazza meg, vagy hogy valamelyik szakasznak mindenki fogalmazványát ő vizsgálja át. Az utóbbira főként akkor lehet szükség, ha a szakaszparancsnok távol van. Annak sincs akadálya, hogy a szakaszparancsnokok a javaslatukat először a szárnyparancsnok-helyettesnek jelentsék és az észrevételt stb. — esetleg a szárnyparancsnok döntése után — az ő útmutatása szerint szerkesszék meg. Természetes, hogy emellett a helyettes résztvesz a szárny általános ügyvitelében is. Itt jegyezzük meg, hogy a Szut. új 604. pont utolsó bekezdésének alulról 5. sorában sajtóhiba van: „alosztályparancsnok” helyett „osztályparancsnok” a helyes.

T. J. V. thtts. Rád. Az olyan készülékek, amelyet Ön leír, a büntetőjogban „önműködő védőkészülék” elnevezés alatt ismeretesek. Ilyen készülék alkalmazásának büntetőjogi megítélésére részletes útmutatást talál a Pinczés-féle Btk. I. kötet 211. oldalán (1940. évi kiadás).

B. J. őrm. Pellérd. Osztatlan közös tulajdont képező legelőknél a legelő használatát az érdekelt közbirtokosság közgyűlésén alkotott alapszabályok, vagy pedig a földművelésügyi miniszter által jóváhagyott legelőrendtartás állapítja meg. Az osztatlan közös legelőkre vonatkozó jogszabályokat az 1913.X. t.-e., valamint az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 7.000/1914. F. M. számú rendelet szabályozza. (Az utóbbi rendeletet módosította a 33.000/1931. F. M. rendelet.) Arra nézve azonban, hogy az őrs közzagdalkodása a laktanyatulajdonos átruházott jogán a közlegelőt használhatja-e, a fenti jogszabályokban nem fognak intézkedést találni, mert ez helyi kérdés; országosan nem lehet szabályozni, minthogy a viszonyok legelőterület, igényjogosultak, állatok száma stb.) községenként változó. Nézzék meg a községházán a legelőtési szabályokat vagy rendtartást, abban kell erre intézkedésnek lennie.

Örököségi jog. Ilyen bonyolult örökösödési ügyben és hozzá még egyoldalú tájékoztatás alapján lehetetlenség néhány sorban útmutatást adni. Ügyvéd nélkül úgysem lehet elintézni, leghelyesebb tehát, ha az érdekelték ügyvédhez fordulnak tanácsért.

Segédoktató. A szolgálatvezető tennivalóit a Szolg. Szab. II. (volt III.) rész 7. §-a írja elő „Az őrmester számára” cím alatt. A Szolg. Szab. II. része átdolgozás alatt van; az új kiadás előreláthatólag még a folyó évben megjelenik, de sok változást a régivel szemben nem fog tartalmazni. Egyébként a szolgálatvezető tennivalóit a szabályzat keretében az alosztályparancsnok állapítja meg. Azt, hogy a szolgálatvezetőnek az alosztályal ki kell-e vonulnia vagy sem, szintén az alosztályparancsnok rendeli el. Rendszerint kivonul.

Tavaszi. 1. A március 1. és 15-i Cs. K.-ben mindent megtalál a csendőrségi gyógyházakról, még a kérvény mintáját is. Orvosi bizonyítványt a Cserba orvosától kap. Erre nézve utalunk a következő pontra. 2. A várakozási illetményekkel szabadságolt csendőregényének a Cserba működésére vonatkozó 130.800/VI.—b. 1936. számú B. M. körrendelet 3. §. 1. pontjának a) bekezdése értelmében a Cserba betegellátó szolgáltatásaira igényjogosultak. Az Ön igényjogosultságát a m. kir. központi illetményhivatal már megállapította s 1940 március 29-én megküldte Önnek a 8112. számú igényjogosultsági igazolványt és a háziorvos választására vonatkozó levelezőlapot. Birtokában van már a fentemlített B. M. körrendelet is, melynek 8. §-ából láthatja, hogy jelenlegi lakóhelyén, Felsőnyék községben kell háziorvost választania. A rendelet egyébként részletes útbaigazítást nyújt minden kérdésére. 3. Várja meg, míg újból ténylegesen szolgál. Kérje akkor. 4. A várakozási illetményekkel szabadságolt csendőregényének

Vászon, fehérnemű, kelengye legjobban **Mössmer-nél**

IV. Váci-utca 1, Távhívó: 388-132.

Fellen és Guillaume

kábel-, sodrony- és sodronykötélgépgyár Rt.
Bowden fékpázmák és spirálisok.

Budapest, XI., Budafoki-út 60. sz.

Kauderer Károly

accumulátor gyártó üzeme,

Bpest, VII. Nagyatádi Szabó-u 24. T.: 421-577

Fióközeme: IX., Erkel-utca 14. Tel.: 186-408

Gyárt, javít és tölt bármilyen típusú autó indító accumulátort!

EMERGÉ

a t ö k é l e t e s g u m i á r u k v é d j e g y e l

Magyar Ruggyantaárugyár R.-T.

Közel 50 éves gyártási tapasztalat

SZEMŐVEGÉK, LÁTCSŐVEK, FÉNYKÉPEZŐGÉPEK és KELLEKÉK

legelőcélban **BARNA ANDOR** beszerezhetők

látzerspecialista, M. Kir. Honvédség, Mabi, Otba, Hév. Posta stb. szerződéses szállítója, optikai és fotoszakületében. Budapest, VI., Andrássy-út 26. Telefon: 316-546. (Operaház mellett) Vidékre készséggel küld árajánlatot, foto vagy lát-ső árjegyzéket.

Böröcsök Mihály

ÖSKERESZTÉNY CÉG. HONVED KINCSTÁRI SZÁLLÍTÓ.

TAKARÉKTÜZHELYEK MESTERE

HADIROKKANT EMLÉKLAPOS FÓHADNAGY

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 109/c. ÜZEM: VIII., KOSZORÚ-U. 18. Tel. 13-88-44.

ket éppúgy leszerelik, mint a nyugállományba helyezetteket. Ha szolgálatra alkalmasnak találják majd, újból felszerelik. 5. Vasúti igazolványának érvényesítését 3 pengő pótdíj ráfizetéssel utólag is kérheti az illetékes gazdasági hivataltól. 6. A várakozási illetményekkel szabadságolt csendőregyének éppúgy polgári ruhát kötelesek viselni, mint a nyugállományiak. Egyébként azonban a várakozási illetményekkel szabadságolt csendőregyén a tényleges állományban marad s éppénnyé alá van rendelve a katonai fegyelmi és büntetőbírósi szabályoknak, mint a tényleges szolgálatban lévők. Magatartását tehát ehhez kötelesek szabni. Nősülés szempontjából is egy tekintet alá esik a ténylegesekkel, de a várakozási illetményekkel szabadságon töltött idő nem számít be a nyugdíjba, viszont megszakításnak sem tekintik.

T. F. thts. Kassa. Mai számunkban a hírek között helyesbítettük.

Reménység (Nyiregyháza). Ha a honvédségnél legalább 1 évi szolgálatot teljesítettek, előreláthatólag 1940 november 1-én lépnek elő, ellenkező esetben 1 évvel később.

24341. „Karmazsin“ török eredetű orosz név, megváltoztatása kívánatos. A „Furka“ név a furkó szó régi változata, maradhat, de meg is változtathatja. A „Zórád“ név jó magyar.

M. J. Szentés, Türelem, talán a következő számunkban már megüzenhetjük.

G. J. Gyoma. 1. Lapunk 1939. évfolyamának 875. oldalán „Kétes“ jelige alatt a húsvizsgálatról és nem a húsfogyasztási adóról van szó. A húsforgalmi adóra nézve választ talál az 1932. évi Cs. L. 682. oldalán „Közgazdálkodás“ jelige alatt. Ha a kerületi parancsnokság parancsot adott ki a húsfogyasztási adó fizetésére nézve, természetesen a parancs szerint kell eljárniok. 2. Rövidesen lexikonválaszt kap.

Székesfehérvár. A. m. kir. állami textilipari szakiskola (Újpest, Revízió-út) az egyedüli ilyen iskola nők részére. 2 részre tagozódik: a 3 éves iskolájába 4 középiskolai végzettségű növendékeket vesznek fel, az 1 éves iskolájába érettségizetteket. Az iskola elvégzése után munkakönyvet kapnak a növendékek, majd 1/2 vagy 1 évi gyakorlat után mestervizsgát tesznek. Végzettségükkel textilgyárakban és a textilipar különböző ágazataiban helyezkedhetnek el.

M. K. Feketeardó. 1. Megtalálják lapunk 1939. évfolyamának 394. oldalán „64.090“ és 538. oldalán „Szeretnék tudni“ jeligés üzeneteinkben. 2. A gépirás tanulására vonatkozó régebbi közleményünket a Cs. L. régi számaival el nem látott új örsök általános kívánságára újból hozzuk.

Maradhat. Téved. Az 572.675/20.—1939. számú H. M. rendelet csak azt mondja, hogy a csendőr szolgálati kötelezőjének leteltéig polgári állásba el nem bocsátható, sőt arra pályázati kérvényt sem nyújthat be. Igényjogosultsági igazolvány elnyerése iránti kérvényét tényleges szolgálati ideje alatt is beadhatja, ezt a rendelet nem tiltja.

V. A. Pálháza, Hábórus katonai szolgálati idejét a 67.750/eln. 20. 1938. számú H. M. rendelet értelmében első sorban hitelt érdemlő egykorú okmányokkal kell igazolnia. Ilyenek a személyi lap, leszerelési igazolvány, szabadságolási igazolvány, katonai kórházi bizonyítványok és igazolványok, felülvizsgálati iratok s általában minden közokiratnak tekinthető okmány, melyből a szolgálati idő kitűnik. Megfelel azonban más olyan irat is, mely az egykori beosztás igazolására alkalmas, pl. tábori levelező lapok, levelek. Kísérlelje meg a szombathelyi vagy a sátoraljúhelyi kórházak egykori nyilvántartásaiból megállapíttatni és igazoltatni ottlétét. Ha mindez nem sikerül, közölje újból velünk volt tisztái előjáróinak nevét, szívesen segítünk felkutatásukban.

Palotás Ferenc I. eső, és Takács Károly prb. eső. Bánhida. Közöljék előző állomáshelyüket is, mert csak úgy tudjuk a címüket helyesbíteni.

Gy. M. Kocsér. Az illető a tulajdonos engedélyével hordta az üres telekre a havat, jogszabályba ütköző cselekményt ezzel nem követett el, ennél fogva a csendőr őt fel nem jelentheti. Ha kárt vél a szomszéd, forduljon peres útra.

B. F. Dömsöd. A honvédség és csendőrség tagjai a Károly csapatkereszt után hadipótlékot nem kapnak. Olvassa el lapunk 1939. évfolyamának 687. oldalán „V. E. I.“ jeligés üzenetünket is.

A. E. Miskolc. Keresett lakáscím: Budapest, II., Hunyadi János-út 17. I. 5.

Piros, fehér, zöld. A háborús emlékérmét az igényjogosultak most is kérhetik a H. M. úrhoz szolgálati úton benyújtott kérvényben. Útbaigazítást találnak erre nézve lapunk 1939. évfolyamának 243. oldalán „Hadiárva (R. I.)“ és 835. oldalán „Abauzsántó (T. I.)“ jeligés üzenetünkben. A bolgár háborús emlékérem igénylésének határideje 1938. december végével lejárt. Lehetségesnek tartjuk azonban, hogy a visszatartott Felvidékről felvett igényjogosult csendőrök kérvényét most utólag is figyelembeveszik. Legegyszerűbben a magyar háborús emlékérem igazolványa alapján kérhető szolgálati úton szintén a H. M. úrtól.

Ez a helyes. 1. A végrehajtó hatósági közeg. A Pinczés-féle Btk.-t tekintse irányadónak. 2. A csendőr tábori sapkáján levő rangjelzés: acélzöld alapon három 3 mm széles buzérvörös hajtóka posztóból készült esik.

Diesőszentmárton. A közkegyelem tárgyában a folyó évi 5. H. K.-ben közzétett 10.244/eln. 13.—1940. számú körrendelet az ott megszabott feltételek mellett csak *kiszabott* büntetésekre, illetve fenytésekre vonatkozik, a hadbírói stb. eljárás alatt állókra nem terjed ki.

DOXA

A TÖKÉLETES, MEGBÍZHATÓ SVÁJCI ÓRA.
DOXA órát vegyünk.

ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBÁRAI

TRIBON

Jó minőségű ruházati cikkek jelenleg is

ELŐNYÖS FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

RUHÁZATI RT.

BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14. T. 139-281 és 131-297

FLORA

FEST, TISZTIT

ÜZEM:

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 4. Telefon: 180-222.

BUDAI KÖZPONT: II., TÖRÖK-UTCA 2. Telefon: 366-656.

Nedves falak

száraztételéhez „SANIT“

habarcszömitő

Posnansky és Strelitz R. T.

BUDAPEST, V., ZSITVAY LEÓ-UTCA 13 SZÁM. TELEFON: 12-28-29; 12-82-86

Türelem. 1. Sok a névmagyarosítás iránti kérvény, várjon türelemmel. 2. Tényleges katonai szolgálatot teljesítők csak a feleség és gyermek után kaphatnak családi segítyt, a többi hozzátartozó után nem. Az édesanyja — fia után — nem számíthat erre.

Reménység. A vonatkozó rendelkezés értelmében Önnek csak a szülőikig bezárólag kell igazolnia a származását. Arról szó sem lehet, hogy mint csendőr szegénységi bizonyítvány alapján az okmányok ingyen kiállítását kérhesse. Hogy is jut ilyen eszébe?!

Fertő. 1. és 2. kérdésére megtalálja a választ lapunk előbbi számának 238. oldalán „28-as” jelige alatt. Hozzáfűzzük még ehhez, hogy az átköltözködési költséget is elszámolhatja. Ön, mint családfő hitelezett menetlevéllel utazhatik, családtagjai pedig a katonai díjszabás szerint. 3. Az átköltözködési rendelkezéseket a jelzett újságban megjelent közlemény nem érinti. Költözködésnél ezután sem vehet igénybe gépkocsit. 4. Az *általforgalmi szavatosságról* az 1923. évi X. t.-c. intézkedik, az 1394/1923. M. E. számú rendelet pedig *szavatossági főhibákat* és ehhez *vélelmi időszakokat* állapít meg. A törvény és a rendelet lényege a következő. Aki háziállatot (ló, szamár, öszvér, szarvasmarha, bivaly, juh, kecske, sertés) elad, vagy esérébe ad, felelős, vagyis szavatol azért, hogy az állat jól használható, rendeltetésszerű céljára, amire az illető állatot használni szokás, megfelel s ezt akadályozó hibája vagy hiánya nincs. Ez a felelősség az eladót vagy esérébe adót még abban az esetben is terheli, ha külön kijelentéssel nem is vállalta volna. Természetesen külön írásbeli kikötés is tehető pl. a tehén napi tejmennyiségére, vemhességére, ló betanítására stb. Ilyen esetben a külön vállalt kikötésért is szavatol az eladó vagy esérébe adó. A jóhiszemű eladó 6 hétig szavatol, az állat hibáját esalárdul elhallgató azonban tovább is, de igazolni kell, hogy a hiba már az állat átadásakor is megvolt. Fontos tudni, hogy szavatossági hiba csak lényeges és rejtett lehet. Egészen esekély hiba, mely az állat használhatóságát nem befolyásolja s melyet a vevő is felfedezhetett volna, szavatossági hibát nem képez. A peres ügyek egyszerűsítése és gyorsítása végett az említett 1394/1923. M. E. számú rendelet szavatossági főhibákat s ezekre ú n. vélelmi időszakokat állapít meg. Ha az illető főhiba a reá nézve megállapított vélelmi időszakon belül mutatkozik az állaton, ebből arra kell következtetni, hogy az már a vételkor is meg volt az állatban. Ilyenkor a bíró minden további bizonyítás nélkül is megállapíthatja, hogy az állat a vételkor is beteg volt. Szavatossági főhibák pl. a ló, szamár és öszvérnél a fulladozás (száraz kehesség) és hörögösség, butasira, takonykór, mindezek 14 napi vélelmi időszakkal; a havi-vakság 30 napi vélelmi időszakkal; szarvasmarha és bivalynál gümőkór 30 napi vélelmi időszakkal; juh és kecskénél juhhimlő 8 napi, métegykór vagy tüdőfőrgesség 30 napi, rühösség (csak juhnál) 14 napi vélelmi időszakkal; sertésnél sertésorbáné 3 napi, sertéspestis 5 napi, borsókakór 30 napi vélelmi időszak-

kal. Ha a vevő szavatossági hibát észlel, kérje ki az állatorvos tanácsát, aki tájékoztatni fogja. Ha békés úton nem intézhető el az ügy a vevő és eladó között, *peres útra terelődik*. A 6 hét letelte után 15 napon belül az illetékes járásbírószághoz kell beadni a keresetet részletes állatorvosi bizonyítvánnyal együtt. Jó, ha mindezt tudja a csendőr, mert csak így adhat megfelelő útbaigazítást a szavatossági törvényt érintő panaszokkal hozzála fordulóknak. Ön is láthatja ebből, hogy az illető szavatossággal nem tartozik, ha megfelelően igazolni tudja, hogy az állatnak az eladáskor még semmi baja nem volt.

Jó testvér. Forduljon bátyja személyesen, vagy levélben a Vakokat Gyámolító Országos Egyesülethez (Budapest, XIV., Hermina-út 7.). Írja le részletesen, hogy mikor és milyen ipar-engedélyt kapott, milyen kiképzést szerzett, milyen a helyzete (családi állapot, kereset stb.) és mi a kérése. A szükséges útbaigazítást és támogatást megkapja ott.

I. L. Mezőberény. Alább közöljük az árvaházak és állami gyermekmenhelyek jegyzékét. Érdeklődjenek ezek valamelyikénél (árvaháznál) a felvétel tekintetében.

Magyar kir. Állami Gyermekmenhely, Budapest, IX., Ullői-út 86. Debrecen, Gyula, Kecskemét, Miskolc, Pécs, Szeged, Szombathely, Veszprém.

M. kir. „Vass József dr.” Hadiárvaintézet, Kékvár, Vas m. Fiúk.

M. kir. Hadiárvaintézet, Székesfehérvár. Fiúk.

M. kir. Hadiárvaintézet, Tokaj. Leányok.

Alapítványi Erzsébet Arvaház, Nyíregyháza, Pacsirta-utca 21. Középkiskola leányok.

Hadiárvák m. kir. állami Bőripari Szakiskolája, Vác. Fiúk.

M. kir. Hadirokkant Otthon Hadiárvaosztálya, Budapest, IX., Timót-utca 3. Fiúk.

Országos Gyermekvédő és Fröbel Egyesület Leányotthona, Budapest, VI., Bajza-utca 35.

Irgalmas Nővérek Tan- és Nevelőintézete, Budapest, I., Gellérthegy-utca 7. Róm. kat. leányok.

Zita róm. kat. Hadiárvaház, Debrecen. Róm. kat. fiúk.

Országos Protestáns Patronage Egyesület Balogh Dénes Szeretetháza, Dunaalmás. Ref. fiúk.

Esztergom—Szentgyörgymezői Simor Leányárvaház Szent Anna Zárda, Esztergom. Róm. kat. fiúk.

Kalocsai Ersekség Haynald Arvaháza, Hajós, Pest m. Róm. kat. fiúk és leányok.

Fejér Vármegye Arvaháza, Martonvásár. A vármegye területéről származó fiú- és leányárvák.

Borsodvármegyei Nőgyűlet Arvaháza, Miskolc. Leányárvák.

Nagykörös város által fenntartott Szalay Pálné-féle Alapítványi Arvaház. Nagykörös. Ref. fiúk részére.

Americanum Püspöki Arvaház, Pécs. Róm. kat. pécsegyház-megyei fiúk.

TÁMOGASD A HANGYÁ SZÖVETKEZETET, MERT EZZEL magad és családod JÓLÉTÉT MOZDÍTOD ELŐ

MAGYAR-SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK Villamossági Részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-krt. 36. Tel.: 120-739

MADEIRA 1897 Tichler János papíráru, papíracsok és gyógyszerészeti papíráruk gyára
Budapest, VI., Ó utca 37. Tel.: 129-748

Országos Ruházati Intézet Rt.
Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 18-48-31, 18-48-32.
Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyen ruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. ● Vidéki megbízottak!

Gyűjtőforgalom. Szállítás. Vámolás. Beraktározás. Lombardirozás.
BORON TRANSPORT Compagnie
nemzetközi és tengerentúli szállítványozás.
MÁV. belsőközi áruszállítás ügynöksége. Baross Szövetség tagja
Hajózási képviselet.
Központi iroda: Budapest, V., Szt. István-krt 4. Tel.: 114-285, 122-124. Távirat: Woldep

Országos Katolikus Patronage Egyesület Klarisszeum Nevelő-intézete, Rákospalota, Árpád-út 10-14. Róm. kat. fiúk.
 Soproni ágostai evangélikus Gyülekezet Árvaháza, Sopron. Ev. ref. fiúk és leányok.
 Szarvasi ágostai evangélikus hitvallású Luther Árvaház, Szarvas. Ev. ref. fiúk és leányok.
 Szeged város által fenntartott Árvaház, Szeged. Fiúk és leányok.
 Szekszárd város által fenntartott báró August Árvaház, Szekszárd. Keresztény fiúk és leányok.
 Vasvármegye Árvaháza, Szombathely. Fiúk és leányok.
 Győrndörvárosi róm. kat. Leányárvaház, Győr.
 Hadiárvák Intézete, Nyírbalkány.
 Theresianum róm. kat. Árvaház, Debrecen.
 Budapest Székesfővárosi Erzsébet Leányárvaház, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 50.
 Budapest Székesfővárosi József Fiúárvaház, Budapest, IX., Üllői-út 76.
 Budapest Székesfővárosi Községi Szeretetház, Budapest, I., Marcibánya-tér 3.
 Budapest Székesfővárosi Mayer Fiúárvaház, Budapest, I., Városmajor-utca 31.
 Országos Gyermekvédő Liga, Budapest, VII., Trefort-utca 3. árvaházai: Erzsébet Leányotthon, Budapest, I., Bánffy-utca 3. Surányi Károly Fiúotthon, Cegléd. Erzsébet Leányárvaház, Makó. Eszterházy Fiúárvaház, Pápateszér. Fiúnevelő Intézet, Rákoshegy, Isaszegi-utca 29.
 Szent Ferencröndi Mária Misszionáriusnők Hermina Zárda, Budapest, VII., Hermina-út 21. 6-10 éves leányok.
 Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége, Budapest, VIII., Mária-utca 7. Hőgtartási képzőjében 30 árvaleányt nevel.
 Katolikus Patronage Egyesület, Budapest, V., Markó-utca 2. átmeneti fiúotthon árvaházai: Visegrád, Homok, (Szolnok m.) Püspöknánásd, Rákospalota, Esztergom.
 Szent József Fiúárvaház, Budapest, I., Istenhegyi-út 32. 6-15 éves fiúk.
 Országos Katolikus Szövetség, Budapest, Ferenciek-tere 7. III. l. I. em. árvaházai: Budapest, II., Lövőház-utca 20. 6-14 éves fiúk, Sopron. 6-14 éves leányok, Vác. 6-14 éves fiúk.
 Szociális Missziótársulat, Budapest, I., Krisztina-körút 125. Ottokár Árvaháza, Pomáz, 6-15 éves róm. kat. leányok részére és a Bethánia Szeretetház, Szikszó, 6-15 éves róm. kat. leányok.
 Karmelita Nővérek árvaházai: Budapest, X., Maglód-út 125. Szent József Árvaház, Pestszentlőrinc, Káposztásmegyer, Erzsébet-tér 9., Erzsébetfalva, Gyón, Pest m.
 Budapesti Országos Első Gyermekmenedékhely Egyesület Klára Otthona, Budapest, IX., Vendel-utca 3. Leányok 6-14 évig.
 Fehérkereszt Országos Lelenház Egyesület, Budapest, IX., Tűzoltó-utca 7.
 Protestáns Országos Arvaegylet, Budapest, VII., Szegényház-tér 1. 6-10 éves fiúk és leányok.
 Bányakerületi Evangélikus Árvaház, Szarvas.
 Baptista Hitközség, Budapest, VIII., Kistemplom-utca 12. Árvaháza: I., Hegyaljai-út 23.

Jegyzők Országos Árvaház Egyesülete, Budapest, VIII., József-körút 41.

Klotild Szeretetház Egyesület, Budapest, I., Budakeszi-út 8.

KÉZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

Fényképpályázatunk állandó!

Alduna. A kép élettelen, nem használhatjuk. A filmet más-
kor ne küldje be.

1898. M. M. Sorra kerül.

N. A. Van bennük tehetség, de mi mégsem használhatjuk. Szívesebben látnánk tapasztalatokban gazdag esendőri multjából vett érdekes és tanulságos esetek leírásával.

Világos. Közöljük.

Hargitaváralja. Jó, közöljük.

Mercur. Úgyes nyomozás volt. Közöljük.

Arad. A kassai képek lényegben azonosak. Csak az egyiket közöljük. A szemlalmos képet eltettük, alkalomadtán közöljük.

Megtejtések.

I.

Uzsora

esetek leírására hirdett pályázatunkra (1940/2. Cs. L.) igen érdekes, sok tanulságot adó dolgozatot küldtek: *Borbély József* cső. (Vágsellye), *Csató József* törm. (Kaba), *Csiki Miklós* törm. v. (Tiszafüred), *Dömötör Lajos* őrm. (Kapos), *Mészáros Gusztáv* thtts. (Debrecen), *Mészáros Lajos* törm. III. (Kiskunhalas), *Németh Ferenc* III. törm. (Keszthely), *Orbán József* III. thtts. (Hosszúpereszteg), *Polygár György* III. thtts. (Pécsvárad), *Székely Sándor* III. törm. (Alsódabas), *Virág András* II. őrm. (Kenderes). A felderítésben alapos készültséget, pontos tervet kívánó e súlyos bűnselekmény természetét, sajátossága és veszedelmei felől legrészletesebb képet *Csiki Miklós* törm. v. és *Orbán József* I. thtts. dolgozatai adják. Őket jutalmaztuk. A küldött anyagot később cikksorozatban ismertetjük.

II.

Hány kilométert gyalogol a esendőr

véglegesítésétől őrmesteri előléptetéséig? e pályázatunkra helyesen feleltek: *Bánó Dezső* törm. v., *Bodzsár Sándor* prb. cső., *Bozsányi János* cső., *Csikész István* thtts., *E. Dürög János* őrm., *Erdélyi Mihály* cső., *Ferencz József* II. őrm., *Gulyás Mihály* prb. cső., *Heti Lajos* prb. cső., *Komár József* prb. cső., *Láncz József* prb. cső., *Molnár István* I. thtts., *U. Nagy József* thtts., *Németh István* cső., *Rónás Ferenc* törm., *Russai Pál* cső., *K. Szabó Béla* cső., *Szabó Lajos* III. cső., *Szabó István* II. cső., *Szanyi István* prb. cső., *Szatmári Antal* törm. és *Tölgyesi Bertalan* cső. Helyes megtejtése a esendőr 7 évi szolgálat után lesz őrmester. (Azt kell alapul venni, hogy katona volt és megfelel más tekintetben is a feltételeknek.) E 7 évből 1½ év próbaszolgálat, véglegesítésétől tehát

Igyunk **Kneipp malátakávé!**
 Ezt Kneipp maga adta az emberiségnek

Klekner Lászlóné

Kozma János

ASZTALOS, LAKATOS, VASSZERKEZET és REDŐNYGYARA
 BUDAPEST, X. BÁNYA-UTCA 6
 TELEFON: 148-001. BAROSS SZÖVETSEG TAGJA.

fehérnemű villany varrodája
 Budapest, III., Árpád fejedelem-útja 44. Telefon: 351-918
 Honvéd kincstári szállító. Baross Szövetség tagja.

5½ éven át kell szolgálnia. Évente 2 heti szabadságon van, tehát 5,5×14 napot le kell vonni az 5½ év napjaiból. Évente 4320 km-t gyalogol, 5½ év alatt 23.760 km-t, amiből le kell vonni a szabadság alatti elmaradt kilométereket = 924-et, a helyes végösszeg tehát: 22.836 km, Szabó Lajos III. cső. (Méhkerék) egy szőkővetet is számított, hozzáadott tehát még napi teljesítményt, 12 km-t, tulajdonképpen igaz van, amikor ezt tette, így szerinte 22.848 km a teljesítmény. Elfogadjuk és a jutalmazottak közé sorolással ismerjük el pontosságát. Kívülről — sorshúzás után — még Rónás Ferenc tőrm. (Bercsényifalva), Tölgyesi Bertalan cső. (Gödöllő) és Csikesz István thts. (Budapest) kaptak jutalmat.

III.

Kik voltak

a perzekutorok és pandurok? c. versenyfeladatunkra az alábbiak dolgozatát kaptuk: *Baczonyi Jenő* thts. (Egyek), *Bakos Ferenc* tőrm. v. (Ócsa), *Báthori István* cső. (Szirák), *Benedek Lajos* thts. (Kemece), *Bohnár Sándor* prb. cső. (Apáczszakállas), *Borsányi János* cső. (Gödöllő), *Buzás Mihály* cső. (Pécel), *Császi Lajos* prb. cső. (Ungvár), *Csetneki Antal* cső. (Jóka), *Csényi László* prb. cső. (Nagyszénás), *Csikesz István* thts. (Budapest), *Deák Sándor* cső. (Gödöllő), *Erdélyi Mihály* cső. (Gödöllő), *Fehér Géza* cső. (Dömsöd), *Ficzere Mihály* cső. (Tápé), *Fodor Dezső* őrm. (Budapest), *Fülöp Sándor* cső. (Nagyszénás), *Gazdag Miklós* cső. (Méhkerék), *Görbedi András* thts. (Méhkerék), *Gulyás Mihály* prb. cső. (Méhkerék), *Harmati Ambrus* cső. (Felsőszőlőnk), *Hetey Lajos* prb. renc. alhdgy. (Gödöllő), *Horváth József* ny. thts. (Keszthely), *Kalmár Péter* tőrm. v. (Debrecen), *B. Katona István* cső. (Gödöllő), *Kerepesi János* cső. (Lónya), *Keszthelyi József* cső. (Feled), *Komár József* prb. cső. (Hajdúdorog), *Kósa János* prb. cső. (Ungvár), *D. Kovács Benjámín* tőrm. (Szeged), *Kovács Gábor* cső. (Egyek), *Kovács Gyula* cső. (Gödöllő), *Kukor Vince* cső. (Gamás), *Lanc József* prb. cső. (Hajdúdorog), *Lakatos Ferenc* thts. (Jánosháza), *László Lajos* őrm. (Kassa), *Majoros István* tőrm. (Gödöllő), *Mester József* tőrm. (Miskole), *Molnár István I.* thts. (Apáczszakállas), *Molnár József I.* cső. (Hetes), *Monostori Lajos* cső. (Jászkarajenő), *U. Nagy József* thts. (Hajdúdorog), *Nagy Sándor II.* cső. (Aszód), *Nyíró Lázár* tőrm. (Budapest), *Orbán József* cső. (Tét), *Papp István* őrm. (Gödöllő), *Pál Imre* cső. (Kisterenye), *Pálfi István* thts. (Gödöllő), *Répási Ferenc* cső. (Gyöngyöspata), *Russai Pál* cső. (Apáczszakállas), *Sarkadi István* cső. (Nagyszőlőss), *K. Szabó Béla* cső. (Gödöllő), *Szabó István II.* cső. (Apáca-

cső. (Méhkerék), *Holló János* őrm. (Gyöngyöspata), *Honos Feszakállas*, *Szabó Kálmán* cső. (Buzita), *Szabó Lajos III.* cső. (Méhkerék), *Szanyi István* prb. cső. (Apáczszakállas), *Szinygyai László* tőrm. (Rákóczi-falva), *Takács Ferenc* thts. (Kassa), *Takács Imre III.* tőrm. v. (Abaújszántó), *Tatár József* tőrm. (Vál), *Tóth István* prb. cső. (Mándok), *Tölgyesi Bertalan* cső. (Gödöllő), *Vass Ferenc* cső. (Csolnok-Augusztatelep), *Verbói Mihály* cső. (Gödöllő), *Zarnóczai Miklós* cső. (Kondoros).

Legteljesebb leírást *Buzás Mihály* cső. és *Vass Ferenc* cső.-től kaptunk, övük a jutalom. Különbőn a feladat nem volt nehéz, az 1932—1935. évi Csendőrségi Lapokban találkozhatunk e kérdéssel kapcsolatos közleményekkel. A nép száján ma is élnek ezek az elnevezések, a csendőrnek tájékozottnak kell lenni azok felől, ezért ajánljuk a jelzett cikkeket elolvasását, ezért a beküldött dolgozatokat nem is ismertetjük.

Versenyfeladatok.

Nem is hiszi

milyen érdekes adatokra bukkan, ha felelni akar a következő kérdésekre:

1. Melyek azok az európai államok, amelyek területre kisebbek, mint az Ön örkörlete? 2. Melyek azok, amelyek a lakosság száma szerint kisebbek, mint az Ön körlete? 3. Magyarország hősi halottainak száma kerekben: 600.000 ember. Négyes sorokban mily hosszú oszlopot adna ez a dícső hadsereg? 4. Ha Ön egyévi haviszeldjút és ötkézési pénzt ezüst koronásokban egyszerre kapná, ezeket egymás mellé rakná, mily hosszú volna ez az ezüstvonall? És ha egymás fölé rakná, mily magas ezüsttornyot kapna? 5. Ha Ön lemondana a dohányzásról, egy év alatt mily súlyú és értékű dohány mennyiséget tudna megtakarítani? 6. Szolgálati lova 10 évig szolgált; hány tonnás vasúti kocsij kellene az illetékes lőtápjára kiszállításához?

Próbálja ezeket kiszámítani és dolgozatát május 1-ig küldje be hozzánk. A legjobb munkákat jutalmazzuk.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

AZ ETERNA-ÓRA

olgan, mint a katona.
teljesen megbízható.
pontos és kitartó.
Világmárka 1856 óta.

TELEFONGYÁR részvénytársaság MODERN TELEFONKÖZPONTOK ÉS JELZŐKÉSZÜLÉKEK GYÁRA
BUDAPEST, XIV., HUNGÁRIA-KORÚT 126. SZ.

AJAX

acélárak

RÁBA

teherautók,
autobuszok,
traktorok

Autó- és traktoralkatrészek. Gyors-, szerkezeti-, rozsdá-, saválló-, acélok. Acélföntvények. Szűrke öntvények. Csavar és szerzőszámárak. Keskenyvágnányú vasúti anyagok. Prés. Kovács idomdarabok. — Vaszerkezetek. Hidak. Daruk. Textilgéppalkatrészek. Szekérkerékek. Reszelők. Reszelő felvágás.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R.T.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZ.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉNBÁNYA
Részvénytársulat

BUDAPEST, V., Zoltán-u. 2. Tel.: 129-560. Sürgönyclm: BRIKETT

Szénbányák: Tatabánya, Tokod, Dorog. **Mésztelepek:** Felsőgalla, Hejőcsaba, Beremend.
Brikettgyár: Tatabánya. **Karbidgyár:** Felsőgalla.
Portlandcementgyárak: Felsőgalla, Beremend, Nyergesujalu. **Szénlepárolótelep:** Felsőgalla.
Bauxitcementgyár: Felsőgalla. **Ferrósilíciumgyár:** Felsőgalla